

GMINA SOMPOLNO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SOMPOLNO

- ZMIANA STUDIUM -

**Studium uchwalono uchwałą Rady Miejskiej w Sompolnie
Nr XXXI/246/05 z dnia 20 maja 2005r.**

część tekstowa zawiera:

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA ROZWOJU CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Autor projektu zmiany studium
mgr inż. arch. Agnieszka Wiśniewska
Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów Nr Z-338

Sompolno, 2005 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

str. 4 - 6

1. Wprowadzenie
2. Podstawa opracowania
3. Przedmiot, cel i zakres opracowania, zakres zmian studium
4. Procedura formalno - prawna

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

str. 7 - 41

1. Informacje ogólne, położenie gminy
2. Istniejący stan zagospodarowania przestrzennego
3. Środowisko przyrodnicze
4. Dziedzictwo kulturowe
5. Warunki życia mieszkańców i infrastruktura społeczna
6. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych
7. Tereny górnicze
8. System komunikacji, infrastruktury technicznej, gospodarka wodno - ściekowa i gospodarka odpadami
9. Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju województwa wielkopolskiego i planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, oraz zadania dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych
10. Uwarunkowania rozwoju - wnioski

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

str. 42 - 86

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy.
2. Przeznaczenie terenów oraz kierunki zmian dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów
3. Obszary i zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym
7. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
8. Obszary dla których sporządzenie planu jest obowiązkowe
9. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
12. Kierunki rekultywacji terenów poeksploatacyjnych
13. Stan prawny w planowaniu przestrzennym w kraju i wynikające z tego skutki dla gminy
14. Podsumowanie - Synteza ustaleń studium

WYKAZ MATERIAŁÓW WYJŚCIOWYCH

str. 87

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE:

GMINA SOMPOLNO - STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - zmiana studium, skala 1:20 000

ZAŁĄCZNIKI POZOSTAŁE:

„Wnioski konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Sompolno”

WSTĘP

1. Wprowadzenie

Gmina Sompolno posiada opracowane w 2000r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało uchwalone uchwałą Rady Miejskiej w Sompolnie Nr XVI/187/2000 z dnia 27.10.2000r., jednak opracowanie to częściowo się zdezaktualizowało i nie odpowiada nowym potrzebom gminy w zakresie strategii rozwoju i pozyskiwania nowych terenów, mogących stanowić ofertę dla potencjalnych inwestorów.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717) w celu określenia aktualnej polityki przestrzennej a w tym zasad zagospodarowania przestrzennego gminy, Rada Miejska w Sompolnie podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno.

Konieczność sporządzenia i uchwalenia zmiany studium gminy wynika również z faktu, że ustalenia studium będą wiążące przy uchwalaniu planów miejscowych. W praktyce oznacza to, że konieczne jest opracowanie studium, które uwzględni wszystkie planowane inwestycje na terenie gminy oraz dalsze kierunki jej przestrzennego rozwoju.

2. Podstawa opracowania

- a) Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003r. (Dz.U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.)
- b) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- c) Uchwała nr XVII/130/04 Rady Miejskiej w Sompolnie z dnia 5 marca 2004r. o przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno
- d) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno uchwalone uchwałą Nr XXVI/187/2000 Rady Miejskiej w Sompolnie z dnia 27 października 2000r. Autor projektu mgr inż. arch. Włodzimierz Leszczuk.

3. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno

Cel i zakres opracowania

Celem opracowania jest określenie zmian w polityce przestrzennej gminy a w tym nowych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego.

Zakres opracowania obejmuje te elementy uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, których zapis w studium wymaga zmiany lub uzupełnienia.

Studium sporządza Burmistrz Miasta Sompolno. W studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Studium zawiera:

- część tekstową
 - Uwarunkowania rozwoju
 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego
- część graficzną
 - Uwarunkowania rozwoju i kierunki zagospodarowania przestrzennego

Studium sporządzone jest dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium nie jest jednak aktem prawa miejscowego.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 28 marca 2003r. w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony
- środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego

województwa i ustaleniami programów stanowiących zadania rządowe służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;

- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym
- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a
- także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany
- przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zabytku i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

4. Procedura formalno - prawna

W związku z wejściem w życie nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, konieczne jest sporządzenie projektu zmiany studium w oparciu o nowe przepisy. Ustawa narzuca bardziej rozbudowany tryb sporządzania i uzgadniania studium oraz przewiduje szerszy udział społeczeństwa w procesie jego sporządzania. Projekt studium wymaga zaopiniowania przez gminną komisję urbanistyczno – architektoniczną, powoływaną przez Burmistrza jako organ doradczy. Studium wykląda się do publicznego wglądu, w czasie którego organizowana jest publiczna dyskusja nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie. Rada Miejska uchwalając studium, rozstrzyga jednocześnie o sposobie rozpatrzenia wniesionych uwag.

Jednocześnie z rozpoczęciem procedury sporządzania studium, lecz przed opracowaniem projektu studium, dla potrzeb gminy Sompolno wykonano opracowanie ekofizjograficzne charakteryzujące poszczególne elementy przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania na obszarze całej gminy. Opracowanie ekofizjograficzne z 2004r. oraz studium z 2000r. stanowią materiały wyjściowe przy sporządzaniu aktualnej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zmiana studium została sporządzona w postaci tekstowej i graficznej. Część graficzną opracowano na bazie rysunku studium z roku 2000 na mapach topograficznych w skali 1:20000 uzyskanych poprzez przeskalowanie map topograficznych w skali 1:10000.

Uchwaleniu podlega tekst i rysunek studium, które stanowią załącznik do uchwały o uchwaleniu studium.

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Informacje ogólne, położenie gminy

Gmina Sompolno jest gminą miejsko - wiejską, położoną w północno - wschodniej części powiatu konińskiego. Odległość od Konina - siedziby powiatu, wynosi ok. 35 km. Gmina Sompolno jest podzielona na 22 sołectwa. Sołectwa nie pokrywają się z granicami obrębów geodezyjnych, których liczba wynosi 29. Gmina Sompolno sąsiaduje z następującymi gminami: Kramsk, Ślesin i Wierzbinek (położonymi w powiecie konińskim) oraz gminami Osiek Mały i Babiak (położonymi w powiecie kolskim).

Siedzibą gminy jest miasto Sompolno, położone na skrzyżowaniu dwóch szlaków komunikacyjnych o znaczeniu wojewódzkim, czyli w kierunku wschód - zachód jest to droga nr 263 Kłodawa - Słupca a w kierunku północ - południe, droga nr 266 Konin - Radziejów Kujawski.

rys. POŁOŻENIE GMINY SOMPOLNO NA TLE POWIATU KONIN

Powierzchnia gminy wynosi 137 km²

Ludność gminy:

gmina ogółem - 10 760 osób

w tym miasto Sompolno - 3 740 osób

W mieście Sompolnie zamieszkuje 35 % ogółu ludności gminy

Gmina podzielona jest na 29 obrębów geodezyjnych, są to:

- 1) miasto Sompolno
- 2) Belny
- 3) Biele
- 4) Błonawy
- 5) Grądy
- 6) Janowice
- 7) Koszary
- 8) Lipiny
- 9) Lubstów
- 10) Lubstówek
- 11) Marcinkowo
- 12) Marcjanki
- 13) Marianowo
- 14) Mostki Kujawskie
- 15) Makolno
- 16) Nowa Wieś
- 17) Ostrówek
- 18) Ośno Górne
- 19) Paprocin
- 20) Police

- 21) Przystronie
- 22) Racięcice
- 23) Sompolinek
- 24) Stefanowo
- 25) Sycewo
- 26) Wierzbie
- 27) Zakrzewek
- 28) Zofia
- 29) Wroczewo

2. Istniejący stan zagospodarowania przestrzennego

Sieć osadnicza

Sieć osadniczą gminy Sompolno stanowi jedno miasto oraz 22 wsie sołeckie. Miasto Sompolno jest największym ośrodkiem osadnictwa i jednocześnie siedzibą władz gminy. W Sompolnie, położonym w północnej części gminy, skrajnie w stosunku do jej obszaru, zamieszkuje ok. 35 % ogólnej liczby mieszkańców gminy. Poza samą siedzibą gminy, większym ośrodkiem jest wieś Lubstów w części zachodniej gminy i wieś Mąkolno w części wschodniej, a także Nowa Wieś, Racięcice, Mostki Kujawskie i Sycewo.

WYKAZ SOŁECTW NA TERENIE GMINY SOMPOLNO

Lp.	Nazwa sołectwa	Obszar sołectwa
1	Belny	Belny, Ośno Podleśne, Spólnik
2	Biele	Biele, Bronisława, Nadjezioro, Zofia
3	Janowice	Janowice, Smólnik, Zdrojki
4	Kolonia Lipiny	Kolonia Lipiny, Radowo, Smolarnia
5	Koszary	Jaźwiny, Klonowa, Koszary
6	Lubstów	Lubstów, Młynek, Błonawy
7	Lubstówek	Lubstówek
8	Marcjanki	Marcjanki, Drzewiec, Ryn
9	Marianowo	Łagiewniki, Jesionka, Marianowo
10	Mąkolno	Mąkolno, Siedliska
11	Mostki	Mostki
12	Nowa Wieś	Nowa Wieś, Grądy
13	Ostrówek	Kazubek, Ostrówek, Suszewo
14	Ośno Górne	Ośno Górne, Ośno Dolne, Marcinkowo
15	Police	Dąbrowa, Płoszewo, Police
16	Przystronie	Piaski, Przystronie, Romanowo, Paprocin
17	Racięcice	Bagno, Racięcice
18	Sompolinek	Olszewo, Sompolinek, Szczerkowo, Wymysłowo, Józefowo
19	Stefanowo	Stefanowo
20	Sycewo	Sycewo
21	Wierzbie	Kolonia Wierzbie, Wierzbie
22	Zakrzewek	Zakrzewek, Wroczewo, Czamża

Sompolno jest miejskim ośrodkiem wielofunkcyjnym i tutaj też, a także w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta, obserwuje się największy ruch budowlany. Zwiększony ruch inwestycyjny występuje też we wsiach Lubstów i Makolno, a także w sołectwie Biele i Sompolinek na terenach bezpośrednio sąsiadujących z miastem Sompolno.

Gmina ma charakter rolniczo - przemysłowy jednak z wyraźną przewagą funkcji rolniczej. Funkcja przemysłowa związana jest z górnictwem odkrywkowym węgla brunatnego.

W związku z tym znaczna część gminy, z wyjątkiem obszarów eksploatacji węgla brunatnego, ma charakter rolniczy a zabudowa mieszkaniowa związana jest z gospodarstwami rolniczymi lub ogrodniczymi jest dość rozproszona. Jedynie zabudowa większych wsi jest bardziej zwarta z dość licznie występującą zabudową jednorodzinną.

Jedynie w Sompolnie występuje zwarta zabudowa o charakterze typowo miejskim, z historycznie ukształtowanym rynkiem centralnym. Historycznie ukształtowany układ urbanistyczny miasta został objęty ochroną konserwatorską. W mieście w strukturze zabudowy mieszkaniowej występuje zarówno zabudowa jednorodzinna jak i wielorodzinna. Na obrzeżach miasta występują siedliska rolnicze, a w części południowo zachodniej gospodarstwa ogrodnicze.

W stosunku do powierzchni gminy, która wynosi 137 km² miasto Sompolno zajmuje powierzchnię 6,21 km², co stanowi ok. 4,5 % .

Przeznaczenie i sposób użytkowania terenu

Przeważająca część terenu gminy użytkowana jest rolniczo.

W stosunku do całej powierzchni gminy grunty rolne zajmują 61% powierzchni ogólnej, w tym:

Sady – 5%

Lasy – 12%

Trwałe użytki zielone – 9%

Wody powierzchniowe – 2%

W zachodniej części gminy, na północ od wsi Lubstów znajduje się eksploatowane złoża węgla brunatnego. W związku z tym przeważającą część gminy Sompolno stanowią tereny górnicze, są to: teren górniczy Odkrywki Lubstów a w części południowej również teren górniczy Odkrywki Drzewce, zlokalizowanej na terenie gminy Kramsk.

Jednocześnie większą część gminy, z wyłączeniem obszaru górniczego związanego bezpośrednio z eksploatacją węgla brunatnego, stanowi Goplańsko - Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Na terenie gminy znajdują się cztery jeziora: Lubstowskie o pow.87,2 ha, Mąkolno o pow. 82,4 ha, Mostki o pow. 28 ha oraz Szczekawa o pow. 17 ha.

Tereny wykorzystywane na cele wypoczynku i turystyki, w szczególności budownictwo letniskowe, skupiają się wokół ww. jezior i mają tendencję rozwojową.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg różnych kategorii, są to drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne. Miasto Sompolno ma wybudowaną obwodnicę na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich. Również wieś Lubstów posiada obejście drogowe w ciągu drogi wojewódzkiej.

Gospodarka

Gospodarka gminy ma charakter rolniczo-przemysłowy. Większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Blisko 10 tys. ha użytków rolnych należy do 1300 gospodarstw rolnych. Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne, jest także 1,2 tys. łąk i pastwisk. Gmina jest rejonem o dużych tradycjach warzywniczo - sadowniczych. Sady zajmują powierzchnię około 450 ha. Uprawie się przeważnie żyto a także pszenicę, jęczmień i rośliny przemysłowe. W hodowli przeważa trzoda chlewna i bydło.

Ogółem poza rolnictwem pracuje w gminie prawie 1,7 tys. osób. Na terenie gminy działa około 400 podmiotów gospodarczych, głównie firm rodzinnych. Reprezentują one wszystkie branże, głównie handel, mechanikę pojazdową i transport. Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ulega wahaniom.

Liczba placówek handlowych wynosi: ogółem 224, w tym 54 hurtowych i 170 detalicznych. Na terenie Gminy działa jedna placówka spółdzielcza. Wśród branż dominuje branża spożywcza.

Znaczna część mieszkańców gminy jest zatrudniona w Kopalni Węgla Brunatnego „KONIN” Odkrywka Lubstów.

Ważniejsze zakłady pracy w gminie to:

- Kopalnia Węgla Brunatnego „Konin” S.A. O/Lubstów
- INTERMEBLE,
- ABC PACK,
- METALEX,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.,
- placówki oświatowe.

Rolnictwo

W stosunku do całkowitej powierzchni gminy Sompolno, która wynosi 13 724 ha, grunty rolne stanowią 8 184 ha, łąki 857 ha, pastwiska 388 ha. Znaczną powierzchnię, 428 ha, zajmują sady owocowe, nastawione przede wszystkim na produkcję jabłek.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie gminy wynosi ok. 7,7 ha.

Rolnictwo posiada dobre warunki rozwoju szczególnie we wschodniej części gminy. Rolnictwo tego rejonu charakteryzuje się wysoką produktywnością zbóż, upraw przemysłowych, w tym rzepaku i buraka cukrowego oraz warzyw i owoców.

Południowa część gminy, oprócz rejonu Lubstówka, Stefanowa, Marianowa i Racięcic, z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu i słabe gleby, ma mniej korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa.

Na terenie gminy rozwinięte jest też szkółkarstwo.

Rozwój rolnictwa w zachodniej części gminy koliduje z robotami górniczymi prowadzonymi na Odkrywce Lubstów.

Występujące klasy gleb na terenie gminy Sompolno

Grunty rolne i sady:

klasa IIIa – 188 ha

klasa IIIb – 826 ha

klasa IVa – 2613 ha

klasa IVb – 1009 ha

klasa V – 2728 ha
klasa VI – 1352 ha

Łąki i pastwiska

klasa IV – 119 ha
klasa V – 224 ha
klasa VI – 50 ha

Najczęściej spotykane rodzaje upraw to:

zboża – 4200 ha
ziemniaki – 600 ha
kukurydza – 160 ha
buraki cukrowe – 55 ha

Pogłowie zwierząt hodowlanych:

bydło – 2300 szt.
trzoda chlewna – 7200 szt.
owce – 129 szt.
konie – 40 szt.

Łącznie 42 % powierzchni gruntów ornych stanowią grunty klasy IV. Klasy V i VI stanowią łącznie 46% powierzchni gruntów ornych (klasa V – 30%). Pozostałe klasy występują w znacznie mniejszym odsetku. Klasy I, II i VIRZ nie występują na terenie miasta i gminy Sompolno. Struktura klas gleb jest zbliżona do struktury w powiecie.

Struktura własności - stan prawny gruntów /rolnictwo i leśnictwo/

Struktura wielkościowa indywidualnych gospodarstw rolnych

W gminie funkcjonuje 1601 gospodarstw rolnych w tym na terenie miasta Sompolna 270. Prawie 1/3 gospodarstw ma powierzchnię do 1 ha a blisko 40 % ma powierzchnie powyżej 5 ha, w tym 17 % to gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha (wg Rocznika statystycznego 2003 r).

Turystyka i wypoczynek

Atrakcją turystyczną gminy są jeziora. Gmina posiada też szlaki turystyczne piesze i samochodowe, oraz szlak pielgrzymki do Sanktuarium Maryjnego w Licheniu.

Jezioro Mąkolno, jako najbardziej atrakcyjne jest w okresie letnim użytkowane w celach wypoczynkowo - rekreacyjnych. Znajdują się nad nim dwa ośrodki wypoczynkowe. Na jeziorze jest prowadzona gospodarka rybacka.

Jezioro Lubstowskie jest w niewielkim stopniu wykorzystywane jest w celach rekreacyjnych i turystycznych. Zlokalizowany jest nad nim ośrodek wczasowy oraz domki na prywatnych posesjach. Nad jeziorem Makolno powstało wiele domów letniskowych i obserwuje się dalszą tendencję do rozwoju tego typu budownictwa, również, chociaż w mniejszym stopniu nad jeziorem Mostki , Szczekawa i Lubstowskim.

Na terenie gminy można znaleźć wiele ciekawostek przyrodniczych, w tym unikalny rezerwat leśny Kawęczyńskie Brzęki ze stanowiskiem jarząbu brekini.

3. Stan środowiska przyrodniczego

Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne, morfologia i rzeźba terenu

Według podziału Wielkopolski na regiony B. Krygowskiego – obszar gminy Sompolno leży w obrębie regionu IX – Wysoczyzna Gnieźnieńska, która obejmuje subregiony : Równina Lubstowska i Równina Sompoleńska.

Od zachodu ogranicza ją obniżenie goplańskie (z kanałem Warta - Gopło), od północy – dolina Noteci (która w znacznej części przebiega po północnej granicy gminy) oraz częściowo Pagórki Luczynosko- Modzerowskie. Granicę południową subregionów wyznacza odcinek południowy Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.

Obszar gminy cechuje młoda rzeźba glacjalna, o dużej różnorodności form o drobnym rytmie (strefa marginalna lądolodu) występują obszary wysoczyzny morenowej płaskiej i falistej. Obszar ten rozcięty jest rynnami glacjalnymi. W części wysoczyznowej powierzchnia terenu zalega na wysokości 100,00 do 105,0 m n.p.m. Obszary wysoczyznowe przecinane są erozyjnymi rynnami glacjalnymi. Dominuje południowy kierunek rynien i częściowo równoleżnikowy. Tworzą one szereg naturalnych zbiorników wodnych.

W południowej części gminy występuje obszar pagórków moreny czołowej zlodowacenia bałtyckiego z deformacjami glaciektonicznymi. Przylega on bezpośrednio do terasy zalewowej Warty. Wysokości względne tych pagórków wynoszą 25m, a bezwzględne dochodzą do 145m n.p.m. w rejonie miejscowości Przystronie.

Budowa geologiczna

Warunki hydrogeologiczne

Obszar gminy Sompolno leży w wododziale Noteci i Warty. Część północna należy do zlewni Noteci, a południowa do zlewni Warty. Na terenie gminy występuje szereg jezior: Lubstowskie, Mąkolno, Mostkowsskie, Szczekowa. Są to jeziora typu przepływowego, a wielkość największego Jeziora Lubstowskiego zależy od wysokości spiętrzenia. Cała powierzchnia gminy rozcięta jest licznymi podmokłymi obniżeniami lub też wykorzystanymi przez drobne cieki wodne.

Na terenie gminy woda pobierana jest z trzech głównych poziomów: czwartorzędowego, trzeciorzędowego, kredowego.

Najwyżej zalegającym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy. Charakteryzuje się on największymi wahaniami, które uzależnione są od ilości opadów atmosferycznych. Jest on zarazem najbardziej narażony na zanieczyszczenia ściekami i odpadami z gospodarstw domowych, inwentarskimi, przemysłowymi. Z czwartorzędowego poziomu wodonośnego korzystają ujęcia w miejscowościach: Lipiny Kolonia, Mąkolno. Woda pobierana jest z głębokości od 9,5 do 43,0m n.p.m.

Zalegający poniżej trzeciorzędowy poziom wodonośny jest mniej narażony na oddziaływanie czynników zewnętrznych. Woda z tego poziomu pobierana jest w ujęciu znajdującym się w Lubstowie. Czerpana jest z głębokości od 45,8 do 50,8m p.p.t. Najgłębszym poziomem, z którego jest pobierana woda na terenie gminy jest poziom kredowy. Występująca w tym poziomie woda jest najmniej narażona na oddziaływanie czynników zewnętrznych. Charakteryzuje się dużą czystością i wydajnością. Woda z tego poziomu czerpana jest z głębokości od 45,0 do 110,0m p.p.t. Ujęcia pobierające wodę z tego poziomu znajdują się w takich miejscowościach jak: Sompolno, Dąbrowa, Biele, Lubstów, Lubstówek, Marianowo, Wierzbie, Sompolino, Zakrzewek. Wykaz studni wierconych na terenie gminy z

udokumentowanymi zasobami wody zawarty jest w opracowaniu ekofizjograficznym. Ujęcie wody Biele stanowi punkt obserwacji w sieci regionalnej ujęć wód podziemnych.

W związku z odkrywkową eksploatacją węgla brunatnego – odkrywka Lubstów- około 70% gminy znalazło się w strefie leja depresyjnego. Jest to obszar w którym występuje deficyt wody. W ramach szkód górniczych wszystkie wsie na obszarze gminy zostały zwodociągowane.

Złoże wodonośne

Gmina Sompolno położona jest w obrębie zbiornika wód podziemnych o charakterze kredowym Turek-Konin-Koło (GZWP nr 151), który obejmuje obszar 1760 km². Jest to zbiornik szczelinowo-porowy, piętro jego stanowią spękane osady marglisto-wapienne. Jego średnia głębokość wynosi 90 m a szacunkowe zasoby dyspozycyjne są obliczane na 240,0 m³/d.

Wody powierzchniowe

Podstawowymi ciekami wodnymi są:

- rzeka Noteć
- kanał Sompolno - zwany rzeką Ubiedze
- Kanał Lubotyński
- kanał Wierzbie (inaczej rów lub kanał Lubstowski)

Sieć wodną gminy tworzą ponadto liczne rowy meliracyjne.

Na terenie gminy znajduje się 4 jeziora o powierzchni powyżej 10 ha to następujące jeziora: Lubstowskie o pow.87,2 ha, Mąkolno o pow. 82,4 ha, Mostki o pow. 28 ha oraz Szczekawa o pow. 17 ha.

Stan sanitarny jezior

Jezioro Lubstowskie jest zbiornikiem bardzo podatnym na degradację i jednocześnie zanieczyszczonym, o czym świadczy kwalifikacja poza kategorią podatności na degradację i III klasa czystości wód (w 2001 roku). Poza kategorią podatności na degradację oceniono trzy z siedmiu klasyfikowanych parametrów: niski stosunek objętości jeziora do długości linii brzegowej jeziora, zwiększający możliwość kontaktu masy wody w jeziorze z otaczającym terenem. Badania hydrobiologiczne potwierdzają przynależność jeziora do grupy jezior eutroficznych. Świadczą o tym: wysoka liczebność fitoplanktonu wiosną i latem, zakwit sinicowy latem. Stan sanitarny kwalifikuje jezioro do III klasy.

W porównaniu do badań przeprowadzonych w 1996 roku, jezioro pozostaje w tej samej klasie czystości, zarówno pod względem fizyczno-chemicznym jak i bakteriologicznym. Mimo znacznego zanieczyszczenia zauważalne są oznaki poprawy niektórych wskaźników.

Przez cały okres eksploatacji złoża O/Lubstów nie zaznaczył się wpływ prowadzonych robót górniczych na Jezioro Lubstowskie. Nie wystąpiły ucieczki wody z tego jeziora.

Jezioro Mąkolno zakwalifikowane zostało do IV kategorii podatności na degradację, wynikającą z jego bardzo niekorzystnych warunków naturalnych. Kategoria ta oznacza bardzo dużą podatność jeziora na degradację. W roku 1994 badania fizykochemiczne wskazywały na III klasę czystości.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Fragment Doliny Grójeckiej w dorzeczu Warty zaliczony został do obszarów występowania wód powodziowych. Jego zasięg odpowiada w przybliżeniu rzędnej 85m npm.

Zasoby wód podziemnych

W część południowo - wschodniej gminy występują złoża wód podziemnych trzeciorzędowych w utworach kredowych, jest to Zbiornik Turek – Konin – Koło, na mapie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce oznaczony nr 151. Poziom wodonośny zalega na głębokości 24 – 150 m. Zbiornik objęty reżimem wysokiej ochrony / OWO/ oraz częściowo najwyższej ochrony / ONO /.

Gleby

Na terenie gminy występują dwa podstawowe typy gleb:

- gleby mineralne pochodzenia lodowcowego – przeważają piaski lekko i średnio gliniaste na podłożu piaszczystym oraz piaski luźne.
- pochodzenia wodnego – mady średnie, ciężkie, lekkie, mady ciężkie położone na torfach, gleby torfowe, murszowe, mułowo-bagienne oraz piaski wydymowe – przeważają tu łąki i pastwiska

Zwarte kompleksy dobrych i średnich gleb klasy III i IV występują szczególnie wysoczyznach we wschodniej części gminy.

W byłym województwie konińskim gmina Sompolno zajmowała 20 miejsce pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Strukturę procentową klas gleb na tle powiatu konińskiego przedstawia tabela poniżej.

Klasy bonitacyjne gruntów ornych w %	Gmina Sompolno	Powiat koniński	Województwo wielkopolskie
I	0	0	0
II	0	0	1
IIIa	3	4	12
IIIb	9	9	12
IVa	30	21	24
IVb	12	12	11
V	30	27	22
VI	16	26	17
VIRZ	0	1	1

Łącznie 42 % powierzchni gruntów ornych stanowią grunty klasy IV. Klasy V i VI stanowią łącznie 46% powierzchni gruntów ornych (klasa V – 30%). Pozostałe klasy występują w znacznie mniejszym odsetku. Klasy I, II i VIRZ nie występują na terenie miasta i gminy Sompolno. Struktura klas gleb jest zbliżona do struktury w powiecie.

Struktura gleb wg kompleksów rolniczej przydatności, wskazuje na dominację gleb kompleksu 6 (31%) i 5 (27%). Struktura kompleksów gleb jest zbliżona do struktury powiatu ale odmienna o struktury w województwie. I tak duży odsetek gleb kompleksu 7 (17%) jest typowy dla powiatu a nawet nieco niższy od średniej.

Na terenie gminy prawie połowa gleb ma charakter kwaśny (47 % powierzchni użytków rolnych). Potrzeby wapnowania jako konieczne zostały uznane w przypadku 21% powierzchni użytków rolnych a jako potrzebne w 13 %. Zasobność w makroelementy dość niska. 42% gleb ma niską lub bardzo niską zawartość magnezu a zawartości fosforu oceniono jako niskie lub bardzo niskie w przypadku 47% gleb, niską i bardzo niską zawartość potasu

stwierdzono w 66% powierzchni użytków rolnych. W tym zakresie użytki rolne gminy nie odbiegają zasadniczo od średniej dla powiatu.

Złoża kopalin

Na terenie gminy występuje złożo węgla brunatnego eksploatowanego w odkrywcę Lubstów o zasobach pierwotnych około 120 mln ton. Jest największą z odkrywek KWB "Konin" obecnie pracujących, o stosunku nadkładu do złoża 1,6 : 1. Wielkość zasobów wynosi obecnie ok. 18 mln ton. Średnia miąższość nadkładu wynosiła 46,1 m a średnia grubość węgla całego złoża wynosi 28,8 m. Węgiel cechuje się bardzo wysokimi parametrami. Wartość opałowa wynosi 9397 kJ/kg, zawartość popiołu na substancję roboczą 7,3%. Średnia zawartość siarki całkowitej 0,33%.

Ponadto na terenie gminy znajdują się niewielkie udokumentowane złoża piasku i żwiru oraz złoża torfu. W Dolinie Grójeckiej występują złoża torfu o zasobach udokumentowanych na ponad 15 mln ton, jednak nie na terenie gminy Sompolno nie są eksploatowane.

Istnieje także prawdopodobieństwo występowania wód termalnych, jednak nie zostało to udokumentowane.

Na terenie gminy Sompolno udokumentowano następujące złoża:

Lp.	Nazwa złoża	Nazwa kopaliny głównej	Pow. Złoża [ha]	Miaższość złoża [m]	Grubość [m] / rodzaj nadkładu	Przydatność kopaliny głównej	Sposób i rodzaj eksploatacji
1.	Zakrzewek	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty z domieszką żwiru	0,005	3	1,5 – 2,0 / glina, glina piaszczysta	Budownictwo i drogownictwo	Okresowy
2.	Smolniki	Kruszywo naturalne piasek	2,04	4,0 – 13,8	0,2 – 4,6 / gleba, piaski zaglinione	Budownictwo i drogownictwo	Eksploatowane sporadycznie
3.	Mąkolno	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty	0,06	10,0	1,0 / gleba, glina piaszczysta	Budownictwo i drogownictwo	Okresowy
4.	Wroczewo	Kruszywo naturalne piaski ze żwirem	0,045	3,5	1,0 – 1,5/ gleba, glina piaszczysta	Budownictwo i drogownictwo	Złożo wyeksploatowane
5.	Wroczewo	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty	2 x 0,001	1,0 – 1,5	0,5 – 0,7/ gleba, glina	Budownictwo i drogownictwo	Eksploatację zaniechano
6.	Nowa Wieś	Kruszywo naturalne piaski różnoziarniste ze żwirem	0,07	1,8 – 2,2	0,2/ gleba	Budownictwo i drogownictwo	Złożo wyeksploatowane
7.	Belny	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty	2 wyrobiska: I – 0,22 II – 0,08	1,0	0,5/ gleba	Budownictwo i drogownictwo	Eksploatację zaniechano
8.	Ryń	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty i pospółka	1,05	8,0 -12,0	2,0/ gleba, glina piaszczysta	Budownictwo i drogownictwo	Okresowy
9.	Marianowo	Kruszywo naturalne piasek różnoziarnisty	0,5	6,0	1,0 – 1,5/ gleba, piaski zaglinione	Budownictwo i drogownictwo	Okresowy
10.	Lubstów	Węgiel brunatny	920	3,0 – 40,0; średnio 28	69% - glina zwałowa, 22% - piaski, 5,0% - mułki + pyły, 2,2% - iły, 1,0% cz. organiczne, 0,8% - żwiry	Energetyka	Eksploatacja ciągła, odkrywkowa

Gospodarka leśna, zadrzewienia i zieleń parkowa

Drzewostan lasów cechuje średnia produktywność i dobry stan zdrowotny. Największe kompleksy leśne występują w rejonie sołectwa Lubstów w centralnej części gminy oraz w części południowej sołectwa i północnej.

Typy siedlisk są mało zróżnicowane, przeważają monokultury sosnowe.

Wyjątek stanowi przede wszystkim teren rezerwatu Kawęczyńskie Brzeki

Ponadto skarpy i część wierzchowiny zwałowiska zewnętrznego O/Lubstów zostały zrekultywowane w kierunku leśnym. Planuje się wykonanie rekultywacji leśnej na części obszarów zwałowiskach wewnętrznych i części skarp zbiorników końcowych. Łącznie w kierunku leśnym zostanie zrekultywowany obszar o powierzchni ok. 186 ha. Nasadzenia na skarpach zwałowisk i zbiorników końcowych stanowią obudowę biologiczną chroniącą przed erozją i stanowiącą dodatkową bazę surowca drzewnego. Obecnie stosuje się nasadzenia mieszane drzew: dąb, klon, jesion, jawor, lipa, akacja oraz krzewów stanowiących wypełnienie.

Na terenie gminy znajdują się następujące parki wpisane do rejestru zabytków:

- Lubstów park pałacowy, powierzchnia 11,3 ha, powstał w XVIII-XIX w, nr w rejestrze zabytków 440/182/90, obecnie jest to własność prywatna, pałac jest w trakcie remontu.
- Mąkolno, park pałacowy, powierzchnia 2,5 ha, powstał XIX/XX w, nr w rejestrze zabytków 443/184/90, obecnie w budynku są komunalne lokale mieszkalne
- Spólnik Belny, park pałacowy, powierzchnia 3,9 ha, powstał w XVIII-XIX w, nr w rejestrze zabytków 441/183/90, obecnie jest to własność prywatna, budynek nie jest użytkowany,
- Wierzbie, park pałacowy, powierzchnia 6,5 ha, powstał w XIX w, nr w rejestrze zabytków 444/185/90, 5,43 ha zostało skomunalizowane, jako własność gminy obiekt został sprzedany w 2003 roku.
- Zakrzewek, park pałacowy, powierzchnia 2,5 ha, powstał w XIX w, nr w rejestrze zabytków 447/188/90, teren należy do prywatnego właściciela, wchodzi w skład gospodarstwa zagrodowego.

Warunki przyrodniczo - krajobrazowe

Na terenie gminy Sompolno głównymi elementami przyrodniczo-krajobrazowymi są: dolina górnej Noteci, zlokalizowana w północnej części omawianego terenu, oraz tzw. Rynna Mąkoleńska, obejmująca wyraźne obniżenie terenu obejmujące z jeziorami Mostki, Mąkolno i Szczekawa. Dawniej bardzo ważnym elementem lokalnego układu była północna część Bagien Kramskich. Jednakże w wyniku działalności górnictwa odkrywkowego (zwałowisko zewnętrzne odkrywki "Lubstów") uległ on przerwaniu w miejscu planowanego rez. Pogorzele".

Zarówno Rynna Mąkoleńska jak i dolina górnej Noteci są jeszcze stosunkowo dobrze zachowanymi kompleksami podmokłych terenów otwartych z mało zniekształconymi powiązaniami ekologicznymi. Ich znaczenie podnosi fakt zaplanowania utworzenia na tych

obaszarach kilku rezerwatów przyrody mających konserwować najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary. Obecnie stwierdzone bogactwo florystyczne i faunistyczne gminy.

Dodatkowym czynnikiem zwiększającym różnorodność biologiczną tych obszarów jest prowadzone dawniej wydobywanie torfu na niezbyt dużą skalę. W konsekwencji powstały w miejscach dawnych torfowisk wyrobiska zalane wodą i rozpoczął się proces ich zarastania, co stworzyło warunki bytowania gatunkom zwierząt i zbiorowiskom roślinnym związanych z otwartym lustrem wody a w późniejszym okresie także typowych dla zwartych łąnów trzin i oczeretów.

Przykładami takich terenów są projektowane rezerwaty przyrody: "Strumyk", "Pogorzele" i "Stefanowo", gdzie ochronie podlegać miały rozległe płaty wilgotnych łąk oraz torfowisk niskich wraz z zarastającymi wyrobiskami torfu.

Istotnym elementem ekofizjograficznym terenu gminy Sompolno są także zadrzewienia olchowo-wierzbowe i topolowe o różnym stopniu wykształcenia. Popularność tych zadrzewień kompensuje w pewnym stopniu brak zwartych kompleksów leśnych. W konsekwencji silnie rozbudowana została strefa ekotonalna pole-las, przy czym występuje ona tutaj w wariantach zmienionych, gdzie rolę lasu odgrywają różnej wielkości zadrzewienia śródpolne i śródłąkowe.

Pozostałe obszary, zlokalizowane przede wszystkim na terenach wyżej położonych, zajmowane były pierwotnie przez tereny rolnicze, głównie pola uprawne oraz pod osadnictwo. Rejony o najsłabszych glebach (kompleks żytńio-ziemiaczany) częściowo zostały zalesione i aktualnie porasta je przeważnie jednogatunkowe i jednowiekowe drzewostany sosnowe rosnące w pierwszym pokoleniu na gruntach porolnych.

W skali regionalnej Rynna Mąkoleńska wraz północną częścią Bagien Kramskich łączy się z doliną górnej Noteci, która jest elementem szerokiego korytarza ekologicznego, stanowiącego pozostałość Pragopła, łączącego poprzez obecne jez. Gopło i system jezior konińskich i środkową część doliny Warty. Wysoka wartość przyrodnicza tego korytarza przejawia się w znacznej stałości występowania poszczególnych typów krajobrazu oraz zbliżonym stopniem i rodzajem jego przekształcenia, co przy wiodącym udziale podmokłych siedlisk stwarza bardzo dogodne warunki do swobodnej dyspersji gatunków wymagających przynajmniej okresowych zalewów lub podtopień.

W skali lokalnej ważnym korytarzem ekologicznym jest ciąg naturalnych cieków powierzchniowych wraz ze zbiornikami wody stojącej łączący południowy skraj Rynny Mąkoleńskiej z północną częścią Bagien Kramskich (w systemie Kanału Grójeckiego) poprzez jez. Lubstowskie.

Stan ochrony środowiska przyrodniczego

Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Pod względem krajobrazowym teren gminy Sompolno zalicza się do grupy o stosunkowo dużym stopniu naturalności w skali byłego województwa konińskiego, co w bezpośredni sposób powiązane jest z lokalną rzeźbą terenu. Sporych rozmiarów niecka o deniwelacji sięgającej nawet 50 m w stosunku do otaczających ją pagórków, tzw. Rynna Mąkoleńska, jak i pozostałe elementy lokalnego krajobrazu (rzeki i jeziora), stanowi świadectwo działalności

ładolodu. Osadnictwo na tych terenach początkowo ograniczało się do szczytowych partii pagórków. Współczesna działalność ludzka ograniczała się do zmiany charakteru krajobrazu kulturowego w obrębie osad i nie miała większego wpływu na ogólny charakter okolicy. Jedynym silnie degenerującym krajobraz elementem jest odkrywkowa węgiel brunatnego "Lubstów" i towarzyszące jej zwałowisko zewnętrzne.

W celu ochrony lokalnych cech krajobrazu jego przyrodniczej i rekreacyjnej roli w 1986 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie utworzono Goplańsko – Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu, który swoim zasięgiem obejmuje w całości obszar Bagien Kramskich i zajmuje przeważającą część terytorium gminy z wyłączeniem terenów eksploatacji węgla brunatnego oraz zwałowiska zewnętrznego utworzonego w części Doliny Grójeckiej.

Goplańsko- Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Powierzchnia 615 km². Obszar ten należy do Pojezierza Kujawskiego. Obejmuje tereny o różnej genezie. W jego granicach znajduje się strefa marginalna ostatniego glacjału, jak i fragmenty terenu objętego zlodowaceniem środkowopolskim. Zmianę charakteru rzeźby powstałej w tych dwu okresach najwyraźniej widać w okolicy Mąkolna. Obszary starszego zlodowacenia reprezentuje wyniesiony ostaniec kolski o łagodnych, długich stokach. Łądlód północnopolski oparł się na tym wzgórzu, " oblepiając je " od północy pagórkami akumulacji fluwioglacjalnej. Powstała bardzo urozmaicona rzeźba terenu o deniwelacjach ok. 50 m. Pagórki te otaczają wyraźną formę rynny Mąkolneńskiej z wieloma jeziorami. Ten interesujący obszar proponuje się objąć ochroną jako rezerwat krajobrazowy Mąkolno.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu, na styku z gminą Babiak znajduje się rezerwat leśny **Kawęczyńskie Brzęki**. Powstał w 1959 r. na obszarze lasu grądowego o powierzchni 49,64 ha w celu ochrony najdalej na wschód wysuniętego na Nizinie Wielkopolsko — Kujawskiej stanowiska brekini [brzeka]. W rezerwacie oglądać można bardzo okazałe okazy tego gatunku drzewa oraz wiele innych gatunków charakterystycznych dla żyznych lasów liściastych. Jednak większa część rezerwatu znajduje się na terenie gminy Babiak.

Fragment gminy położony w obrębie Bagien Kramskich zaliczony został do obszaru o znaczeniu międzynarodowym - 19M Dolina Środkowej Warty – w sieci ECONET-Polska, który stanowi jeden z najistotniejszych jej elementów w niżowej części kraju. Obszar ten zapewnia przestrzenną i ekologiczną łączność pomiędzy zlewniami dwóch największych rzek Polski – Wisły i Odry. M.in. z tych względów jednostka ta zaliczona została do najwyższej kategorii jako obszar węzłowy i zarazem biocentrum. Podobnie wysoką rangę nadają mu inne wieloprzestrzenne przyrodnicze waloryzacje (ESOCh, Corine Biotopes i Natura 2000).

Walory poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego zdecydowały o wskazaniu terenów do objęcia szczególną ochroną.

Występujące na terenie gminy Sompolno obiekty wymagające ochrony to:

Pomniki przyrody

Gmina	Miejsc	Data utworzenia	Podstawa Prawna	Nazwa obiektu	Położenie	Zarządca	Właściciel	Opis
Sompolno	Zakrzewek	1956	PREZ.WRN POZNAN	Głaz narzutowy-granit	Ogród prywatny	właściciel prywatny	właściciel prywatny	Długość: 100 cm; szer: 71 cm; wys.: 52 cm
Sompolno	Lubstow	1956	PREZ WRN POZNAN	8 dębów szypułkowych Quercus robur	park w Lubstowie	właściciel prywatny	właściciel prywatny	Grupa dębów o obwodzie piersnicy: 345-625 cm; wys. 22-28 m
Sompolno	Zakrzewek	1956	PREZ. WRN POZNAN	Dąb szypułkowy Quercus robur	gospodarstwo prywatne	właściciel prywatny	właściciel prywatny	Obwód piersnicy: 565cm, pomiar 7.08.78- 600cm , wys.: 22 m
Sompolno	Lubstow	1956	PREZ. WRN POZNAN	Dąb szypułkowy Quercus robur	leśnictwo Lubstow oddz.35	L-ctwo Lubstow	N-ctwo Konin	Obwód piersnicy: 500 cm; wys: 23 m
Sompolno	Mostki	1980	DECYZJA Wojewody Konińskiego	Głaz narzutowy-granit	sad prywatny	właściciel prywatny	właściciel prywatny	Obwód: 6.5 m; wys.: 0.6 m Granit jasnoróżowy, średnioziarnisty.
Sompolno	Dąbrowa k/Sompolna	1988	ZARZ. Wojewody Konińskiego	Dąb Szypułkowy Quercus robur	droga do leśniczówki Dąbrowa	L-ctwo Dąbrowa	N-ctwo Kolo	Obwód piersnicy: 400 cm; wys.: 27 m

Na terenie gminy Sompolno nie występują użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i zespoły krajobrazowe. Jednakże istnieje przynajmniej kilka obiektów kwalifikujących się do takiej ochrony, którą – zgodnie z przyjętymi regulacjami prawnymi – winny być objęte m.in. kępy drzew i krzewów oraz płaty nie użytkowanej roślinności

4. Dziedzictwo kulturowe

Sompolno, pierwotnie jako wieś, w dokumentach historycznych była po raz pierwszy wzmiankowana w 1242 r. W 1477 arcybiskup Jakub z Sienna lokował miasto, które od swego herbu nazwał Dębem. Nazwa ta jednak się nie przyjęła i od 1526 r. miejscowość nazywana jest Sompolnem. W czasie Powstania Styczniowego w okolicach Sompolna miało miejsce szereg bitew i potyczek z wojskami zaborcy. W 1870 roku Sompolno podzieliło los wielu innych miejscowości tracąc prawa miejskie, które odzyskało dopiero w 1973 r. Na początku XX wieku Sompolno stało się ważnym węzłem kolei wąskotorowych, co znacząco wpłynęło na rozwój gospodarczy gminy i miasta.

Do ważniejszych zabytków na terenie miasta zaliczają się XIX-wieczny neogotycki kościół rzymsko-katolicki, z tego samego okresu pochodzący późnoklasycystyczny kościół ewangelicki, drewnianą kaplicę Św. Hieronima z 1732 r oraz odrestaurowaną synagogę.

Ponadto na terenie gminy w miejscowości Lubstów neoklasycystyczny pałac z drugiej połowy XIX w. z parkiem krajobrazowym i okazałym starodrzewem, kościół rzymsko-katolicki w stylu wczesnorenansowym z 1534 r. z barokową dzwonnica z XVIII wieku. We wsi Mąkolno znajduje się drewniany kościół rzymsko-katolicki z połowy XVIII wieku z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem datowanym na połowę XVII wieku.

SPIS OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH - MIASTO I GMINA SOMPOLNO

miasto SOMPOLNO

UKŁAD URBANISTYCZNY STAREGO MIASTA, XV - XIX.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. MARII MAGDALENY, ul. 11 Listopada:

- kościół, mur., 1845-1847 (na miejscu drewnianego), przebud. i rozbud. 1978-1980, arch. Bronisław Awgul,

Rej.Zab: A - 115/702 z dn. 31 lipca 1969 r.

- ogrodzenie z bramą, mur.-żel., 2 poł. XIX,
- plebania, ul. 11 Listopada nr 2, mur., 2 poł. XIX, rozbud. ok. 1930,

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO, ul. 11 Listopada;

- kościół, mur., 1839-1849, wg proj. arch. Bonifacego Witkowskiego z 1828, remont. 1986,

Rej.Zab: A - 116/703 z dn. 31 lipca 1969 r.

- ogrodzenie z bramą, mur.-żel., XIX/XX,
- pastorówka, ul. 11 Listopada nr 6, mur., poł. XIX, przebud. pocz. XX,
- budynek gospodarczy, ul. Spokojna, mur., k. XIX,
- cmentarz, ok. poł. XIX.

Rej.Zab: A - 521/262 z dn. 29 sierpnia 1995 r.

ZESPÓŁ KAPLICY P.W. ŚW. HIERONIMA "NA PUSZCZY", ul. Błankowa;

- kaplica, drewn., 1732, restaur. 1867, 1986, 1999,

Rej.Zab: A - 117/704 z dn. 31 lipca 1969 r.

- ambona, kam., k. XIX,
- cmentarz, ok. poł. XVIII (?), układ nieregularny, miejscami wieńcowy.

SYNAGOGA, ob. biblioteka, ul. Piotrkowska nr 8, wł. UMG, mur., 1912 (na miejscu wcześniejszej), remont. 1985-1992. *Rej.Zab: A - 382/124 z dn. 4 lutego 1985 r.*

KAPLICZKA, ul. Kaliska, mur., 1954.

RATUSZ, ob. Gminny Ośrodek Kultury, pl. Wolności nr 26, mur., 2 poł. XIX, przebud. 1967.

BANK, ob. poczta, ul. Kolejowa nr 7, mur., ok. 1925.

ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:

- dworzec, szachulcowy., pocz. XX,
- warsztat I, mur., 1918,
- warsztat II, mur., 1940,
- magazyn, mur., 1940,
- wieża ciśnień, mur., 1940,
- szalet, mur., 1940.

ELEKTROWNIA MIEJSKA, ob. nie użytkowana, ul. Kaliska nr 11, mur., ok. 1920, przebud.

MŁYN, ob. nie użytkowany, ul. Kaliska, mur., 1921.

CMENTARZ PAR. RZYMSKOKATOLICKI, k. XIX. czynny

CMENTARZ ŻYDOWSKI, nieczynny, zabudowany.

ul. Kaliska

DOM NR 5, mur., pocz. XX.
DOM NR 7, mur., k. XIX.
DOM NR 13, mur., 1908.
DOM NR 16, mur., pocz. XX.
DOM NR 17, mur., XIX/XX.
DOM NR 18, mur., k. XIX.
DOM NR 21, mur., ok. 1900.
DOM NR 26, mur., ok. 1930.
DOM NR 27, mur., ok. 1890, remont.
DOM NR 31, mur., XIX/XX.
DOM NR 32, mur., 1906.
DOM NR 41, mur., ok. 1880, przebud. 1928.

ul. Kolejowa

DOM NR 3, mur., XIX/XX, cz. przebud. 1974.
DOM NR 10, mur., XIX/XX.
DOM NR 12, mur., XIX/XX.
DOM NR 17, mur., ok. 1880.
DOM NR 29, mur., pocz. XX.

ul. Kościelna

DOM NR 13, mur., ok. 1900.

ul. Krótka

DOM NR 2, mur., XIX/XX.
DOM NR 14, mur., ok. 1900.

ul. 11 Listopada (d. 22 Lipca)

DOM NR 1, mur., ok. 1880.
DOM NR 3, mur., k. XIX.
DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.
DOM NR 8, mur., k. XIX,
DOM NR 10, mur., k. XIX.
DOM NR 11, mur., XIX/XX.
DOM NR 12, mur., ok. 1905.
DOM NR 13, mur., ok. 1880.
DOM NR 14, mur., ok. 1905.
DOM NR 19, mur., ok. 1900.
DOM NR 22, mur., ok. 1932.
DOM NR 24, mur., XIX/XX.
DOM NR 30, mur., 1935.
DOM NR 38, mur., XIX/XX.
DOM NR 75, mur., 1925, rozbud. ok. 1990.

ul. Piotrkowska (d. Armii Radzieckiej)

DOM NR 3, mur., XIX/XX.
DOM NR 4, mur., k. XIX.
DOM NR 5, mur., ok. 1900.
DOM NR 11, mur., ok. 1890.
DOM NR 18, mur., 1934.
DOM NR 19, mur., poł. XIX.
DOM NR 20, mur., ok. 1890.
DOM NR 21, mur., 1926.
DOM NR 28, mur., 1925, remont.

DOM NR 32, mur., ok. 1927.
DOM NR 35, mur.-glin., 1 po). XIX.
DOM NR 42, mur., ok. 1930, rozbud.
DOM NR 44, mur., 1918.

ul. Sienkiewicza

DOM NR 19, mur., ok. 1930.

ul. Słowackiego

DOM NR 2, mur., 1924.
DOM NR 5, mur., 1916, cz. rozebrany ok. 1990.
DOM NR 6, mur., 1935.

ul. Warszawska

DOM NR 1, mur., k. XIX.
DOM NR 2, mur., pocz. XX.
DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX.
DOM NR 6, mur., k. XIX.
DOM NR 12, mur., XIX/XX.
DOM NR 14, mur., XIX/XX.
DOM NR 16, mur., k. XIX.
DOM NR 19, mur., ok. 1930.
DOM NR 21, mur., 1932.
DOM NR 22, mur., XIX/XX.
DOM NR 23, mur., XIX/XX.
DOM NR 24, mur., XIX/XX.
DOM NR 27, mur., k. XIX.
DOM NR 31, mur., k. XIX.
DOM NR 33, mur., 1938.
DOM NR 34/36, mur., ok. 1920.
DOM NR 35, mur., 1930.
DOM NR 38, mur., ok. 1900.
DOM NR 40/42, mur., 1890.
DOM NR 41, mur., 1935.
DOM NR 43, mur., XIX/XX.
DOM NR 45, mur., ok. 1930.
DOM NR 47, mur., ok. 1930.
DOM NR 52, mur., 1929.
DOM NR 57, mur., 1936.
DOM NR 59/61, mur., 1928.
DOM NR 63/65, mur., 1926.
DOM NR 64, mur., 1929.
DOM NR 69, mur., 1935.

pl. Wolności

DOM NR 1, mur., pocz. XX.

ZESPÓŁ DOMU NR 2:

- dom, mur., pocz. XX,
- oficyna, ul. Poprzeczna, mur., pocz. XX.

ZESPÓŁ DOMU NR 3:

- dom, mur., k. XIX, cz. przebud.,
- oficyna, ul. Poprzeczna, mur., XIX/XX.

DOM NR 4, mur., k. XIX.

DOM NR 5, mur., k. XIX.

DOM NR 8, mur., pocz. XX.
DOM NR 9, mur., ok. 1905, cz. przebud.
DOM NR 10, mur, pocz. XX.
DOM NR 11, mur., pocz. XX.
DOM NR 12, mur., pocz. XX.
DOM NR 13, mur., ok. 1915.
DOM NR 15, mur, pocz. XX.
DOM NR 16, mur., k. XIX, przebud. 1931.
DOM NR 17, mur., ok. 1920.
DOM NR 18, mur., 1918-1920.
DOM NR 19, ob. bank, mur, ok. 1920.
DOM NR 21, mur., 2 pot. XIX.
ZESPÓŁ DOMU NR 22:

- dom, mur., k. XIX,
- oficyna, ul. 11 Listopada, mur., k. XIX.

ZESPÓŁ DOMU NR 23:

- dom, mur., XIX/XX,
- oficyna, ul. 11 Listopada, mur., XIX/XX.

DOM NR 24, mur., pocz. XX.
DOM NR 25, mur., pocz. XX.

KAZUBEK

KAPLICZKA, mur., XIX/XX.
DOM NR 8, mur. (pierwotnie drewn.), 1 poł. XIX, przebud. 1912.
DOM NR 9, mur., 1866.

KLONOWA

DOM NR 2, glin., 1 poł. XIX.
DOM NR 10, glin., 1911.

KOSZARY

KAPLICZKA, mur., XIX/XX.

LUBSTÓW

UKŁAD HISTORYCZNO - PRZESTRZENNY , XVI - XIX w.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. JADWIGI:

- kościół, mur., 1534, przebud. prezbiterium i restaur. 1753, bud. Herman Cygler, remont. 1971, 1992,

Rej. Zab.: A - 80/77 z dn. 26 maja 1965 r.

- dzwonnica, mur., 1758, bud. Herman Cygler, remont. 1992,

Rej.Zab.: A - 80/77 z dn. 26 maja 1965 r.

- ogrodzenie z bramą, mur.-kam., 2 poł. XVIII, remont. 1971, 1992,

- plebania, ul. Jeziorna nr 4, mur., 1810, remont. 1980,

Rej.Zab.: A - 112/697 z dn. 29 lipca 1969 r.

- dom parafialny, ul. Jeziorna nr 2, mur., 1 poł. XIX.

ZESPÓŁ CMENTARZA PAR. RZYMSKOKATOLICKIEGO:

- cmentarz, poł. XIX, czynny,
- grobowiec rodziny Słubickich, mur., 1888, remont. ok. 1980.

Rej.Zab.: A - 442/184 z dn. 7 maja 1990 r.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY, do k. XIX Stubickich,:

- pałac, ob. nie użytkowany, mur , 3 ćw. XIX, arch. Stanisław Hebanowski. remont. i cz. przebud. 1980-1982,

Rej.Zab.: A- 113/698 z dn. 29 lipca 1969 r.

- park krajobrazowy, XVII/XVIII przekształcony 3 ćw. XIX,

Rej.Zab.: A - 440/182 z dn. 20 kwietnia 1990 r.

- Folwark:

- rządówka, późn. dom gorzelnego, ob. dom, ul. Jeziorna nr 7 mur k. XIX,
- stajnia, ul. Jeziorna, mur., 4 ćw. XIX,
- obora (?), ob. dom z częścią gospodarczą, ul. Jeziorna nr 8, mur., XIX/XX
- spichlerz, ul. Jeziorna, mur., 1842, remont. 1966,

Rej. Zab.: A - 113/698 z dn. 29 lipca 1969 r.

- paszarnia, ob. magazyn i sklep, ul. Jeziorna nr 6, mur., poł. XIX, przebud. 1965/66,

Rej.Zab.: A - 113/698 z dn. 29 lipca 1969 r.

- budynek gospodarczy, ob. dom, ul. Jeziorna nr 9, mur., k. XIX, przebud.,
- gorzelnia, mur., 2 poł. XIX,

- Kolonia mieszkalna:

- dom oficjalisty dworskiego, ob. dom, ul. Główna nr 38, mur., ok. poł. XIX, k.
- dom oficjalisty dworskiego, ob. dom, ul. Główna nr 40, mur., ok. poł. XIX,
- czworak, ob. dom, ul. Główna nr 43/45, mur., ok. poł. XIX,
- czworak, ob. dom, ul. Główna nr 47, mur., 1 poł. XIX,
- czworak, ob. dom, ul. Główna nr 49/51, mur., ok. poł. XIX,
- czworak, ob. dom, ul. Główna nr 53, mur., k. XIX,
- dom rybaka, ob. dom, ul. Jeziorna nr 18, mur., poł. XIX.

LUBSTÓWEK

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MATEUSZA:

- kościół, drewn., 1639, remont. 1969-1970, 1982-1984, 1990-1991 (wnętrze),

Rej.Zab: A - 63/663 z dn. 29 czerwca 1960 r.

- ogrodzenie, mur.-drewn., ok. poł. XVII (?), remont.

ZESPÓŁ CMENTARZA PAR. RZYMSKOKATOLICKIEGO:

- cmentarz, 1 poł. XIX, czynny,
- kaplica cmentarna, mur., 2 poł. XIX.

KAPLICZKA, mur., XIX/XX.

GRÓDEK STOŻKOWATY, wczesne średniowiecze

objęty strefą „W” ochrony reliktów archeologicznych

MARCINKOWO

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, pocz. XX, nieczynny.

MAKOLNO

KOŚCIÓŁ PAR. P.W. ŚW. ANDRZEJA AP., drewn., 1749-1750, restaur. 1894, remont. 1967 i 1. 70-te XX, dobud. kruchty wsch. 1990.

Rej.Zab: A - 114/699 z dn. 29 lipca 1969 r.

ZESPÓŁ CMENTARZA PAR. RZYMSKOKATOLICKIEGO:

- cmentarz, 1 poł. XIX, czynny,
- grobowiec rodziny Walewskich ob. kaplica cmentarna, mur., 1845,

REMIZA STRAŻACKA, mur., ok. 1930.

ZESPÓŁ DWORSKI:

- dwór, wł. UMG, mur., 2 poł. XIX, dobud. oficyny pocz. XX, remont i cz. przebud. ok. 1970,

Rej.Zab: A - 443/184 z dn. 7 sierpnia 1990 r.

- park krajobrazowy, wł. UMG, ok. poł. XIX, przekształcony pocz. XX,

Rej.Zab: A - 443/184 z dn. 7 sierpnia 1990 r.

- spichlerz, wł. Danuta Jędrzejewska, mur., pocz. XX.

NOWA WIEŚ

KAPLICZKA, mur.-żel., 1958.

OŚNO GÓRNE

ZESPÓŁ DWORSKI, wł. UMG:

- dwór, ob. dom nr 2, mur., ok. poł. XIX,
- stajnia (?), późn. oficyna, ob. dom nr 3, mur., ok. poł. XIX, przebud. pocz. XX.

MOSTKI d.PIASKI

CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE, kultura łużycka (IV-V w p.n.e.)

Rej.Zab.: A - 155/795 z dn. 8 grudnia 1969 r.

objęty strefą „W” ochrony reliktywów archeologicznych

PRZYSTRONIE

DOM NR 8, glin., ok. 1900.

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, k. XIX, nieczynny.

RACIECICE

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. NARODZENIA NMP:

- kościół, mur., 1900 (na miejscu drewnianego), cz. zniszczony pożarem 1967, odbud. wieży 1970, remont. 1970, 1989,

Rej. Zab: A - 538/279 z dn. 29 grudnia 1998 r.

- ogrodzenie, mur., 1900,

Rej. Zab: A - 538/279 z dn. 29 grudnia 1998r.

- plebania, mur., 2 poł. XIX,

- ogrodzenie plebanii, mur., ok. 1900.

CMENTARZ PAR. RZYMSKOKATOLICKI, pocz. XX, czynny.

SIEDLISKA

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, k. XIX.

SMOLARNIA

ZESPÓŁ MŁYNARSKI:

- wiatrak koźlak, drewn., k. XVIII, przeniesiony z Konina 1911
- dom młynarza, glin,-mur., k. XIX, przebud. 1982.

SPÓLNIK-BELNY

KAPLICZKA, mur., XIX/XX.

ZESPÓŁ DWORSKI:

- dwór, mur., poł. XIX, remont. ok. 1975,
- Rej.Zab: A - 441/183 z dn. 20 kwietnia 1990r.*
- ogrodzenie, mur., XIX/XX,

- pozostałości parku krajobrazowego, ok. poł. XIX.
Rej.Zab: A - 441/183 z dn. 20 kwietnia 1990 r.

SYCEWO

ZESPÓŁ DWORSKI

- dwór, mur., pocz. XX, remont.,
- pozostałości parku krajobrazowego, pocz. XX.

WIERZBIE

KAPLICZKA, mur., XIX/XX.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY, do 1939 Krzymuskich.:

- pałac ob. nie użytkowany, mur., 2 poł. XIX,
Rej.Zab: A - 438/180 z dn. 5 kwietnia 1990 r.
- park krajobrazowy, ok. poł. XIX,
Rej.Zab: A - 444/185 z dn. 7 sierpnia 1990 r,
- folwark
 - chlewnia, magazyn i dom robotników sezonowych, ob. świetlica, mur., k. XIX,
 - stajnia, późn. chlewnia, ob. nie użytkowana, mur., 2 poł. XIX,
 - stodoła, mur., k. XIX,
 - garaż maszyn parowych, ob. dom z częścią gospodarczą, mur., k. XIX,
 - narzędziownia, mur., k. XIX.

ZAKRZEWEK

ZESPÓŁ DWORSKI:

- dwór, mur., 1803, rozbiórka aneksu wsch. ok. 1970, dobud. werandy (na miejscu drewnianej) i remont. 1983-1985,
Rej.Zab: A - 119/706 z dn. 2 sierpnia 1969 r.
- park krajobrazowy, pocz. XIX.
Rej.Zab: A - 447/188 z dn. 7 września 1990 r.

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, k. XIX (?), nieczynny.

Uwaga: Do niniejszego Studium dołączono opracowanie pt. „Wnioski konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno” zawierające spis wszystkich 135 obiektów zabytkowych na terenie gminy i 22 załączniki graficzne.

5. Warunki życia mieszkańców i infrastruktura społeczna

Na terenie gminy zamieszkuje 10761 osób, w tym w mieście Sompolnie 3742 osoby (stan na 04.2004). Liczba mieszkańców gminy stanowi prawie 9% ludności powiatu. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią około 27 % ludności gminy, w wieku produkcyjnym 59 %, w wieku poprodukcyjnym 14 %. Przyrost naturalny wynosi na terenie całej gminy 3,85 na tysiąc mieszkańców natomiast w samym mieście 5,19.

Na terenie gminy występuje 3252 gospodarstw domowych. Gospodarstwo domowe liczy przeciętnie 3,23 osoby (wg Rocznika statystycznego 2003 r).

Ludność

Według stanu na dzień 01.12.2003r.

Liczba ludności wynosi ogółem: 10 751 mieszkańców, w tym w Sompolnie 3 738 osoby

Bezrobotni:

Ogółem - 1282

Kobiety - 661

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku - 141

Liczba bezrobotnych absolwentów - 56

Według danych powiatowych, przyrost naturalny w 20002r. wynosił 3,85 na 1000 mieszkańców i był wyższy od wskaźnika dla powiatu konińskiego wynoszącego 2,53.

W zakresie budżetu gminy, dochód ogółem na 1 mieszkańca plasuje gminę na czwartym miejscu wśród 14 gmin w powiecie konińskim, podobnie wydatki budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca dają gminie 4 miejsce w powiecie.

Oświata

Na terenie gminy Sompolno znajdują się następujące obiekty oświatowe:

Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Sompolnie

W skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 w Sompolnie wchodzi:

- 1) Szkoła Podstawowa w Sompolnie
- 2) Gimnazjum w Sompolnie
- 3) Przedszkole Miejskie w Sompolnie

Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 2 w Lubstowie

W skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Lubstowie wchodzi:

- 1) Szkoła Podstawowa w Lubstowie
- 2) Szkoła Podstawowa w Marianowie
- 3) Gimnazjum w Lubstowie
- 4) Przedszkole Gminne w Lubstowie

Zespół Szkół w Mąkolnie

W skład Zespołu Szkół w Mąkolnie wchodzi:

- 1) Szkoła Podstawowa w Mąkolnie
- 2) Szkoła Podstawowa w Ośnie Górnym
- 3) Gimnazjum w Mąkolnie

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sompolnie

Kultura

Placówki kultury na terenie gminy to:

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Sompolnie

Miejska Biblioteka Publiczna w Sompolnie

Filia Biblioteki w Lubstowie i w Mąkolnie

Wiele ciekawych propozycji kulturalnych oferuje działający w Sompolnie, przy Placu Wolności 25, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Jego działalność ukierunkowana jest na prowadzenie Salonu Wystaw Artystycznych, zajęcia z dziećmi i młodzieżą skupioną w

grupach muzycznych, teatralnych i tanecznych. W Sompolnie działa kapela ludowa "Dębowiacy" oraz zespół "Kwaciarki". W gminie Sompolno, która leży na pograniczu Wielkopolski i Kujaw, zauważa się przenikanie tradycji i kultur tych dwóch regionów. Mieszkańcy gminy korzystają z Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz z dwóch jej filii, w Lubstowie i Mąkolnie. Co roku, zawsze w drugą sobotę lipca, organizowany jest w Sompolnie Wielkopolski Piknik Sołtysów. Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorem wielu imprez plenerowych.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Sompolno działają dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, oba w mieście Sompolno.

6. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Strefa ochronna wokół linii brzegowej jezior o powierzchni powyżej 10 ha w Goplańsko - Kujawskim Obszarze Krajobrazu Chronionego wprowadzona Rozporządzeniem Wojewody Konińskiego Nr 14 z dnia 23 lipca 1998r

- na obszarze krajobrazu chronionego w otoczeniu jezior o pow. powyżej 10 ha obowiązuje 100 - metrowa strefie ochronna, wprowadzono zakaz przeznaczania terenu pod zabudowę, również zagrodową, oraz wprowadzono następujące zasady zagospodarowania:
- pas przybrzeżny na całej długości powinien być ogólnodostępny i przeznaczony na zieleni i trasy spacerowe oraz ogólnodostępne plaże, kąpieliska, przystanie wodne
- nie można lokalizować urządzeń zanieczyszczających środowisko, w szczególności obiektów przemysłowych, składowisk odpadów i wylewisk, ferm hodowlanych, stacji paliw, obiektów gastronomicznych, suchych ustępów, szamb itp. oraz stanowiących źródła hałasu, jak np. kina letnie, kręgi taneczne, megafony;

Ochrony ujęć wód podziemnych

Wokół ujęć wody podziemnej dla zaopatrzenia ludności obowiązują strefy ochrony bezpośredniej obejmujące obszar w promieniu 10 m od ujęcia. W strefie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Zasady ochrony wód reguluje ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne.

Złoże wodonośne

Znaczna część gminy Sompolno położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, jest to kredowy zbiornik wodonośny GZWP Nr 151 Turek - Konin - Koło, który w sumie obejmuje obszar 1760 km². Większa część zbiornika znajdująca się na terenie gminy Sompolno objęta jest reżimem wysokiej ochrony OWO. Dotyczy to zachodniej i północnej części gminy, w tym również miasta Sompolno.

Zabytki kultury materialnej

Należą do nich wymienione wcześniej zabytkowe obiekty i zespoły, są to przede wszystkim:

- kościoły rzymskokatolickie w Lubstowie, Lubstówku, Mąkolnie, Racięcicach i Sompolnie,
- kościół ewangelicko-augsburski wraz z cmentarzem w Sompolnie

- synagoga z 1912 roku przy ulicy Piotrkowskiej w Sompolnie
- ratusz przy Rynku w Sompolnie
- cmentarze w Lubstowie, Lubstówku, Marcinkowie, Mąkolnie, Przyszoniu, Racięcicach, Siedliskach, Sompolnie i Zakrzewku,
- założenia parkowo-pałacowe w: Lubstowie, Mąkolnie, Spólniku-Belnach, Sycewie, Wierzbii i Zakrzewku,
- układ architektoniczno-krajobrazowy w Lubstowie,
- układ urbanistyczny starego miasta w Sompolnie.

oraz wiele obiektów i domów mieszkalnych z XIX wieku oraz początku XXw, głównie na terenie miasta Sompolno, objętych nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajdują się ponadto dwie strefy obserwacji archeologicznej OW, są to:

- gródek stożkowy (wczesne średniowiecze) w Lubstówku,
- cmentarzysko ciałopalne - kultury łużyckiej z 900 - 700 r. pne w Piaskach (obręb geodezyjny Przyszonie).

Wymienione obiekty podlegają ochronie zgodnie z ustawą 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Rezerwat leśny Kawęczyńskie Brzęki i pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej

(opisano w odrębnym punkcie) podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Grunty rolne i leśne

Zasady ochrony oraz zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne reguluje ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

7. Tereny górnicze

Na terenie gminy prowadzona jest eksploatacja węgla brunatnego na skalę przemysłową. Eksploatacja prowadzona jest w Odkrywce Lubstów. Teren górniczy odkrywki Lubstów został ustanowiony decyzją koncesyjną MEiEA znak DG/79 z dnia 16.08.1979.

Obszar górniczy odkrywki ustanowiony został dwiema decyzjami koncesyjnymi, pierwsza decyzja MEiEA, znak DG/79 z dnia 16.08.1979 r. dotyczyła całej odkrywki Lubstów, druga decyzja MŚ nr 3/2003 z dnia 26.05.2003r. rozszerzała pole eksploatacji o złoża północne. Nie przewiduje się dalszego rozszerzania pola eksploatacji.

Odkrywka Lubstów jest największą z odkrywek KWB "Konin" obecnie pracujących. Wydobywa się tutaj prawie 40% węgla dostarczanego do konińskich elektrowni. Wielkość zasobów przemysłowych węgla wynosiła na początku eksploatacji węgla 120 mln. ton. (obecnie ok. 18 mln ton). Średnia miąższość nadkładu wynosi 46m a średnia grubość pokładu węgla dla całego złoża 28,8m. Stosunek nadkładu do węgla wynosi 1,6:1. Węgiel wydobywany w Lubstowie cechuje się bardzo wysokimi parametrami. Wartość opałowa wynosi 9397 kJ/kg, Zawartość popiołu 7,3% a średnia zawartość siarki tylko 0,33 %. Roczna wielkość wydobycia węgla jest na poziomie od 3 - 4 mln ton a zdejmowanego nadkładu 13 - 14 mln m³. W roku 1995 osiągnęła poziom - 55 m n.p.m. przy rzędnej terenu + 103 m n.p.m. Grubość pokładu węgla wynosiła wtedy powyżej 90 m. Niska zawartość siarki powoduje mniejsze zanieczyszczanie środowiska naturalnego przez elektrownię. Węgiel jest eksploatowany z kilku poziomów roboczych. Nadkład transportowany jest układami przenośników na zwałowisko wewnętrzne. Węgiel również transportowany jest układami

przenośników na załadownię węgla na powierzchni terenu. Węgiel z Lubstowa prawie w całości spalany jest w konińskich elektrowniach.

Aktualnie rozpoczęto prace przy zdejmowaniu nadkładu na terenie „złoża północnego”. Planowany termin zakończenia eksploatacji odkrywki Lubstów przypada w przybliżeniu na rok 2010.

W ostatnim czasie, na terenie gminy sąsiedniej Kramsk, ruszyła budowa nowej odkrywki Drzewce. Granica terenu górniczego odkrywki Drzewce, obejmująca swym zasięgiem część południową gminy Sompolno, została ustalona w decyzji koncesyjnej MOŚZNiL nr 22/98 z dnia 04.12.1998r.

W planach Kopalni również znajduje się budowa odkrywki Tomisławice na terenie gminy Wierzbinek sąsiadującej z gminą Sompolno od strony północnej. Z tego względu przewiduje się rezerwę terenu pod budowę korytarza infrastruktury technicznej, w tym budowę nowej trasy kolejowej dla transportu węgla. Przewidywany jest także taśmociąg biegnący estakadą do transportu nadkładu z planowanej nowej odkrywki.

Przekształcanie powierzchni terenu

Wyłączenie terenu eksploatacji górniczej z rolniczego i leśnego użytkowania oraz ich całkowite przekształcenie, wymaga procesu rekultywacji. Tereny przekształcone będą oraz już częściowo są zagospodarowywane rolniczo i leśnie, natomiast wyrobisko końcowe przeznaczone będzie docelowo na zbiornik wodny. Po uzyskaniu decyzji o prawidłowo zakończonej rekultywacji tereny zrehabilitowane przeznaczane są przez Kopalnię do sprzedaży. Na terenie odkrywki w jej części południowej przeprowadzono już prace rekultywacyjne kierunku rolniczym, leśnym oraz innym.

Ochrona powietrza atmosferycznego

Działalność kopalni powoduje nieznaczny wzrost zapylenia spowodowany emisją niezorganizowaną pyłu z odkrywek. Emisja niezorganizowana pyłu powstaje na nie zrehabilitowanych zwałowiskach, odkrytych wyrobiskach, podczas urabiania węgla oraz jako emisja wtórna z placów i dróg, w okresie braku opadów atmosferycznych. Kotłownie kopalniane wyposażone są w urządzenia odpylające aby nie emitowały ponadnormatywnych ilości zanieczyszczeń pyłowych.

Ochrona przed hałasem

Maszyny podstawowe oraz urządzenia pomocnicze pracujące w odkrywkach są źródłem hałasu. Obszary otaczające wyrobisko w którym aktualnie prowadzone jest wydobywanie to w większości tereny rolnicze bez zabudowy mieszkalnej, z nielicznymi zabudowaniami zagrodowymi oraz teren leśny i teren zalesionego zwałowiska zewnętrznego a także częściowo zrehabilitowany teren zwałowiska wewnętrznego.

8. System komunikacji, infrastruktury technicznej, gospodarka wodno - ściekowa i gospodarka odpadami

Komunikacja drogowa

Przez teren gminy przebiegają liczne drogi o znaczeniu wojewódzkim i powiatowym, o nawierzchni utwardzonej w większości w dobrym stanie technicznym, a także liczne drogi

gminne (łącznie 175,2 km), głównie jako drogi utwardzone w dobrym stanie. Wokół miasta wybudowano obwodnicę.

Drogi wojewódzkie

263 Słupca - Ślesień – Sompolno - Kłodawa,
266 Konin – Sompolno - Radziejów Kujawski - Ciechocinek,
269 Sompolno - Izbica Kujawska

Drogi powiatowe

466 Wierzbie - Ośno Podleśne - Makoszyn
468 Sompolno - Mąkolno - Mostki - Przysronie - gr. powiatu
469 Ignacewo - Lubstów - Nowa Wieś - Mąkolno
470 Sompolno - Nowa Wies - Plebanki 9,19 km
479 Licheń - Stefanowo - Jabłków
480 Stefanowo - Lubstówek - Łuczywno

Trasy rowerowe - brak na terenie gminy wyodrębnionych tras rowerowych

Linie kolejowe

Przez obszar gminy przebiegają trasy nieczynnej kolejki wąskotorowej (od stacji w Sompolnie w kierunkach do Koła, Ślesina i Piotrkowa Kujawskiego) oraz trasa węglowa jednotorowa z odkrywki „Lubstów” do Pątnowa oraz z o/Lubstów do o/Dziewce.

Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodno - ściekowa.

Obszar gminy jest w całości zwodociągowany. W wodociąg jest wyposażonych ponad 95 % mieszkań. Długość sieci wodociągowej wynosi 237,0 km (przyłącza do budynków 2574 km). Gmina korzysta z 4 ujęć wody. Ich opis przedstawia załączona tabela.

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć i stacji uzdatniania zlokalizowanych we wsiach: Biele, Mostki Kujawskie, Marianowo i Lubstów. Z ujęcia wody w Mostkach Kujawskich zaopatrywana jest część obszaru gminy Babiak.

Planuje się budowę nowego ujęcia wody we wsi Płoszewo w celu zrównoważenia bilansu zapotrzebowania na wodę w tym rejonie gminy.

Na cele gospodarstw domowych zużywa się 388 tys. m³/rok a na cele produkcyjne i pozaprodukcyjne 6 tys. m³/rok.

Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy działają cztery oczyszczalnie ścieków. Jedna w Mąkolnie, pozostałe trzy w Sompolnie. Są to oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne o przepustowości od 100 do 200m³ na dobę.

Około 83% mieszkańców Sompolna i najbliższych okolic, oraz 47% mieszkańców Mąkolna jest przyłączona do sieci kanalizacyjnej o łącznej długości 26,1 km.

W Lubstowie znajduje się oczyszczalnia wód kopalnianych.

W pozostałych miejscowościach gospodarka ściekami rozwiązywana jest indywidualnie poprzez gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych i okresowe wywożenie ich na punkty zlewne przy istniejących oczyszczalniach.

Lokalizacja	Q roczne (2003 r) tys. m ³ /rok	Q _{śr} m ³ /d	Q _{max} m ³ /d	Rok wybudowania	Charakterystyka	Miejscowości korzystające
Biele	235	1057,7	3850	2003 zmodernizowana	woda po napowietrzaniu odzielaziona jest na filtrach pośpiesznych Φ1800 i podawana na zbiorniki wyrównawcze betonowe 2x150m ³	Sompolno Biele Wierzbie Józefowi Mąkolno Zakrzewek Nowa Wieś Grądy Lubstów Przybyłów Młynek Błonawy Police Kol.Płoszewo Dąbrowa Wierzelin Ignacego Nikiel Teresewo
Mostki	196	537	1057	1987	woda uzdatniana na filtrach pośpiesznych	Sompolno Mostki Mąkolno Przystronie Smolarnia Kol. Lipiny Siedliska Janowice Sycowo Belny Ośno
Marianowo	159	436	1396	1984	woda napowietrzana w aeratorze centralnym Φ800 szt.2 i po filtracji na filtrach pośpiesznych Φ1800 podawana na zbiorniki wyrównawcze 6x100m ³	Marianowo, Lubstówek, Stefanowo, Racięcice, Koszary, Jabłków, Święcie, Pąchów Łuczywno Błonawy Zakrzewek Nowa Wieś Lubstów Przybyłów Młynek Grądy
Lubstów	14	38	1440	1993	wodociągowa współpracuje ze stacją wodociagową w m. Biele i Mostki	

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy nie jest całkowicie uporządkowana. Odpady nie poddane segregacji są gromadzone na składowisku w Sompolnie na ulicy Leśnej. Wysypisko stwarza zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, szczególnie wód powierzchniowych i podziemnych.

Składowisko to jest przeznaczone do zamknięcia w 2005 roku.

Zgodnie z Uchwałą z 5 marca 2004 r gmina Sompolno wystąpiła ze Związku Międzykomunalnego „Koniński Region Komunalny” i przystąpiła do Związku Międzygminny „Kolski Region Komunalny”.

Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają dwie linie przesyłowe energii elektrycznej: 110 KV – (przez miejscowości: Belny, Ośno Górne, Wierzbie, Sycewo, Biele, Lubstów w kierunku Ślesina oraz 220 KV – (przez Koszary, Racięcice, Stefanowo).

Rurociąg naftowy

Przez północne tereny gminy na kierunku ze wschodu na zachód przebiega rurociąg naftowy „Przyjaźń”. Dla ropociągu obowiązuje strefa ochronna z ograniczeniem jej użytkowania i zagospodarowania.

Gazownictwo

Obecnie gmina nie jest wyposażona w sieć gazową.

Łączność

Gmina Sompolno jest całkowicie strefonizowana.

Ponadto na terenie gminy znajdują się 3 wieże telefonii komórkowej i działa trzech operatorów telefonii komórkowej. Wieże zlokalizowane są: Sompolno, ul. Błankowa (przy oczyszczalni ścieków), Sompolno ul. 500-Lecia, Lubstów ul. Konińska .

9. Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju województwa wielkopolskiego i planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, oraz zadania dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego - wybrane zagadnienia.

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (uchwała nr XLII/628/2001 sejmiku województwa wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2001r.)

Zasady zagospodarowania przestrzennego województwa konkretyzują działania zmierzające do:

- przełamania barier i ograniczeń rozwoju,
- redukcji napięć i konfliktów w funkcjonowaniu struktur przestrzennych,
- wykorzystania szans i możliwości tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym,
- poprawy ładu przestrzennego.

Za główne zasady zagospodarowania przestrzennego woj. wielkopolskiego uznaje się:

- tworzenie warunków do współistnienia środowiska przyrodniczego i zurbanizowanego,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i wpisanie go w struktury przestrzenne i otaczający krajobraz,
- tworzenie wielofunkcyjnych struktur przestrzennych (przełamywanie monofunkcyjności),

- dążenie do dalszej intensyfikacji rozwoju najbardziej aktywnych gospodarczo obszarów z równoczesnym przełamywaniem impasu gospodarczego obszarów wymagających aktywizacji.

Zasady zagospodarowania wybranych obszarów funkcjonalnych:

Zasady kształtowania przestrzeni miejskiej: (wybrane zagadnienia dotyczące małych miast)

- ochrona dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska miejskiego, takich jak: zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone i tereny otwarte; respektowanie zaleceń wynikających z przepisów ochronnych i poszerzanie zakresu ochrony prawnej;
- zabezpieczenie terenów pod inwestycje publiczne;
- planistyczne przygotowanie oferty terenów dla mieszkańców
- wprowadzenie ułatwień w ruchu pieszym i rowerowym, optymalizowanie sieci ulic, segregacja ruchu;
- harmonijne rozwijanie przestrzeni publicznych ulic i placów; uwzględnianie takich elementów jak: skwery, parki, aleje, wyznaczenie miejsc pod parkingi miejskie;
- utrzymywanie terenów biologicznie czynnych w formie korytarzy zieleni w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- podnoszenie wymogów architektonicznych w stosunku do obiektów realizowanych na obszarach śródmieścia w pobliżu terenów najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych;
- podejmowanie opracowań dotyczących rewaloryzowania zabytkowych dzielnic.

Zasady kształtowania obszarów wiejskich:

- ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych (wiejskich) oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, remiz, szkół, kuźni, młynów, gorzelni i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej np. kapliczek, krzyży;
- poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego w poszczególnych rejonach województwa;
- rozwijanie wsi z maksymalnym poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i tworzenie zwartych układów zabudowy;
- porządkowanie przestrzeni publicznych np. wewnątrz placowych i tworzenie miejsc integracji społecznej;
- wydobywanie w układzie przestrzennym elementów kompozycji urbanistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, sylwet, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei, rozłogów itp.;
- twórcze wykorzystywanie wzorców architektury lokalnej przy formułowaniu warunków dla projektowanej zabudowy, odwoływanie się do architektur regionalnej Wielkopolski, preferowanie rodzimych materiałów budowlanych oraz tradycyjnych elementów małej architektury takich jak drewniane płoty, podmurówki z kamienia naturalnego itp.;
- zabezpieczanie terenów sportowych i rekreacyjnych.

Zasady kształtowania otwartych przestrzeni:

- przekształcenie monotonnego krajobrazu równin użytkowanych rolniczo poprzez wprowadzenie pasmowych i kępowych zadrzewień
- i zakrzewień wzdłuż cieków wodnych, rowów melioracyjnych, wododziałów, dróg, miedzi i skarp;
- swobodne kształtowanie granicy między lasem a użytkami rolnymi w formie ekotonu (stopniowe obniżanie wysokości nasadzeń: drzewa, krzewy, krzewinki, byliny, trawy, pole);
- tworzenie korytarzy infrastrukturalnych (gaz, ropa, energia elektryczna) poprzez prowadzenie nowych urządzeń sieciowych przy już istniejących magistralach i liniach elektroenergetycznych;
- zakaz wznoszenia w pobliżu jezior, rzek, kanałów, krajobrazowych punktów widokowych lub na terenach o szczególnych walorach krajobrazowych obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe i uniemożliwiających dostęp do nich;
- ograniczanie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i związanej z działalnością gospodarczą;
- wprowadzenie zieleni osłonowej wokół istniejących i projektowanych obiektów kolizyjnych w stosunku do krajobrazu;
- narzucenie ograniczeń w sytuowaniu reklam, wykluczenie ich z miejsc o ciekawej ekspozycji.

Zasady kształtowania obszarów rekreacyjnych:

- dostosowanie chłonności zagospodarowania rekreacyjnego do pojemności środowiska przyrodniczego;
- dostosowanie charakteru zagospodarowania rekreacyjnego do typu środowiska przyrodniczego i położenia w stosunku do dużych miast, przy równoczesnym dążeniu do zróżnicowania form wypoczynku;
- przygotowanie odpowiedniej oferty działek letniskowych, szczególnie w pobliżu większych miast i narzucenie wielkości działek zapewniającej wypoczynek oraz wpisanie się w lokalny ekosystem i stwarzającej możliwość wzbogacenia środowiska o nowe gatunki roślinności;
- w miejscach masowego wypoczynku położonych w pobliżu terenów cennych przyrodniczo wprowadzenie atrakcyjnego zagospodarowania ograniczającego penetrację terenów chronionych;
- zachowanie odległości zabudowy od akwenów pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną oraz zapewnienie przynajmniej częściowej
- dostępności brzegów największych jezior dla ogółu osób korzystających z rekreacji i zwierząt.

Zasady w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- stworzenie spójnego systemu ekologicznego obejmującego region Wielkopolski, nawiązującego do systemów krajowych i międzynarodowych,
- objęcie obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo – krajobrazowych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które

pozwolą na skonkretyzowanie istniejących konfliktów i wskażą sposoby ich zminimalizowania,

- ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- objęcie ochroną zlewni rzek wykorzystywanych dla zasilania infiltracyjnych ujęć komunalnych,
- pozostawienie nieuregulowanych rzek i odcinków rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy przeobrażeniom z uwzględnieniem wymogów racjonalnej gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej,
- wspieranie i motywowanie gmin do uznawania za użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe istniejące jeszcze pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu na terenach rolniczych,
- kanalizowanie terenów osadnictwa,
- budowa oczyszczalni ścieków,
- racjonalizacja zużycia nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie,
- ochrona istniejących oraz kształtowanie nowych enklaw ekologicznych stanowiących bariery biogeochemiczne w sąsiedztwie cieków i zbiorników wód śródlądowych,
- zwiększenie potencjału retencyjnego ekosystemów na obszarach gospodarki rolnej i leśnej,
- ochrona ekosystemów podmokłych i wilgotnych,
- upowszechnianie paliw niskoemisyjnych (przejście na gaz ziemny lub olej opałowy lekki), wykorzystanie wód geotermalnych,
- zwiększenie lesistości,
- maksymalne wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień na obszarach wysokich klasach gleb ubogich w lasy,
- poprawa struktury gatunkowej lasów z dostosowaniem do naturalnych siedlisk.

Zasady w zakresie gospodarki odpadami:

- kierowanie się zasadą minimalizacji wytwarzanych odpadów i wdrażania nowoczesnego systemu ich unieszkodliwiania i wykorzystania;
- stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu segregacji i odzysku odpadów;
- wykluczenie lub ograniczenie możliwości lokalizowania obiektów związanych z gospodarką odpadami na obszarach cennych przyrodniczo (rezerваты, parki narodowe, parki krajobrazowe, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, strefy ochronne wód podziemnych, doliny i pradoliny);
- zamknięcie i zrekultywowanie składowisk odpadów komunalnych położonych na obszarach wymagających szczególnej ochrony (jak wyżej);
- tworzenie systemowych programów wykorzystania i unieszkodliwiania odpadów obejmujących związki gmin lub powiatów.

Zasady w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:

- podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla przyszłych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa, ujętego w ustawie z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz.U. z 1999r. Nr 98, poz. 1150); drugim aktem prawnym stanowiącym o ochronie dóbr kultury znajdujących się w zbiorach muzealnych jest ustawa z dnia 21 listopada 1996r. o muzeach;

- ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, przy wykorzystaniu wytycznych jakie w tym zakresie zapisane zostały w programach Ministra Kultury i Sztuki.

Zasady kształtowania przestrzeni wokół miejsc cennych dla kultury:

- ograniczenie działalności gospodarczej do nie kolidującej z wiodącą funkcją miejsca, a wspieranie działalności związanej z obsługą turystów czy pielgrzymów;
- izolowanie tych miejsc od bezpośredniego styku z współczesnym zainwestowaniem, zachowanie niezbędnej otwartej przestrzeni w celu lepszego ich wyeksponowania.

Podstawowe ustalenia planu w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego i stref polityki przestrzennej wyznaczają funkcje wiodące na obszarze gminy w ogólnym zarysie.

Gmina Sompolno na tle Województwa Wielkopolskiego **Wiodące funkcje gminy**

Określenie ogólnych warunków działalności inwestycyjnej

Zróznicowane warunki przyrodnicze w obrębie regionu wielkopolskiego i związany z tym odmienny charakter działalności człowieka oraz powiązania funkcjonujące na różnych płaszczyznach między rejonami o odmiennych cechach, pozwalają na wyodrębnienie stref (obszarów), w ramach których winna być prowadzona odmienna polityka przestrzenna, umożliwiającą maksymalne wykorzystanie walorów przy równoczesnej ochronie wszystkich elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa, w układzie stref zróżnicowanej polityki przestrzennej, w gminie Sompolno wyróżniono dwie strefy:

- Strefa Konińsko – Tureckiego Zagłębia Węglowego,
- Strefa leśno - rekreacyjna z rolnictwem ekologicznym

Strefa leśno-rekreacyjna z rolnictwem ekologicznym

Obejmuje tereny ze znacznym udziałem lasów i objęte różnymi formami ochrony, z urozmaiconą rzeźbą i jeziorami, z malowniczym krajobrazem. Gospodarowanie powinno być tu podporządkowane funkcji rekreacyjnej, która wprawdzie nie będzie wiodącą (z wyjątkiem nielicznych rejonów), ale w istotny sposób może wspomóc finansowo mieszkańców. Stąd propozycja przekształcenia tradycyjnego rolnictwa w rolnictwo ekologiczne, dostosowane z jednej strony do oczekiwań rekreantów, z drugiej do wymogów ochrony cennych walorów środowiska przyrodniczego.

Obszar Konińsko-Tureckiego Zagłębia Węglowego

Jest to rejon województwa związany z eksploatacją węgla brunatnego i z przemysłem energetycznym bazującym obecnie na tym surowcu. Wymaga on specjalnego potraktowania w związku z koniecznością:

- stopniowej restrukturyzacji przemysłu związanej z wyczerpywaniem się zasobów węgla

- rozwiązania problemów Zagłębia w nawiązaniu do polityki energetycznej kraju, która w tym zakresie nie została sprecyzowana,
- rekultywacji terenów pokopalnianych.

Skoncentrowane tu problemy przyrodnicze, społeczne i gospodarcze powinny być rozwiązane w skali całego Zagłębia, a sposób rekultywacji terenów pogórnich i przemysłowych określony zostanie na podstawie odrębnych analiz i studiów (za najwłaściwszy uważa się kierunek leśny i wodny).

Zagadnienia demograficzne

Na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, coraz niższe tempo przyrostu ludności spowodowane jest malejącym przyrostem naturalnym.

Wg prognozy demograficznej do 2020 r. należy się spodziewać tylko niewielkiego przyrostu ludności województwa ok. 4 ~ 5 %. Natomiast po 2020 r. można nawet oczekiwać spadku liczby ludności.

Zmiany w strukturze wieku ludności idą w kierunku :

- postępującego procesu starzenia się jego mieszkańców,
- zmniejszenia się udziału ludności w wieku produkcyjnym.

Zarówno w skali regionu jak i w skali lokalnej tendencja taka powinna wymusić poprawę warunków opieki zdrowotnej, jej dostępność oraz rozbudowę systemu opieki nad ludźmi starszymi. W skali lokalnej zadaniem władz powinno być zapobieganie odpływowi ludzi młodych z terenu gminy.

Infrastruktura techniczna - propozycja zadań z wyszczególnieniem wybranych zadań dotyczących gminy Sompolno

Elektroenergetyka

Przewiduje się zwiększenie do min. 7,5 % udziału energii elektrycznej pochodzącej z niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł energii w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej. Wszystkie zakłady produkujące tę energię (elektrownie wodne, wiatrowe i słoneczne, zakłady produkujące biogaz, biomasę i biopaliwa oraz zakłady wykorzystujące ciepło geotermalne) poprzez włączenie do krajowego systemu energetycznego wpłyną na ogólną poprawę zaopatrzenia regionu.

Gazownictwo

Dla zapewnienia równomiernego zaopatrzenia w gaz całego obszaru Wielkopolski przewiduje się realizację sieci nowych gazociągów magistralnych oraz głównych gazociągów obwodowych i odbocznych.

Wśród najważniejszych inwestycji wymienia się gazociąg 200 mm Babiak - Sompolno - Kleczew - Witkowo, jako odgałęzienie magistrali gazowej Odolanów - Włocławek 500 mm p. nom 6,3 MPa

Ponadto przewiduje się na terenach obecnie pozbawionych dostaw gazu przewodowego realizację nowych sieci średniego i niskiego ciśnienia, po wybudowaniu odpowiednich tras wysokiego ciśnienia.

Gospodarka wodna i ochrona wód

Zgodnie z programem retencji wód powierzchniowych Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu na terenie woj. wielkopolskiego przewiduje się do realizacji 73 zbiorniki retencyjne oraz piętrzenie 49 jezior. Ze względu na znaczne niedobory wód powierzchniowych w województwie, realizację wszystkich zbiorników i podpiętrzeń jezior należy traktować jako inwestycje o istotnym znaczeniu dla całego regionu.

Na terenie gminy Sompolno planowany jest zbiornik „Sompolno” w zlewni rzeki Noteć na kanale Sompolno (rzeka Ubiedze).

Złoża wód podziemnych i zasady ochrony omówiono w odrębnym punkcie uwarunkowań.

Propozycje w zakresie ochrony przyrody

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej wiąże się z dostosowaniem prawa do standardów unijnych. W zakresie ochrony przyrody podstawowymi aktami są:

- Dyrektywa Siedliskowa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory
- Dyrektywa Ptasia 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków.

Zobowiązują one rządy państw do wytypowania obszarów, które tworzyć będą europejską sieć ekologiczną NATURA 2000. Sieć ta tworzona jest z tzw. Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO) na podstawie Dyrektywy Siedliskowej i Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) na podstawie Dyrektywy Ptasiej. Podstawą wytypowania tych obszarów są listy wrażliwych siedlisk, rzadkich i ginących gatunków zwierząt i roślin oraz lista gatunków ptaków wymagających utworzenia obszarów ochronnych.

W województwie wielkopolskim do sieci NATURA 2000 wytypowanych jest 19 obszarów, wśród nich Dolina Środkowej Warty. Gmina Sompolno znajduje się raczej na obrzeżu tych terenów.

Tylko małe fragmenty na obrzeżach gminy pomiędzy drogą Gać – Stafanowo i granicą gminy oraz między drogą z Jabłkowa do Jesionki i granicą gminy, położone są w granicach projektowanego w ramach Natury 2000 obszaru PLB300002 DOLINA ŚRODKOWEJ WARTY. Zawiera on ostoje ptasią o randze europejskiej E 36. Występują na nim co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W studium obszar ten

Obszary leśne

Do zalesień preferowane są obszary:

- niezbędne dla ochrony wód podziemnych najwyższej i wysokiej ochrony,
- o bardzo niskiej lesistości,
- przeznaczone do realizacji krajobrazowych form zadrzewieniowych,
- których zadaniem jest łączenie kompleksów leśnych.

Z powyższych preferencji wynika, że:

- szczególną formą działań na rzecz wzrostu lesistości należy w pierwszym rzędzie objąć powiaty: gnieźnieński, kolski, koniński i słupecki w celu ochrony wód podziemnych

Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego znaczeniu ponadlokalnym - brak programów wojewódzkich

10. Uwarunkowania rozwoju - wnioski

Ocena uwarunkowań naturalnych dla przestrzennego rozwoju gminy

Na obszarze gminy można wyróżnić trzy rejony, różniące się od siebie, warunkami fizjograficznymi, w tym m.in. rzeźbą terenu i jakością gleb, decydujące o zróżnicowaniu kierunków potencjalnego rozwoju:

Rejon południowy

położony pomiędzy południową granicą gminy a linią Lubstów - Zakrzewek - Mąkolno - Mostki. W krajobrazie tego rejonu charakterystyczne są duże ilości różnorodnych zagłębień bezodpływowych, różnice wysokości względnych od 10 do 40 m oraz ciągi rynien jeziornych o długości od kilku do kilkunastu kilometrów i szerokości od 200 do ponad 1000 metrów. Największymi spośród jezior są: jez. Lubstowskie (pow. 85,3 ha) i jez. Mąkolno (pow. 82,4 ha) oraz jez. Mostki i jez. Szczekawa. Oprócz jezior są tu wyrobiska po wyeksploatowanych złożach torfów, wypełnione wodą. Zbiornikom i ciekom wodnym towarzyszą lasy i zadrzewienia, które z urozmaiconą rzeźbą tworzą tereny o dużych walorach krajobrazowych. Przeważają gleby słabe, kompleksów: żytinioziemniaczanych i żytinio - łubinowych. Znaczna część tego obszaru kwalifikuje się do zalesienia. Rejon jezior posiada korzystne warunki dla rozwoju funkcji turystyczno - wypoczynkowej. Walory krajobrazowe predestynują ten teren do objęcia ochroną przyrodniczo - krajobrazową

Rejon zachodni

położony pomiędzy zachodnią granicą gminy i linią: Lubstów - Sompolno. Dla tego rejonu charakterystyczna jest płaska powierzchnia wysoczyzny morenowej oraz terasy rzeczne rzeki Noteci i Kanału Grójeckiego. Gleby są słabe, zaliczane do kompleksów zbożowo-pastewnych, a większe zespoły leśne występują w okolicach Polic i wsi Błonawy. Naturalny krajobraz tej części gminy został radykalnie zmieniony przez górniczą działalność związaną z eksploatacją węgla brunatnego ze złoża „Lubstów”. Działalność Kopalni Węgla Brunatnego ma decydujący wpływ na potencjalne możliwości zagospodarowania tego terenu.

Rejon wschodni

położony pomiędzy wschodnią granicą gminy i linią Mostki - Mąkolno - Zakrzewek - Lubstów - Sompolno. Dla tego rejonu charakterystyczna jest wysoczyzna pagórkowata ze strefą wzgórz czołowomorenowych, wyznaczających maksymalny zasięg zlodowacenia bałtyckiego oraz system rynien zajętych przez cieki wodne. W północnej części tego rejonu, na północ od drogi Sompolno - Lubotyń, sieć cieków jest bardziej rozgałęziona aniżeli w pozostałej części, z powodu ich włączenia w system rowów melioracyjnych zlewni rzeki Noteć. Rejon ten charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami glebowymi, jednak na znacznych obszarach występują bardzo dobre i dobre gleby kl. III i IV, zaliczane do kompleksu pszenno dobrego (2) i pszenno-żytniego (4). Zwarte powierzchnie gleb wysokich klas występują w okolicach: Sycewa, Mąkolna, Mostek Kujawskich, Marcinkowa, Ośna Górnego i

Sompolinka. Obszar ten ma bardzo korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa i ogromne tradycje w dziedzinie sadownictwa.

Posumowanie uwarunkowań gospodarczych rozwoju przestrzennego gminy

Ze względu na potencjał gospodarczy podstawowymi czynnikami decydującymi o przyszłym rozwoju gminy Sompolno są:

- położenie miasta Sompolno na skrzyżowaniu dwóch szlaków komunikacyjnych o znaczeniu wojewódzkim
- dobre warunki dla rozwoju rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego z możliwością wykorzystania funduszy unijnych
- tradycje sadownicze z możliwością rozwoju przechowalnictwa i przetwórstwa
- dobrze rozbudowana sieć dróg komunikacji kołowej w zakresie dróg wojewódzkich, powiatowych i lokalnych,
- dość dobrze rozwinięta lokalna infrastruktura komunalna, całkowite zwodociągowanie gminy oraz 4 oczyszczalnie ścieków komunalnych;
- dobrze rozwinięta lokalna infrastruktura społeczna
- dobre warunki rozwoju turystyki i wypoczynku w skali lokalnej w tym także agroturystyki

Obszary problemowe

Ze względu na działalność Kopalni Węgla Brunatnego w Odkrywce Lubstów znaczna część powierzchni gminy uległa przeobrażeniom w sferze środowiska naturalnego, nie tylko w samym polu eksploatacji ale również w szerszym otoczeniu w stosunku do wielu komponentów środowiska. Podstawowym zadaniem będzie więc w niedalekiej przyszłości rekultywacja techniczna i biologiczna tego obszaru.

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Wiodące funkcje i kierunki zmian

Ze względu na gospodarkę gmina Sompolno pozostanie nadal gminą o charakterze rolniczo - przemysłowym z wyraźną przewagą funkcji rolniczej. Zaobserwować będzie można jednak skierowanie coraz większego potencjału w kierunku produkcji rolniczej i gospodarki leśnej, uzupełnionych funkcją turystyczno - wypoczynkową, a w sferze nieprodukcyjnej - zwiększanie jakości środowiska przyrodniczego i rozszerzania sposobów korzystania z jego walorów oraz poszukiwania nowych możliwości wykorzystania naturalnych jego zasobów w sposób odnawialny. Istotnym procesem w obszarze działań proekologicznych będzie rekultywacja terenów poeksploatacyjnych na obszarze górniczym Odkrywki Lubstów.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wytyczone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wyróżniają główne dwie strefy polityki przestrzennej na obszarze gminy Sompolno:

- Strefa Konińsko – Tureckiego Zagłębia Węglowego,
- Strefa leśno - rekreacyjna z rolnictwem ekologicznym

Strefa Konińsko – Tureckiego Zagłębia Węglowego związana z eksploatacją węgla brunatnego przekształcać się będzie w coraz większym stopniu w strefę rekultywacji poeksploatacyjnej. Planowane zakończenie wydobywania węgla z odkrywki Lubstów nastąpi w 2008r. Jakość przeprowadzonej rekultywacji i jej kierunek wpłynie zasadniczo na sposób wykorzystania obszarów poeksploatacyjnych. Sposób rekultywacji będzie także miał znaczący wpływ na cały ekosystem w szerszym zasięgu obszarowym a nie tylko na powierzchni rekultywowanego gruntu.

Strefa leśno - rekreacyjna z rolnictwem ekologicznym obejmująca pozostałą część gminy pozwala na wyróżnienie na tym terenie wielu zróżnicowanych obszarów funkcjonalnych ze względu na cechy gospodarczo dominujące takie jak osadnictwo, rolnictwo, leśnictwo czy rekreacja oraz ze względu na istniejące naturalne ekosystemy.

W studium proponuje się wyróżnienie następujących obszarów funkcjonalnych związanych z kierunkami zagospodarowania przestrzennego i rozwoju gospodarczego gminy:

- OR** ośrodek osadnictwa preferowany do wielofunkcyjnego rozwoju z przewagą funkcji mieszkaniowych i usługowych oraz działalności gospodarczej
- RP** rolniczy obszar produkcyjny ze wskazaniem na rolnictwo ekologiczne
- RL** obszar leśny oraz planowanych doleśień uzupełniony funkcją rolniczą i agroturystyczną
- EW** obszar ekologicznego systemu wodno - łąkowego z funkcją rekreacyjno - wypoczynkową dorzecza Warty (jeziora Makolno, Szczekawa, Mostki, Lubstowskie, Dolina Grójecka)
- EN** obszar ekologicznego systemu wodno - łąkowego dorzecza Noteci uzupełniony funkcją rolniczą
- PER** obszary eksploatacji górniczej oraz rekultywacji - rekultywacja leśna, wodna, rolnicza i inne kierunki rekultywacji

Ustalenia dla poszczególnych stref

- OR ośrodek osadnictwa preferowany do wielofunkcyjnego rozwoju z przewagą funkcji mieszkaniowych i usługowych oraz działalności gospodarczej**

Podstawowym ośrodkiem wielofunkcyjnego rozwoju na terenie gminy jest miasto Sompolno. Wpływ miasta pozwala wyróżnić związaną z nim strefę wielofunkcyjnego rozwoju zlokalizowaną na terenie miasta oraz na terenach bezpośrednio przyległych do jego granic szczególnie od strony południowej i wschodniej. Jest to strefa zarazem przyspieszonego rozwoju społecznego i gospodarczego.

Najważniejszym czynnikiem decydującym o rozwoju tego obszaru i atrakcyjności inwestycyjnej, jest dostępność komunikacyjna i położenie na skrzyżowaniu dwóch dróg wojewódzkich. W związku z tym miasto ma korzystne warunki dla działalności gospodarczej a co za tym idzie rozwoju w pozostałych sferach. Wskazane jest dalsze podnoszenie atrakcyjności miasta i jego okolic w celu przyciągnięcia inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy. Wymaga tego planowane za kilka lat zakończenie działalności w Odkrywcę Lubstów, co wymusza poszukiwanie innych nowych funkcji wiodących w dziedzinie gospodarki dla uniknięcia degradacji społecznej i jakościowej miasta. Rolnicza funkcja gminy może okazać się niewystarczającym bodźcem dla podtrzymania dotychczasowego standardu i jakości życia mieszkańców głównego ośrodka.

W zakresie gospodarki przestrzennej przewiduje się przede wszystkim wykorzystanie istniejących zasobów poprzez zmiany jakościowe i modernizację istniejącej tkanki miejskiej oraz dalszą rozbudowę infrastruktury społecznej. W zakresie nowych terenów inwestycyjnych wskazano tereny w północnej części miasta, które zaadaptowano z miejscowego z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sompolno (plan utracił moc obowiązującą z dniem 31.12.2003r.) oraz nowe tereny usytuowane na obrzeżach miasta od strony południowej. Część tych terenów stanowi własność Gminy Sompolno i stanowi ofertę terenową dla potencjalnych dużych inwestorów.

Poza siedzibą gminy, czyli miastem **Sompolno**, wyróżniono dwa większe wiejskie ośrodki osadnictwa preferowane do wielofunkcyjnego rozwoju o charakterze lokalnym, są to wsie Lubstów i Mąkolno, wyposażone dość dobrze w infrastrukturę społeczną i o atrakcyjnym położeniu w stosunku do zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Lubstów stanowi lokalny ośrodek osadnictwa w zakresie usług, mieszkalnictwa infrastruktury społecznej i działalności gospodarczej. Wyodrębnić tu można się dwie strefy funkcjonalne - pierwsza obejmująca całą część wsi, wraz z strefą chronioną zespołu architektoniczno - krajobrazowego Lubstowa, druga część, nowa powstająca w trójkącie trzech dróg, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej, przeznaczona na cele wielofunkcyjnego rozwoju z dużym udziałem terenów działalności gospodarczej. Kierunek rozwoju przestrzennego wynika z lokalizacji zespołu szkół przy drodze wojewódzkiej nr 266 na skrzyżowaniu z drogą powiatową nr 469. Szczególnej ochrony w zakresie kształtowania nowej zabudowy wymaga ochrona panoramy widokowej brzegu jeziora Lubstowskiego.

Mąkolno można uznać za lokalny ośrodek obsługi ludności w zakresie usług podstawowych, mieszkalnictwa, jak również dla funkcji turystycznej i obsługi rolnictwa dość dobrze wyposażony w infrastrukturę społeczną.

Nie bez znaczenia jest fakt istnienia w ww. wsiach kościołów parafialnych stanowiących jednocześnie zabytki kultury materialnej

Rozwój funkcji osadniczych, w tym mieszkalnictwa jednorodzinnego, usług i działalności gospodarczej, lecz jednak w mniejszym stopniu, przewidziany jest ponadto w pozostałych ośrodkach wiejskich stanowiących siedziby wsi sołeckich.

RP rolniczy obszar produkcyjny ze wskazaniem na rolnictwo ekologiczne

W strefie tej wyróżniono dwie podstrefy zróżnicowane ze względu na jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, są to:

rejon RP1 - rolniczy obszar produkcyjny o korzystnych warunkach rozwoju

centralna i wschodnia część gminy, obejmuje przede wszystkim sołectwa: Sycewo, Makolno, Mostki, Marcinkowo, Osno, Wierzbie, oraz częściowo Sompolinek, Biele, Zakrzewek i Marcjanki.

rejon RP2 - rolniczy obszar produkcyjny o średnio korzystnych warunkach rozwoju

południowo - zachodnia część gminy, obejmuje sołectwa: Raciecice, Lubstówek, Marianowo oraz częściowo Stefanowo

Rejon RP1 - rejon intensywnej gospodarki rolnej i ogrodniczej, charakteryzuje się dość wysokim wskaźnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, występuje znaczny udział dużych obszarów gleb wyższej klasy bonitacyjnej, w tym duże obszary klasy III i IV, zaliczane do kompleksu pszenno-dobrego (2) i pszenno-żytniego (4).

Priorytetowe zadania w tej strefie to ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przed degradacją i maksymalne ograniczenie wyłączania ich spod użytkowania rolniczego. Wskazane do inwestycji przede wszystkim w zakresie związanym bezpośrednio z produkcją rolniczą. Tereny te stanowią zaplecze żywnościowe dla części Wielkopolski (i nie tylko) oraz bazę surowcową dla przemysłu rolno - spożywczego. Nie użytkowane dawne bazy ośrodków produkcji i obsługi rolnictwa należy zagospodarować zgodnie z nowymi potrzebami rynku.

Obecny dość wysoki poziom gospodarki rolnej pozwoli stosunkowo łatwo przejść proces restrukturyzacji, jakiemu całe rolnictwo musi być poddane. Należy ograniczać zabudowę rozproszoną nie związaną bezpośrednio z produkcją rolniczą, podnosić jakość infrastruktury społecznej w istniejących wiejskich jednostkach osadniczych.

Z uwagi na małą ilość lasów na tym obszarze wskazane jest podniesienie lesistości poprzez wprowadzenie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Rejon PR2 - rejon rolniczej przestrzeni produkcyjnej o dobrych warunkach dla intensywnej produkcji rolnej, lecz mniej korzystnych niż rejon RP1, nie kwalifikujący się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu. Wskazane jest dalsze podnoszenie jakości produkcji rolniczej, ukierunkowanie na rolnictwo ekologiczne oraz dostosowanie gospodarstw do standardów unijnych. Podobnie jak w strefie RP1 wskazana jest ochrona gleb wyższych klas bonitacyjnych przed degradacją i maksymalne ograniczenie wyłączania ich spod użytkowania rolniczego. Należy ograniczać zabudowę rozproszoną nie związaną bezpośrednio z produkcją rolniczą, podnosić jakość infrastruktury społecznej w istniejących wiejskich jednostkach osadniczych. Na obszarze tym wskazana jest modernizacja i poprawy wyposażenia obszarów wiejskich w urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej i społecznej, które wpłyną na podniesienie poziomu życia ich mieszkańców oraz zapobiegą odpływowi w szczególności młodych mieszkańców do większych ośrodków.

RL obszar leśny oraz planowanych dolesień uzupełniony funkcją rolniczą i agroturystyczną.

Wyodrębniono tutaj rejon rolno - leśny w południowo - wschodniej części gminy obejmujący przede wszystkim następujące obręby geodezyjne: Koszary, Ostrówek, Kolonia Lipiny, częściowo Janowice, Przysronek, Raciecice oraz drugi rejon - rejon centralny obejmujący duży kompleks leśny w obrębie geodezyjnym Lubstów. W rejonie południowym, rolno - leśnym występuje znaczny udział terenów o niskiej jakości gleb zakwalifikowanych przede wszystkim do zalesienia. Bogata rzeźba terenu i walory przyrodniczo - krajobrazowe w powiązaniu z Rynną Mąkoleńską pozwoliło na wyodrębnienie na tym obszarze terenu dla projektowanego rezerwatu przyrody „Mąkolno” . Docelowo funkcja leśna stanie się dominująca na tym obszarze. Z uwagi na walory środowiska naturalnego i atrakcyjne krajobrazowo położenie a także strukturę własności, jest to obszar preferowany do tworzenia ekologicznych gospodarstw agroturystycznych.

Obszar leśny w centralnej części gminy przeznaczony jest do zachowania i uzupełnień gatunkowych w zakresie szaty roślinnej.

EW obszar ekologicznego systemu wodno - łąkowego dorzecza Warty z funkcją rekreacyjno - wypoczynkową (Rynna Mąkoleńska i jeziora Makolno, Szczekawa, Mostki, Rynna Lubstowska i jezioro Lubstowskie, Dolina Grójecka i Kanał Grójecki)

Obszar na terenie następujących obrębów geodezyjnych: Wroczewo, Ostrówek, Grądy, częściowo Makolno, Nowa Wies, Zakrzewewk, Lubstów i Lubstówek. Obejmuje tereny z znacznym udziałem trwałych użytków zielonych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych dorzecza Warty, z urozmaiconą rzeźbą terenu i malowniczym krajobrazem, o dość bogatej faunie i florze zachowany w stosunkowo nie zmienionym stanie i stanowiący korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym. Walory krajobrazowe i naturalne zbiorniki wodne predysponują ten teren do funkcji turystycznej oraz wypoczynkowo - rekreacyjnej. Intensywność związanej z tą funkcją zabudowy, w szczególności zabudowę lotniskową, należy jednak ograniczać w celu ochrony walorów naturalnych środowiska oraz z powodu jego podatności na degradację. Na obszarze tym projektowane są dwa rezerваты przyrody: rezerwat Stefanowo w Dolinie Grójeckiej oraz rezerwat Mąkolno w rejonie Rynny Makoleńskiej. Gospodarka na terenach trwałych użytków zielonych powinna mieć charakter ekologiczny. Teren preferowany do zakładania ekologicznych gospodarstw agroturystycznych. Geograficznie poprzez ciągłość korytarza ekologicznego, obszar ten łączy się z jeziorem Lubotyńskim na terenie gminy Babiak a następnie poprzez kanał Lubotynski z doliną rzeki Noteć.

EN obszar ekologicznego systemu wodno - łąkowego dorzecza Noteci uzupełniony funkcją rolniczą

Obszar w północnej części gminy, obejmuje częściowo sołectwa Marcjanki, Belny, Police oraz część miasta Sompolno. Związany jest z doliną górnego odcinka Noteci o znacznym udziale trwałych użytków zielonych, częściowo zalesiony lub przeznaczony do zalesienia z uwagi na niską klasę gleb i niską lesistość. Funkcja dominującą jest funkcja rolnicza, wskazana jest gospodarka rolą chroniąca zlewnię górnego odcinka Noteci, przebiegającej na znacznym odcinku wzdłuż północnej granicy gminy oraz północnej granicy miasta Sompolno. Szczegółnej uwagi wymaga ochrona wód rzeki z uwagi na zlokalizowane w jej dorzeczu oczyszczalnie ścieków. Zagadnienia ochrony wód rzeki Noteci dotyczą obszaru stykowego z gminą Wierzbinek.

PER obszary eksploatacji górniczej oraz rekultywacji

Obszar obejmujący tereny w obrębach geodezyjnych Lubstów, Police, Błonawy , Zofia, związany funkcjonalnie z eksploatacją węgla brunatnego. Obszar przekształcony przyrodniczo w wyniku eksploatacji złoża węgla brunatnego metodą odkrywkową . Stanowi go teren odkrywki, teren zwałowiska zewnętrznego, zrehabilitowany w kierunku leśnym oraz teren obiektów zaplecza technicznego odkrywki. Po zakończeniu eksploatacji obszar stopniowo przekształcać się będzie w coraz większym stopniu w strefę rekultywacji poeksploatacyjnej. Planowane zakończenie wydobywania węgla z odkrywki Lubstów nastąpi w 2010r. Jakość przeprowadzonej rekultywacji i jej kierunek wpłynie zasadniczo na sposób wykorzystania obszarów poeksploatacyjnych. Sposób rekultywacji będzie także miał

znaczący wpływ na cały ekosystem w szerszym zasięgu obszarowym a nie tylko na powierzchni rekultywowanego gruntu.

2. Przeznaczenie terenów oraz kierunki zmian dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów

a) tereny wielofunkcyjnego rozwoju jednostek osadniczych , w tym:

- tereny zabudowy mieszkaniowej
 - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
 - zabudowy mieszkaniowej zagrodowej
 - obiektów zamieszkania zbiorowego
- tereny usług komercyjnych
 - handel, gastronomia
 - usługi finansowe
- tereny usług publicznych oraz obiektów infrastruktury społecznej
 - nauki, oświaty i kultury
 - zdrowia i opieki społecznej
 - administracji i usług komunalnych
 - kultu religijnego
 - tereny obiektów i urządzeń sportowych
- tereny działalności gospodarczej, składów i magazynów, małych przedsiębiorstw i usług rzemiosła

Studium opracowane w 2000r. określało tereny rozwoju funkcji osadniczej adaptując ustalenia planów miejscowych uchwalonych przed datą sporządzenia studium, w tym także obowiązujących wówczas planów miejscowych, które nie utraciły mocy obowiązującej z dniem 31 grudnia 2003r. Niniejsza zmiana studium adaptuje tereny wcześniej ujęte w Studium a także w określa możliwości lokalizacyjne nowych terenów budownictwa mieszkaniowego oraz uwzględnia tereny ujęte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowanych po 1994r. Ponadto uwzględnione zostały wnioski indywidualne mieszkańców do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy jak i wnioski samej Gminy Sompolno. Studium uwzględnia również wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego po 1 stycznia 2004r.

W/w tereny stanowią ofertę lokalizacyjną nie tylko dla budownictwa mieszkaniowego ale również dla wszelkiego typu działalności inwestycyjnej związanej z mieszkalnictwem, usługami i działalnością gospodarczą.

Ustalenia:

Zasady kształtowania zabudowy na terenach wielofunkcyjnego rozwoju - ustalenia ogólne:

- na terenach oznaczonych w studium jako tereny wielofunkcyjnego rozwoju przewiduje się możliwość przeznaczenia terenu na następujące cele:
 - zabudowy mieszkaniowej i obiektów towarzyszących
 - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- zabudowy mieszkaniowej zagrodowej
- obiektów zamieszkania zbiorowego
- usług komercyjnych
 - handel, gastronomia
 - usługi finansowe
- usług publicznych oraz obiektów infrastruktury społecznej
 - nauki, oświaty i kultury
 - zdrowia i opieki społecznej
 - administracji i usług komunalnych
 - kultu religijnego
 - tereny obiektów i urządzeń sportowych
- działalności gospodarczej, składów i magazynów, małych przedsiębiorstw i usług rzemiosła

ustalenia dla terenów zabudowy mieszkaniowej

- zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
 - zabudowy mieszkaniowej zagrodowej
 - obiektów zamieszkania zbiorowego
-
- realizację zabudowy wielorodzinnej dopuszcza się przede wszystkim na terenie miasta Sompolno o wysokości nie przekraczającej 3 kondygnacji nadziemnych z ewentualnym poddaszem, wyjątkowo dopuszcza się zabudowę wielorodzinną w wiejskich ośrodkach osadniczych, jednak wysokość zabudowy nie może przekraczać dwóch kondygnacji nadziemnych z ewentualnym poddaszem a dodatkowym warunkiem jest ich wkomponowanie w otaczającą zabudowę
 - centrum miasta należy przeznaczyć przede wszystkim na cele zabudowy mieszkaniowo - usługowej i usług komercyjnych, wszelkie przedsięwzięcia w obszarze objętym ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z konserwatorem zabytków
 - na terenach wsi przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dwurodzinnej) oraz zabudowy zagrodowej
 - projektowane oraz podlegające przebudowie budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej na terenach wsi należy projektować jako maksymalnie dwukondygnacyjne z dachami spadowymi, zalecana wysokość budynku mieszkalnego do poziomu kalenicy nie może przekraczać 11m.
 - w zabudowie jednorodzinnej wysokość budynku gospodarczego nie może być wyższa od budynku mieszkalnego
 - zalecana wielkość działek dla zabudowy jednorodzinnej na terenach wsi wyposażonych w zbiorczą kanalizację sanitarną powinna wynosić nie mniej niż 800 m² , na terenach nie skanalizowanych przewidzianych na cele zabudowy jednorodzinnej należy projektować działki większe, o powierzchni nie mniej niż 1000m² w tym powierzchnia biologicznie czynna działki powinna stanowić 40 %, zalecana szerokość frontu działki budowlanej powinna wynosić nie mniej niż 22m
 - podane warunki dotyczą także nowych terenów zabudowy mieszkaniowej

jednorodzinnej na terenie miasta, natomiast nie jest wymagane stosowanie tej zasady na terenach już zainwestowanych i o zwartej zabudowie

- dopuszcza się obiekty służące działalności gospodarczej usługowej i drobnej wytwórczości na terenach zabudowy mieszkaniowej o ile nie będą one zakłócały podstawowej funkcji obszaru,
- projektowane i podlegające przebudowie budynki mieszkalne i zamieszkania zbiorowego oraz towarzyszące im obiekty należy dostosować gabarytami, wysokością i wyrazem architektonicznym do otoczenia oraz do pełnionej funkcji,

ustalenia dla terenów działalności gospodarczej, składów i magazynów, małych przedsiębiorstw i usług rzemiosła lokalizowanych na terenach wielofunkcyjnego rozwoju

- działki projektowane wyłącznie na cele działalności gospodarczej powinny mieć przeznaczone na powierzchnię biologicznie czynną nie mniej niż 30 % powierzchni, w tym należy przewidzieć zieleni izolacyjną na działce i wzdłuż linii ogrodzenia, warunek wielkości powierzchni biologicznie czynnej nie dotyczy terenów zainwestowanych w zwartej zabudowie na obszarze miasta a także terenów zainwestowanych w pozostałych jednostkach osadniczych o ile ewentualna rozbudowa nie spowoduje przekroczenia limitu 20 % powierzchni biologicznie czynnej.
- projektowane i podlegające przebudowie budynki i obiekty związane z działalnością gospodarczą, usługami rzemiosła, obiekty składów i magazynów należy dostosować gabarytami, wysokością i wyrazem architektonicznym do otoczenia oraz do pełnionej funkcji,
- ustala się zakaz sytuowania obiektów szpecących krajobraz i środowisko kulturowe, szczególnie w goplańsko - kujawskim obszarze chronionego krajobrazu (dotyczy to również obiektów tymczasowych).

ustalenia dla terenów usług komercyjnych, usług publicznych oraz obiektów infrastruktury społecznej

- na terenach tych przewiduje się realizację obiektów i urządzeń związanych z funkcją:
 - handlu i gastronomii
 - usług finansowych
 - nauki, oświaty i kultury
 - zdrowia i opieki społecznej
 - administracji i usług komunalnych
 - kultu religijnego
 - sportu i rekreacji ruchowej
- projektowane i podlegające przebudowie budynki i obiekty przeznaczone na cele usług należy dostosować gabarytami, wysokością i wyrazem architektonicznym do otoczenia oraz do pełnionej funkcji,
- w zależności od pełnionej funkcji zabudowie powinny towarzyszyć tereny ogólnodostępnej zieleni, a w mieście parki i zieleńce miejskie oraz także ogólnodostępne parkingi
- zwraca się uwagę na konieczność zapewnienia dostępności obiektów dla osób

niepełnosprawnych

- wszelkie przedsięwzięcia dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub innych na terenach podlegających ochronie konserwatorskiej należy uzgadniać z konserwatorem zabytków

Zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej:

- przewiduje się podłączenie obiektów do istniejących lub projektowanych na danym terenie sieci uzbrojenia terenu, to znaczy: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, gazowej. Zaleca się stosowanie chroniących środowisko źródeł energii w celu zaopatrzenia w ciepło.
- na terenach przeznaczonych na cele budowlane a pozbawionych zbiorczych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, dopuszcza się indywidualne urządzenia do gromadzenia ścieków z zapewnieniem ich usuwania i oczyszczania, stosownie do odrębnych przepisów.
- dla terenów, gdzie wystąpi zwiększone zapotrzebowanie w zakresie zasilania w energię elektryczną, a zasilanie z sieci niskiego napięcia nie będzie możliwe, dopuszcza się budowę stacji transformatorowych i sieci zasilających średniego napięcia odpowiednio do zbilansowanych potrzeb i zgodnie z warunkami wydanymi przez dostawcę energii., miejsce ewentualnej lokalizacji stacji ustalać w uzgodnieniu z Energetyką Kaliską S.A.
- na terenach wielofunkcyjnego rozwoju dopuszcza się lokalizację także innych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, nie służących bezpośrednio projektowanej zabudowie, o ile nie kolidują z podstawową funkcją terenu i po spełnieniu warunków wynikających z obowiązujących przepisów

Zasady obsługi w zakresie komunikacji

- tereny przeznaczone na cele budowlane należy projektować z zapewnieniem dostępu do drogi publicznej
- do każdej działki budowlanej należy zapewnić dojazd i dojście odpowiednio do jej przeznaczenia
- na terenach usług i działalności gospodarczej należy zapewnić miejsca parkingowe i zlokalizować je w granicach działki inwestora w ilości odpowiedniej do charakteru przeznaczenia

Lokalizacja inwestycji oraz wszelkich obiektów budowlanych i innych przedsięwzięć musi odpowiadać obowiązującym przepisom, wśród których wymienić należy przede wszystkim ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę Prawo budowlane i rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie a także innym powiązanym z nimi ustawom i przepisom regulującym zasady w zakresie dotyczącym zagospodarowania terenu i lokalizowania inwestycji oraz form ochrony środowiska, jak: Prawo ochrony środowiska, ustawa o ochronie przyrody, Prawo wodne, ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawa o lasach, ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego, Prawo geologiczne i górnicze, ustawa o drogach publicznych, ustawa o gospodarce nieruchomościami, ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawa o

ochronie dóbr kultury, ustawa o cmentarzach i grzebaniu zmarłych, ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz odpowiadającym im rozporządzeniom.

b) tereny wypoczynku i rekreacji oraz budownictwa letniskowego

Zagospodarowanie rekreacyjne na terenie gminy, z uwagi na charakter środowiska przyrodniczego, powinno mieć charakter zrównoważony i respektować przede wszystkim zasadę ochrony istniejących walorów przyrodniczych oraz kulturowych obszaru szczególnie w ramach terenów już objętych ochroną lub proponowanych do objęcia ochroną prawną, np. rezerwatową. Wskazane jest zakładanie i promowanie ekologicznych gospodarstw agroturystycznych. W studium wyodrębniono graficznie tereny przeznaczone na cele turystyczno - rekreacyjne oraz budownictwa letniskowego. Na cele te przeznaczone są przede wszystkim wybrane tereny w sąsiedztwie naturalnych zbiorników wodnych.

Ustalenia

Podstawowe zasady zagospodarowania terenów wypoczynku i rekreacji:

- dostosowania zagospodarowania rekreacyjnego do pojemności środowiska przyrodniczego,
- ochrona wód jezior przed zanieczyszczeniami spowodowanymi nie zorganizowaną gospodarką wodno - ściekową
- dostosowanie obiektów wielkością kubatury i formą architektoniczną do tradycyjnej architektury regionu
- nie wprowadzania na tereny rekreacyjne zagospodarowania obniżającego ich walory krajobrazowe i degradującego środowisko przyrodnicze
- ogranicza się możliwości zabudowy w 100-metrowej strefie ochronnej jezior poprzez wykluczenie zabudowy kubaturowej służącej celom indywidualnej rekreacji i wypoczynku, a preferowanie w tej strefie jedynie form rekreacji otwartej ogólnodostępnej typu boiska i place do gier i zabaw, ogólnodostępne plaże, kąpieliska i pola biwakowe (zagadnienie opisano w punkcie - obszary wyłączone spod zabudowy)
- nie wprowadzanie podziałów geodezyjnych dla wydzielania działek indywidualnych na terenach wyłączonych spod zabudowy w 100-metrowej strefie brzegowej jezior
- propagowanie i popieranie różnych form agroturystyki szczególnie w oparciu o gospodarstwa ekologiczne umożliwiające wykorzystanie ekofunduszy unijnych; proponowane formy agroturystyki to: wypoczynek pobytowy, turystyka weekendowa, rekreacja ruchowa, np. jeździectwo, wiejskie skanseny i ogródki dydaktyczne, wiejska kuchnia na bazie produktów własnego chowu i domowego wyrobu.

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zabudowy letniskowej :

- dopuszczalna wysokość budynków - parter z poddaszem,
- dachy budynków wyłącznie spadowe o nachyleniu połaci od ok.30° do ok. 50°, rzędna kalenicy - nie wyżej niż 9,5 m od poziomu terenu,
- działki budowlane przeznaczone pod zabudowę letniskową powinny mieć powierzchnię nie mniejszą niż 700 m² , wielkość zalecana co najmniej 1000 m²,

- minimum 60 % powierzchni działki powinna stanowić powierzchnia biologicznie czynna
- poziom podłogi parteru nie wyżej niż 0,6 m od poziomu terenu,
- budynki należy realizować jako niepodpiwniczone, warunkowo dopuszcza się częściowe podpiwniczenie o ile poziom podłogi parteru nie przekroczy podanej wyżej wysokości od poziomu terenu oraz z uwagi na ukształtowanie terenu,
- na terenie zabudowy lotniskowej wprowadza się zakaz budowy wolnostojących budynków gospodarczych.
- dopuszcza się lokalizację obiektów handlu i gastronomii lecz wyłącznie poza 100-metrową strefą ochronną jezior, gabaryty obiektów i ich architektura powinna nawiązywać do architektury regionalnej
- wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów szpecących krajobraz, takich jak baraki, pawilony z płyty obornickiej, blaszaki, wycofane z eksploatacji wagony czy stare kioski itp.
- w elewacji zaleca się stosowanie elementów z materiałów naturalnych, kolorów skomponowanych z naturalnym otoczeniem, np. tynki w odcieniach białym, piaskowym lub innych odcieniach naturalnych, dachy pokryte dachówką lub materiałem imitującym pokrycie naturalne gontem czy dachówkę w kolorze ceglastym, czerwonym lub brązowym.
- nie należy stosować barw jaskrawych i innych przypominających farby fluorescencyjne.

c) tereny eksploatacji węgla brunatnego oraz inne tereny eksploatacji powierzchniowej

Głównym surowcem kopalnym występującym na terenie gminy Sompolno jest złożo węgla brunatnego w rejonie wsi Lubstów. Udokumentowana powierzchnia złoża to 920 ha, a średnia miąższość 28m. Nie całe złożo objęte jest eksploatacją.

W studium uwzględniono tereny eksploatacji powierzchniowej węgla brunatnego metodą odkrywkową na Odkrywce Lubstów, gdzie prowadzona jest działalność górnicza Kopalni Węgla Brunatnego "Konin" S.A. Działalność prowadzona jest na warunkach określonych w decyzjach koncesyjnych. Powierzchnia odkrywki wynosi ok. 570 ha. Obecny zasięg pola eksploatacji odkrywki, w który włączono również złożo północne, nie będzie ulegał dalszemu rozszerzeniu. Dla Odkrywki Lubstów na podstawie decyzji koncesyjnych wyznaczony został obszar górniczy o pow. 20,5 km², gdzie przedsiębiorca górniczy ma prawo prowadzenia działalności górniczej, oraz teren górniczy jako przestrzeń przewidywanych szkodliwych wpływów robót górniczych o pow. ok. 165 km². Wszelkie inwestycje w granicach tych obszarów wymagają uzgodnienia z Okręgowym Urzędem Górniczym w Poznaniu. Przewiduje się, że eksploatacja węgla w odkrywce prowadzona będzie do ok. 2010r. Zrekultywowane zostało zwałowisko zewnętrzne odkrywki, obszar zwałowiska wewnętrznego odkrywki jest już sukcesywnie rekultywowany. Kierunki i zasady rekultywacji terenu Odkrywki Lubstów opisano w odrębnym punkcie.

Na terenie gminy studium przewiduje ponadto możliwość eksploatacji złóż kopalin pospolitych, w tym kruszyw naturalnych do zastosowania w budownictwie i drogownictwie, takich jak np. żwir i piasek, na terenach nie wymagających szczególnej ochrony. Udokumentowane złoża kopalin opisano w części I Studium - Uwarunkowania. Miejsca występowania udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy w sposób graficzny zostały przedstawione w opracowaniu ekofizjograficznym. Są to obszary występowania piasków i

kruszyw budowlanych, zazwyczaj o powierzchni poniżej 1 ha, częściowo wyeksploatowane o raczej małym znaczeniu gospodarczym dla gminy. Udokumentowane złoża o większym znaczeniu, to złożo w miejscowości Smólniki o pow. ok. 2 ha i miąższości 4 - 14 m oraz złożo w miejscowości Ryń o pow. ok. 1 ha i miąższości 8 - 12m a także złożo w Mąkolnie o małej powierzchni lecz miąższości 10m i Marianowie o pow. 0,5 ha i miąższości 6m.

Na prowadzenie działalności górniczej wymagane jest uzyskanie koncesji zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze.

Z wyjątkiem działalności górniczej związanej z Odkrywką Lubstów, w studium nie przewiduje się na terenie gminy wydobywania kopalin metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego powyżej 25 ha, jako przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymagającego sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Na obszarze krajobrazu chronionego, do którego należy przeważająca część gminy, dla planowanej działalności w zakresie górnictwa odkrywkowego na powierzchni powyżej 2 ha lub wielkości wydobywania przekraczającej 20 tys. m³ rocznie, które są zaliczane jest do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zaleca się obowiązkowe sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko. Na terenie gminy dopuszcza się działalność górniczą o ile nie koliduje to z innymi ustaleniami studium.

Zasady wykonywania prac geologicznych, takich jak poszukiwanie i rozpoznanie złóż oraz warunki wydobywania kopalin ze złoża reguluje ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. Lokalizację udokumentowanych złóż surowców pospolitych i ich charakterystykę przedstawiono na mapie „Opracowanie ekofizjograficzne” stanowiącej załącznik do opracowania ekofizjograficznego.

d) tereny działalności produkcyjnej, składów i magazynów, małych przedsiębiorstw i skoncentrowanej działalności gospodarczej

Studium nie przewiduje lokalizacji na terenie gminy nowych zakładów przemysłowych. Zakłada się możliwość wykorzystania, przebudowy, rozbudowy i modernizacji istniejących zakładów i przedsiębiorstw na terenach oznaczonych w studium jako tereny wielofunkcyjnego rozwoju, a także możliwość zmiany profilu ich działalności.

Ustalenia

- Zakłada się możliwość przeznaczania terenów na cele działalności gospodarczej i małej przedsiębiorczości na obszarach wyznaczonych w studium jako tereny wielofunkcyjnego rozwoju
- Planowana funkcja, profil i charakter działalności nie może stwarzać uciążliwości dla otoczenia, w szczególności w miejscach gdzie funkcją podstawową na otaczającym obszarze jest funkcja mieszkaniowa
- nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko na terenach projektowanych rezerwatów przyrody
- nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w

rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. (Dz.U. z 2004r. Nr 257 poz. 2573); warunek ten nie dotyczy działalności związanej bezpośrednio z górnictwem węgla brunatnego i kierunkami rekultywacji pokopalnianej

- wymagane jest na etapie projektowania i realizacji inwestycji stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających wpływ przedsięwzięcia na środowisko
- ewentualnie oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko powinno się zamykać w granicach terenu pozostającego w dyspozycji właściciela
- na obszarze krajobrazu chronionego wymagane jest dostosowanie wyrazu architektonicznego obiektów do naturalnego otoczenia
- narzuca się obowiązek wprowadzania zieleni izolacyjnej wzdłuż linii ogrodzeń a także zieleni ozdobnej na działkach przeznaczonych na cele działalności gospodarczej
- lokalizacja przedsięwzięć generujących zwiększony ruch kołowy bezwzględnie wymaga wyprzedzającego uzgodnienia z zarządcą drogi problemu powiązań komunikacyjnych.

e) tereny zbiorników wód powierzchniowych

Oprócz istniejących naturalnych zbiorników oraz cieków wodnych, na terenie gminy planowane są dwa nowe sztuczne zbiorniki wodne:

- zbiornik wodny na terenie wyrobiska końcowego O/Lubstów (opisano w punkcie - Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych)
- zbiornik retencyjny „Sompolno” w dorzeczu Noteci na kanale Sompolno (Ubiedze)

Program małej retencji wód WZMiUW przewiduje utworzenie zbiornika na kanale rzeki Ubiedze, na obrzeżach miasta Sompolno, zapórę zbiornika stanowić ma nasyp obwodnicy miasta od strony południowej z usytuowanym tam mechanicznym przepustem czyli zaporą. Przewidywany maksymalny poziom piętrzenia wody wynosi 93 m n.p.m. a powierzchnia zbiornika przy poziomie maksymalnym ok. 36 ha. Zasilanie zbiornika w wodę przewidziano z odwodnienia odkrywki Lubstów. O ile jednak budowa zbiornika Sompolno nie nastąpi w najbliższych latach, zasilanie wodą kopalnianą z okrywki Lubstów nie będzie możliwe, ponieważ zakończenie jej eksploatacji przewidywane jest na rok 2010r. W wyrobisku końcowym Odkrywki ma jednak powstać zbiornik wodny zasilany m.in. wodami kopalnianymi z Odkrywki Drzewce, możliwe więc, że z tej samej odkrywki zasilony zostanie zbiornik „Sompolno”

Sztuczne zbiorniki wodne o pojemności powyżej 10 mln m³, zapory wodne lub inne urządzenia do spiętrzania, retencjonowania lub utrzymania stałego zapasu wody, o wysokości piętrzenia powyżej 5 m wymagają sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ustalenia:

W stosunku do zbiorników naturalnych, przede wszystkim jezior Mąkolno i Lubstowskiego oraz cieków wodnych, głównie rzeki Noteć i innych cieków podstawowych, obowiązuje zasada ochrony w zakresie utrzymania czystości wód.

Budowa zbiorników sztucznych wymaga przebudowy kolidującej infrastruktury technicznej, w szczególności dotyczy to zbiornika Sompolno i kolizji z istniejącą linią elektroenergetyczną 110 KV, oraz zapewnienia odpowiednich powiązań komunikacyjnych.

f) tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Rolnictwo posiada dobre warunki rozwoju szczególnie we wschodniej części gminy gdzie występują znaczne obszary gleb dobrych i b. dobrych i rozwinięte jest sadownictwo. Tak jak w całym kraju rolnictwo wymaga dostosowania do nowych standardów w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz możliwością wykorzystania funduszy unijnych na dofinansowanie rolnictwa oraz działań modernizacyjnych i dostosowawczych.

Na terenie gminy preferować należy ekologiczne gospodarstwa rolne oraz stwarzać warunki do zakładania ekologicznych gospodarstw agroturystycznych. Kierunek ekologiczny w rolnictwie daje możliwość sięgnięcia po celowe dotacje z ekofunduszy unijnych.

Zalecane jest wprowadzanie nowych gatunków roślin do upraw, np. roślin energetycznych.

Przetwórstwo i przechowywanie może stanowić formę uzupełniającą w szczególności dla sadownictwa.

Hodowla zwierząt wymaga działań modernizacyjnych w istniejących gospodarstwach i dostosowania ich do standardów europejskich oraz obowiązujących w Polsce przepisów. Szczególną uwagę należy zwrócić na przeciwdziałanie przedostawaniu się do gruntu i wód podziemnych zanieczyszczeń w związku z prowadzonym chowem zwierząt inwentarskich.

W sprawie zasad wznoszenia obiektów rolniczych obowiązuje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie

Należy chronić gleby wysokich klas bonitacyjnych kl. III oraz kl. IV występujące w większych kompleksach, w ramach których można lokalizować obiekty i urządzenia związane wyłącznie z gospodarką rolną, natomiast inwestycje z zakresu mieszkalnictwa, usług i pozarolniczej działalności gospodarczej powinny być lokalizowane poza tym obszarem oraz w istniejących jednostkach osadniczych

W obrębie obszaru chronionego krajobrazu, a w szczególności ekosystemów wodno - łąkowych Doliny Grójeckiej, rejonu Rynny Mąkoleńskiej, czyli jezior Makolno, Szczekawa, Mostki i Rynny Lubstowskiej czyli rejonu jeziora Lubstowskiego a także doliny górnej Noteci należy preferować ekologizację rolnictwa.

Zalecane jest także wprowadzanie zadrzewień sródpolowych na terenach o deficycie lasów .

Ustalenia:

- ustala się podstawowe przeznaczenie terenu na cele upraw polowych, ogrodniczych, oraz łąk i pastwisk

- przewiduje się prawo zagospodarowania terenu służące gospodarce rolnej, ogrodniczej lub hodowlanej.
- ustala się możliwość rozbudowy istniejących siedlisk rolniczych, przebudowy i remontów obiektów budowlanych w zabudowie zagrodowej w istniejących gospodarstwach rolnych oraz zakładanie nowych siedlisk na terenach użytkowanych rolniczo o ile jest to uzasadnione faktycznymi potrzebami prowadzonego gospodarstwa rolnego, ogrodniczego lub hodowlanego.
- ustala się prawo budowy obiektów służących celom mieszkalnym w gospodarstwach rolnych oraz innych urządzeń, obiektów gospodarczych i składowo - magazynowych służących gospodarce rolnej, ogrodniczej lub hodowlanej,
- ustala się możliwość realizacji obiektów służących pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach rolnych lecz wyłącznie jako uzupełniających funkcję podstawową pod warunkiem, że ich funkcja nie będzie kolidowała z przeznaczeniem podstawowym terenu.
- ustala się prawo urządzania gospodarstw agroturystycznych i budowy obiektów służących temu celowi
- zabudowa swym charakterem powinna nawiązywać do tradycyjnej architektury wiejskiej, szczególnie dotyczy to domów mieszkalnych, lecz także pozostałych obiektów w obrębie gospodarstwa
- za działkę stanowiącą gospodarstwo rolne uznaje się działkę o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha w myśl ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego
- studium nie przewiduje lokalizacji przedsięwzięć w zakresie produkcji rolniczej i hodowlanej mogących znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko

g) tereny lasów i dolesień

Ponieważ wskaźnik lesistości gminy jest stosunkowo niski a obszar gminy jest także deficytowym jeśli chodzi o zasoby wody z uwagi na położenie na obszarze wododziału oraz w obszarze leja depresji wód przypowierzchniowych i podziemnych spowodowanego działalnością górniczą, zwiększenie powierzchni lasów uznano za konieczny i istotny element zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Obecnie większe kompleksy leśne występują jedynie na obrzeżach gminy oraz pomiędzy Lubstowem i Sompolnem. Część obszaru leśnego uległa likwidacji w związku z rozpoczęciem prac górniczych na „złożu północnym” O/Lubstów.

Projekt granicy polno - leśnej uwzględniony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno z 2000 r. przewidywał przeznaczenie ok. 1100 ha słabych gruntów do zalesienia, co spowodowałoby wzrost udziału lasów do ok. 20% powierzchni gminy. Zamierzenia te zawarto w rysunku zmiany studium uwzględniając także wnioski indywidualne właścicieli gruntów. Również część Odkrywki Lubstów zostanie zrekultywowana w kierunku leśnym. Oprócz planowanych dolesień zaleca się poprawę struktury gatunkowej lasów z dostosowaniem do ich naturalnych siedlisk.

Ustalenia:

- Ustala się możliwość dolesień na wszystkich obszarach wskazanych w studium do zalesienia oraz na glebach słabych kl. V i VI, w szczególności na terenach bezpośrednio sąsiadujących ze zwartymi kompleksami leśnymi, gruntów stanowiących nieużytki rolne oraz położonych na stokach narażonych na erozję o średnim nachyleniu powyżej 15 %

- Ustala się leśny kierunek rekultywacji na części terenu O/Lubstów oraz pas ochronny wokół planowanego zbiornika wodnego w wyrobisku końcowym jako przeznaczony w głównej mierze pod zalesienie.

h) tereny wyłączone spod zabudowy

Wyłączeniu spod zabudowy podlegają:

- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi gdzie wprowadzono zasadę zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania terenu
- teren eksploatacji górniczej
- teren rekultywacji górniczej
- teren przewidziany po lokalizację zbiornika retencyjnego „Sompolno”

Obszary o ograniczonym sposobie użytkowania oraz tereny wyłączone spod zabudowy w szczególności obiektami przeznaczonymi na pobyt ludzi:

- strefa ograniczonego użytkowania wokół linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 i 220 KV, z uwagi na promieniowanie elektromagnetyczne szkodliwe dla ludzi i zwierząt , gdzie obowiązuje przede wszystkim zakaz lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi
 - dla linii 110 KV w odległości 15 m od skrajnego przewodu po obu stronach trasy,
 - dla linii 220 KV w odległości nie mniej niż 26 m od skrajnego przewodu po obu stronach linii (35 m od osi linii)
- na obszarze krajobrazu chronionego w otoczeniu jezior o pow. powyżej 10 ha (jeziora: Lubstowskie pow.87,2 ha, Mąkolno pow. 82,4 ha, Mostki pow. 28 ha oraz Szczekawa pow. 17 ha) obowiązuje 100 - metrowa strefie ochronna, gdzie Rozporządzeniem Wojewody Konińskiego Nr 14 z dnia 23 lipca 1998r. wprowadzono zakaz przeznaczania terenu pod zabudowę, również zagrodową, oraz wprowadzono następujące zasady zagospodarowania:
 - pas przybrzeżny na całej długości powinien być ogólnodostępny i przeznaczony na zielen i trasy spacerowe oraz ogólnodostępne plaże, kąpieliska, przystanie wodne
 - nie można lokalizować urządzeń zanieczyszczających środowisko, w szczególności obiektów przemysłowych, składowisk odpadów i wylewisk, ferm hodowlanych, stacji paliw, obiektów gastronomicznych, suchych ustępów, szamb itp. oraz stanowiących źródła hałasu, jak np. kina letnie, kręgi taneczne, megafony;
- wzdłuż szlaków komunikacyjnych w zależności od kategorii i uciążliwości drogi obiekty budowlane należy lokalizować w odległości nie mniejszej od krawędzi jezdni niż podane w art. 43 ustawy z dnia 26 czerwca 2006r. o drogach publicznych (Dz.U. Nr 71 poz. 838) tj.
 - na obszarze zabudowanym dla drogi wojewódzkiej i powiatowej 8 m, dla drogi gminnej 6m,
 - poza terenem zabudowy dla drogi wojewódzkiej i powiatowej 20 m, a dla drogi gminnej 15 m.

- wzdłuż trasy rurociągu naftowego „Przyjaźń” obowiązuje po obu stronach pas ochronny 100-metrowy - omówiono w punkcie Infrastruktura techniczna
- wokół cmentarzy (traktowanych jako czynne) - w odległości 50 m od granic cmentarza obowiązuje zakaz sytuowania obiektów mieszkalnych oraz związanych z produkcją i magazynowaniem żywności (strefa 50 -metrowa dotyczy obiektów wyposażonych w wodociąg), co wynika z ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity Dz.U. z 2000r. Nr 23 poz. 295 z późn. zm.) oraz z rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25.08.1959r. w sprawie określania jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959r. Nr 52 poz. 315)
- strefa ochronna ujęć wody podziemnej dla zaopatrzenia ludności, jest to obowiązuje 10-metrowa obligatoryjna strefa ochrony bezpośredniej całkowicie wyłączona spod zabudowy przeznaczona do zagospodarowania zielenią
- ponadto ustalone w studium zasady zagospodarowania obszarów wokół ujęć opisano w punkcie - ochrona ujęć wody

Dopuszczalne odległości obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi od innych obiektów mogących stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi należy każdorazowo ustalać w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz na podstawie wytycznych zawartych w Studium.

3. Obszary i zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego

Walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego predysponują wybrane tereny do objęcia szczególną formą ochrony. Do tych terenów zaliczono:

- goplańsko-kujawski obszar chronionego krajobrazu,
- Rezerwat leśny „Kawęczyńskie Brzęki”
- projektowany rezerwat krajobrazowo-torfowiskowy „Mąkolno”,
- projektowany rezerwat faunistyczny „Stefanowo” i „Pogorzele” w dolinie Grójeckiej
- pomniki przyrody
- obszar chronionego złoża wodonośnego
- zespół architektoniczno - krajobrazowy w Lubstowie
- układ urbanistyczny starego miasta w Sompolnie
- parki dworskie
- cmentarze
- inne obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską (szczegółowy opis w odrębnym punkcie).

Goplańsko-kujawski obszar chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje swym zasięgiem przeważającą część gminy Smompolno, wyłączone są jedynie tereny związane z odkrywką węgla brunatnego.

W ramach obszaru krajobrazu chronionego wprowadza się następujące zasady :

- zasada hamowania procesów degradacji m.in. poprzez ograniczenie wytwarzania zanieczyszczeń oraz lokalizowania nowych przedsięwzięć stanowiących źródła zagrożenia dla środowiska,
- promowanie i popieranie rolnictwa ekologicznego,
- ochrona gleb wysokiej klasy bonitacyjnej, szczególnie w dużych zwartych kompleksach III kl oraz
- ochrona gleb pochodzenia organicznego
- ochrona terenów głównych zbiorników wodonośnych,
- popieranie turystyki i wypoczynku odpowiednio do naturalnej chłonności terenu i w sposób zapobiegający degradacji środowiska
- stosowanie zasady szczególnej ochrony na terenach istniejącego rezerwatu „Kawęczyńskie Brzęki” oraz obszaru projektowanych rezerwatów „Stefanowo” i „Makolno” a także pomników przyrody dość licznie występujących na tym terenie
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska naturalnego
- ochrona oraz dbałość o walory krajobrazowe środowiska kulturowego a w tym ochrona eksponowanych panoram widokowych brzegów jezior Lubstowskiego i Makoleńskiego
- wprowadzanie zabudowy o charakterze nawiązującej do tradycyjnej architektury regionalnej
- zakaz lokalizowania obiektów i urządzeń zakłócających w drastyczny sposób istniejące walory krajobrazowe.
- zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz ograniczenia w zakresie lokalizacji inwestycji zakwalifikowanych do przedsięwzięć wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Na obszarze chronionego krajobrazu zarówno Rynna Mąkoleńska jak i dolina górnej Noteci są jeszcze stosunkowo dobrze zachowanymi kompleksami podmokłych terenów otwartych z mało zniekształconymi powiązaniami ekologicznymi. Ich znaczenie podnosi fakt zaplanowania utworzenia na tych obszarach kilku rezerwatów przyrody mających konserwować najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary.

Proponuje się uzupełnienie sieci rezerwatów na tym obszarze przez utworzenie rezerwatów faunistycznych: Pogorzele, Stefanowo, w celu ochrony charakterystycznej i bogatej awifauny lęgowej związanej z podmokłymi łąkami i torfowiskami, a także rezerwatu Mąkolno. Ochroną rezerwatową proponuje się objąć fragment Rynien Mąkolneńskiej i Lubstowskiej wraz z ich najbliższym otoczeniem. Występuje tam sporo jezior różnej wielkości pochodzenia naturalnego oraz tzw. torfianek powstałych po eksploatacji torfu. Tworzą one niepowtarzalny uroczyskowy krajobraz. Urozmaicone ukształtowanie powierzchni jest przykładem rzeźby strefy marginalnej lądolodu. Szata roślinna jest tu bardzo zróżnicowana.

Na obszarze przeznaczonym pod projektowane rezerваты wprowadzono ograniczenia w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu oraz lokalizowaniu przedsięwzięć inwestycyjnych. Zagospodarowanie należy dostosować do naturalnej chłonności terenu i wykluczyć przedsięwzięcia, które mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko naturalne.

Rezerwat leśny „Kawęczyńskie Brzęki”

Obejmuje obszar lasu grądowego o powierzchni 49,64 ha w celu ochrony najdalej na wschód wysuniętego na Nizinie Wielkopolsko — Kujawskiej stanowiska brekini. W rezerwacie oglądać można bardzo duże okazy tego gatunku drzewa, osiągające średnicę 68cm i wysokość 22 m. Poza tym występuje tu również inne gatunki drzew i roślin charakterystycznych dla

żyźnych lasów liściastych. Zasady ochrony przyrody na terenie rezerwatu reguluje ustawa o ochronie przyrody. Tylko niewielka część rezerwatu znajduje się na terenie gminy Sompolno.

Planowany rezerwat awifaunistyczny "Stefanowo"

W projekcie systemu obszarów chronionych Województwa Konińskiego zaprojektowana była sieć rezerwatów w Goplańsko-Kujawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu m.in. przez utworzenie na terenie Łąk Lubstowskich i Bagien Kramskich trzech rezerwatów faunistycznych: Pogorzele, Stefanowo, Strumyk, w celu ochrony charakterystycznej i bogatej awifauny lęgowej związanej z podmokłymi łąkami i torfowiskami.

Projektowany rezerwat faunistyczny ptaków "Stefanowo", o pow. ok. 180 ha, poza fragmentem gminy Sompolno. obejmuje on również fragmenty gmin Kramsk i Ślesin. Położony jest w dolinie Grójeckiej, poniżej jeziora Lubstowskiego. Obejmuje łąki i pastwiska, obecnie silnie przesuszone w wyniku melioracji.

Planowany rezerwat krajobrazowo- torfowiskowy „Mąkolno”

Rezerwat krajobrazowo — torfowiskowy o powierzchni ok. 900 ha projektowany w goplańsko — kujawskim obszarze chronionego krajobrazu. Ochroną obejmuje J. Mąkolno i J. Szczekawa wraz z przyległymi licznymi oczkami wodnymi po dawniejszej eksploatacji torfu. Roślinność szuwarowa i błotna nadaje temu terenowi niepowtarzalny charakter.

Granice planowanych rezerwatów przyrody pokazano w opracowaniu ekofizjograficznym. W studium przedstawiono postulowany obszar projektownych rezerwatów wraz z otuliną.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody prawnie chronione to:

- głąz narzutowy w Zakrzewku
- dąb szypułkowy w Zakrzewku
- grupa 8 dębów szypułkowych w parku dworskim Lubstowie
- dąb szypułkowy w Leśnictwie Lubstów
- głąz narzutowy w Mostakch
- dąb szypułkowy w Leśnictwie Dąbrowa

Parki dworskie

Na terenie gminy znajdują się następujące parki wpisane do rejestru zabytków:

- Lubstów park pałacowy, powierzchnia 11,3 ha, XVIII-XIX w
- Mąkolno, park pałacowy, powierzchnia 2,5 ha, XIX/XX w,
- Spólnik - Belny, park pałacowy, powierzchnia 3,9 ha, XVIII-XIX w,
- Wierzbie, park pałacowy, powierzchnia 6,5 ha, XIX w,
- Zakrzewek, park pałacowy, powierzchnia 2,5 ha, XIX w.

Złoże wodonośne

Znaczna część gminy Sompolno położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, jest to kredowy zbiornik wodonośny GZWP Nr 151 Turek - Konin - Koło,

który w sumie obejmuje obszar 1760 km². Dla zbiornika przewidziano ochronę tych fragmentów, dla których czas migracji zanieczyszczeń jest mniejszy od 100 lat, tzw. obszary wysokiej ochrony (OWO), oraz obszary najwyższej ochrony (ONO), gdzie czas przenikania zanieczyszczeń wynosi poniżej 25 lat. Większa część zbiornika znajdująca się na terenie gminy Sompolno objęta jest reżimem wysokiej ochrony OWO. Dotyczy to zachodniej i północnej części gminy, w tym również miasta Sompolno.

4. Obszary i obiekty oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Obiekty cenne kulturowo wymagają bezwzględnego zachowania dla przyszłych pokoleń. Ochrona dotyczy także ich otoczenia, w którym nie powinny być lokalizowane obiekty stanowiące dysonans architektoniczny i funkcjonalny. W studium wyznaczono strefy i obiekty wymagające ochrony konserwatorskiej, zagospodarowanie których winno odbywać się na warunkach określonych przez organy ochrony zabytków oraz na zasadach określonych w studium.

Do podstawowych zabytków kultury materialnej na terenie miasta i gminy Sompolno należą:

- kościoły rzymskokatolickie w Lubstowie, Lubstówku, Mąkolnie, Racięcicach i Sompolnie,
- Kościół ewangelicko-augsburski wraz z cmentarzem w Sompolnie
- Synagoga z 1912 roku przy ulicy Piotrkowskiej w Sompolnie
- Ratusz przy Rynku w Sompolnie
- cmentarze w Lubstowie, Lubstówku, Marcinkowie, Mąkolnie, Przystroniu, Racięcicach, Siedliskach, Sompolnie i Zakrzewku,
- założenia parkowo-pałacowe w: Lubstowie, Mąkolnie, Spólniku-Belnach, Sycewie, Wierzbii i Zakrzewku,
- układ historyczno - przestrzenny w Lubstowie,
- układ urbanistyczny starego miasta w Sompolnie.

Ponadto jest jeszcze wiele obiektów i domów mieszkalnych z XIX wieku oraz początku XXw, w szczególności na terenie miasta Sompolno, objętych nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajdują się dwie strefy obserwacji archeologicznej W - związane z ochroną relikwów archeologicznych, są to:

- gródek stożkowaty (wczesne średniowiecze) w Lubstówku,
- cmentarzysko ciałopalne - kultury łużyckiej z V-IV w p.n.e. w Mostkach d. Piaski.

Wymienione obiekty podlegają ochronie zgodnie z ustawą 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z dnia 17 września 2003 r.).

Zmiany sposobu użytkowania, zmiany zagospodarowania oraz wszelkie inne działania w odniesieniu do obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z Kierownikiem Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie.

Część obiektów objętych ochroną wpisana jest do rejestru zabytków. W załączniku do Studium oraz w części opisowej - Uwarunkowania - w zawartym tam wykazie zabytków wyszczególniono, które obiekty na terenie gminy znajdują się w rejestrze zabytków. Wszelkie prace prowadzone tych obiektach wymagają uzyskania pozwolenia Kierownika Delegatury

Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie, działającego z upoważnienia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

Zasady zagospodarowania i użytkowania cmentarzy reguluje ponadto ustawa z dnia 31 stycznia 1959r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity Dz.U. 2000 Nr 23, poz. 295).

Ustalenie zasad dotyczących zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wynikające z wniosków konserwatorskich Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Granice ochrony konserwatorskiej

Ochronie konserwatorskiej podlegają:

- **Założenia rezydencjonalne dworsko – pałacowe**
Lubstów, Mąkolno, Ośno Górne, Spólnik-Belny, Sycowo, Wierzbie, Zakrzewek:
Podlegają ochronie w granicach założeń oraz ich najbliższym otoczeniu - 50-100 m wokół granic, zależnie od możliwości. Należy uwzględnić znaczenie widoku na zabytek.
- **Zespoły sakralne**
Lubstów, Lubstówek, Mąkolno, Racięcice, Sompolno:
Podobnie jak założenia rezydencjonalne. Ochronie podlega zespół oraz jego otoczenie. Ważna rola widoku na zabytek.
- **Stanowiska archeologiczne**
Wartościowe relikty archeologiczne gminy ujęte zostały w strefy "W" ochrony reliktyw archeologicznych. Relikty podlegają ochronie w obrębie granic stref "W".
- **Cmentarze**
Lubstów, Lubstówek, Marcinkowo, Mąkolno, Przysrone, Siedliska, Sompolno, Zakrzewek, Racięcice:
Ochrona obowiązuje w granicach cmentarza oraz jego najbliższym otoczeniu. Postuluje się przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej o szerokości ok. 20 m.
- **Pojedyncze obiekty budowlane**
użyteczności publicznej, mieszkalne, gospodarcze, przemysłowe i kapliczki:
Ochrona obejmuje obiekt wraz z jego najbliższym otoczeniem.

Zasady ochrony konserwatorskiej

Ustala się następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- W obrębie stref ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego Sompolna oraz układu historyczno-przestrzenny Lubstowa przedstawionych w załączniku graficznym obowiązuje:
 - historyczna linia zabudowy,

- historyczna parcelacja,
- tradycyjna gęstość zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zabudowy i zieleni,
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej
- W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej zespołów dworsko – pałacowych oraz sakralnych obowiązuje :
 - historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów) ,
 - zachowanie zabytkowej zabudowy i zieleni,
 - podporządkowanie ewentualnych nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
 - użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu.
- Na terenie cmentarzy objętych ochroną konserwatorską obowiązuje:
 - historyczna parcelacja,
 - historyczne rozplanowanie,
 - zachowanie obiektów zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
 - zachowanie zabytkowej zieleni
 - wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia w odległości 20 m wokół granic cmentarza
- Na terenach obrębie stref "W" ochrony reliktywów archeologicznych obowiązuje zakaz jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej.
- Dla pojedynczych obiektów budowlanych.
Obowiązuje zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkowi istniejącemu w zakresie skali i formy.
- Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz ich najbliższym otoczeniu (m.in. prace budowlane, pielęgnacja zieleni, prace ziemne, zmiany sposobu użytkowania, podziały geodezyjne) wymagają:
 - **pozwolenia** Kierownika Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie działającego z upoważnienia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu - w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
 - **uzgodnienia** Kierownika Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie - w odniesieniu do pozostałych obiektów.

Ustalenia szczegółowe studium dla wybranych zespołów

Układ krajobrazowy w oparciu o układ historyczno-przestrzenny w Lubstowie.

Istniejące dzisiaj założenie było kształtowane od poł. XVI w do lat 70-tych XIX w.

Dla tego terenu ustala się następujące zasady:

- nowa zabudowa nie może przekraczać gabarytów, które przesłaniałyby lub dominowały nad obiektami historycznymi
- zabudowa nie może być lokowana na osiach widokowych,
- preferuje się zabudowę nawiązującą do historycznego sąsiedztwa,
- zachować należy historycznie ukształtowany przebieg dróg i wielkość placów.

Układ urbanistyczny Sompolna z lat 1477 - 1939.

Dla tego terenu obowiązuje:

- zachowanie historycznej linii zabudowy,
- zharmonizowanie nowych realizacji z historycznym sąsiedztwem, zarówno pod względem gabarytu jak i formy,
- preferowana zabudowa zwarta,

Postuluje się ponadto o przywrócenie historycznej funkcji pl. Wolności, dawnego rynku miejskiego, co wiązałoby się z jego adaptacją z istniejącego zieleńca na rynek miejski.

Jednocześnie wskazana byłaby rewaloryzacja budynku dawnego ratusza.

Uwaga: Do niniejszego Studium dołączono opracowanie pt. „Wnioski konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno”, które zawiera następujące części:

- granice ochrony konserwatorskiej,
- zasady ochrony konserwatorskiej,
- spis obiektów zabytkowych czyli obiekty i obszary podlegające ochronie konserwatorskiej z wyszczególnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- załączniki graficzne - obiekty i obszary chronione.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Komunikacja drogowa

W zakresie komunikacji drogowej przewiduje się zachowanie istniejącego układu komunikacyjnego w zakresie dróg wojewódzkich i powiatowych. W zakresie dróg gminnych zachowuje się istniejący układ z niewielkimi lokalnymi korektami w stosunku do dróg istniejących oraz dalsze prace modernizacyjne. Sieć dróg gminnych uzupełniać będą drogi wewnętrzne.

Ewentualna budowa nowych dróg gminnych oraz pozostałych dróg lokalnych, dotyczyć będzie w szczególności dróg dojazdowych do nowych terenów mieszkaniowych, terenów usług, wypoczynku i rekreacji oraz urządzeń infrastruktury.

Obowiązuje następująca hierarchia dróg komunikacji kołowej ze względu na ich przeznaczenie i parametry:

- a) Drogi publiczne wojewódzkie, w rysunku studium oznaczone **DW**, przeznaczona dla wszystkich użytkowników dróg, posiada jedną jezdnię o dwóch pasach ruchu dwukierunkową, zapewnia połączenie z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest ograniczona. Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu wynosi 8,0 m na terenie zabudowy miast wsi i 20,0 m poza terenem zabudowy.
- b) Drogi publiczne powiatowe, w rysunku studium oznaczona **DP**, przeznaczone dla wszystkich użytkowników dróg, posiada jedną jezdnię o dwóch pasach ruchu dwukierunkową, zapewnia połączenie z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest nieograniczona. Najmniejsza odległość obiektu od zewnętrznej

krawędzi pasa ruchu wynosi 8,0 m na terenie zabudowy wsi i 20,0 m poza terenem zabudowy.

- c) Drogi publiczne gminne zaliczone do dróg gminnych na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Sompolnie, przeznaczone dla wszystkich użytkowników dróg, mają zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest nieograniczona. Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu wynosi 6,0 m na terenie zabudowy wsi, 15,0 m poza terenem zabudowy.
- d) Drogi wewnętrzne na gruntach stanowiących własność gminy gdzie dostępność do drogi jest nieograniczona, przeznaczone dla wszystkich użytkowników dróg, oraz pozostałe drogi wewnętrzne, zapewniają połączenia obiektów z drogami publicznymi. Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od granicy pasa drogowego drogi wewnętrznej powinna wynosić nie mniej niż 5,0 m.
- e) Drogi pożarowe, stanowiące zarówno jako drogi publiczne jak i drogi wewnętrzne, konieczne z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe o utwardzonej i odpowiednio wytrzymałej nawierzchni do budynków zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi, budynków produkcyjno - magazynowych, obiektów zagrożonych wybuchem, naturalnych oraz sztucznych zbiorników wodnych i ujęć wody służących celom przeciwpożarowym, odpowiednio do obowiązujących w tym zakresie przepisów szczególnych. Minimalna szerokość jezdni drogi pożarowej powinna wynosić 3,5 m w miastach oraz na terenach zakładów produkcyjnych i 3,0 m na terenach wiejskich jednostek osadniczych. Na terenach gospodarstw rolnych i leśnych dopuszcza się drogi pożarowe gruntowe o szerokości nie mniej niż 3 m.

W przypadku lokalizacji nowych dróg publicznych obowiązują następujące minimalne szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających :

- droga wojewódzka - 20 m,
- droga powiatowa - 15 m,
- droga gminna - 10 m na terenie zabudowanym,
- 15 m poza terenem zabudowanym

W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych trudnymi warunkami terenowymi lub istniejącym zainwestowaniem, dopuszcza się przyjęcie mniejszej szerokości drogi lub ulicy, pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w przepisach szczególnych.

Podane minimalne szerokości pasów drogowych dla poszczególnej kategorii dróg nie są wymagane w przypadku dróg istniejących, jednak ustala się możliwość ich poszerzenia i rozbudowy odpowiednio do potrzeb i istniejących uwarunkowań.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody właściwego zarządu drogi, dopuszcza się usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze, w odległości mniejszej niż wynika to z przepisów szczególnych.

Odległości określone przy różnych kategoriach dróg nie obowiązują w przypadku remontu, nadbudowy, rozbudowy oraz innych prac budowlanych, związanych z obiektami budowlanymi istniejącymi, jeżeli nie powoduje to zmniejszenia ich odległości od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu i po uzyskaniu zgody zarządcy drogi.

Ustalenia studium:

- ustala się obowiązujące minimalne szerokości pasa drogowego ulic i dróg w liniach rozgraniczających, dla dróg projektowanych, zgodnie z ustawą o drogach publicznych oraz z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, odpowiednio do kategorii drogi lub ulicy, jednak nie mniej niż 10 m dla dróg lokalnych; w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych np. istniejącym zagospodarowaniem terenu, dopuszcza się przyjęcie szerokości mniejszych niż podano w rozporządzeniu;
- dla istniejących dróg wojewódzkich obowiązują istniejące szerokości pasów drogowych;
- na działkach sąsiadujących z drogą wojewódzką ustala się możliwość przeznaczenia terenu pod potrzeby ewentualnej rozbudowy dróg do szerokości wynikających z przepisów szczególnych, możliwość taka dotyczy również dróg powiatowych i gminnych;
- obsługę komunikacyjną terenów przeznaczonych na cele budowlane wzdłuż dróg wojewódzkich należy zapewnić przede wszystkim poprzez istniejące skrzyżowania i drogi lokalne, obowiązuje ograniczanie liczby i częstości nowych zjazdów z dróg wojewódzkich
- obowiązuje strefa ograniczonego użytkowania z uwagi na uciążliwość drogi odpowiednio do jej kategorii
- wzdłuż pasa drogowego należy stosować elementy zagospodarowania terenu ograniczające ujemny wpływ drogi na otoczenie, m.in. zapory akustyczne w postaci pasów zieleni izolacyjnej
- nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z ustawą o drogach publicznych art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr 204 poz. 2086) wynoszą:
 - na obszarze zabudowanym dla drogi wojewódzkiej i powiatowej 8 m, dla drogi gminnej 6m,
 - poza terenem zabudowy dla drogi wojewódzkiej i powiatowej 20 m, dla drogi gminnej 15 m.
- zarządca drogi ma prawo remontów, modernizacji, rozbudowy, przebudowy drogi lub budowy nawierzchni dróg odpowiednio do ich kategorii w trybie i zakresie określonym obowiązującymi przepisami techniczno - budowlanymi
- inne inwestycje w pasie drogowym oraz obszarze przyległym do pasa drogowego wymagają uzgodnienia z właściwym zarządcą drogi
- do istniejących i projektowanych działek przeznaczonych na cele budowlane należy zapewnić dostęp do drogi publicznej
- w zakresie dojazdu do działek budowlanych obowiązują przepisy techniczno - budowlane, gdzie minimalną szerokość wymaganego dojazdu i dojazdu traktowanego jako ciąg pieszo - jezdny określono na 5m, a dla pojedynczego budynku lub urządzenia na 4,5 m
- w nowych zespołach zabudowy jednorodzinnej studium zaleca projektowanie pasa drogowego o szerokości nie mniej niż 10 m, wyjątkowo mniejszej, np. 8 - 9 m, jednak dostosowanej do wielkości zespołu zabudowy, umożliwiającej wykonanie jezdni dwukierunkowej i przynajmniej jednostronnego chodnika, o szerokości zapewniającej manewr pojazdów służb komunalnych i ratowniczych oraz umieszczenie tam liniowych urządzeń infrastruktury.

Komunikacja rowerowa

Aktualnie komunikacja rowerowa odbywa się poprzez sieć dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz drogi wewnętrzne i drogi polne.

W studium zaleca się wyłączenie ruchu rowerowego poza jezdnię dróg o zwiększonym natężeniu ruchu, w szczególności dotyczy to dróg wojewódzkich a także powiatowych, i wyodrębnienie ruchu rowerowego w postaci ścieżek rowerowych. Docelowo zakłada się możliwość częściowego wykorzystania terenu po nieczynnej kolejce wąskotorowej na urządzenie tras rowerowych w szczególności na kierunkach zgodnych z przebiegiem dróg wojewódzkich i powiatowych.

Za bardzo istotne uznaje się trasy dojazdu do szkół gdzie urządzenie ścieżek rowerowych narzuca bezpieczeństwo poruszania się dzieci i młodzieży.

W studium zakłada się możliwość urządzenia tras rowerowych dla turystyki wędrownej, co powinno to być skoordynowane z programami o szerszym ponadlokalnym zasięgu.

Komunikacja piesza

Ciągi piesze w postaci chodników powinny towarzyszyć drogom komunikacji kołowej przede wszystkim w centrach jednostek osadniczych. Budowę wyodrębnionych chodników zaleca się także na trasach dojazdów do szkół, obiektów i urządzeń sportowych, miejsc kultury religijnej, cmentarzy i innych mogących generować zwiększony ruch pieszy.

W studium zakłada się możliwość urządzenia tras turystyki pieszej, co powinno to być skoordynowane z programami o szerszym ponadlokalnym zasięgu.

Komunikacja wodna

Na terenie gminy brak wodnych szlaków komunikacyjnych o charakterze gospodarczym.

Noteć w swym górnym odcinku nie jest żeglowna.

Znaczenie turystyczne ma jedynie szlak wodny kajakowy na trasie Jezioro Lubstowskie - Kanał Grójecki - rzeka Warta

Komunikacja kolejowa

Istniejąca na terenie gminy trasa kolei wąskotorowej nie jest obecnie użytkowana. Po jej likwidacji i uregulowaniu sprawy własności gruntu możliwe będzie przeznaczenie terenu na inne cele. Preferuje się wykorzystanie na cele lokalnej komunikacji drogowej w obszarze miasta Sompolno oraz na cele komunikacji rowerowej na obszarze całej gminy, szczególnie na tych odcinkach, gdzie trasa kolejki przebiega równoległe do istniejących dróg komunikacji kołowej. O ile wykorzystanie na cele komunikacyjne nie będzie uzasadnione, przewiduje się możliwość włączenia w funkcję terenu przyległego.

Obiekty stacji kolei wąskotorowej w Sompolnie omówiono w punkcie dotyczącym ochrony dziedzictwa kulturowego.

Transport kolejowy dla potrzeb górnictwa węgla brunatnego omówiono w akapicie - korytarze infrastruktury technicznej KWB.

W bezpośrednim sąsiedztwie północno - wschodniej granicy gminy Sompolno, przez gminę Babiak, przebiega magistrala kolejowa północ - południe, jednak nie przewiduje się jej istotnego znaczenia dla funkcji komunikacyjnych i transportowych w gminie Sompolno.

Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają linie 220 i 110 KV w południowej części gminy, linia 110 KV w części północnej oraz kopalniane linie elektroenergetyczne o napięciu 30 KV.

Dostawa energii elektrycznej do odbiorów zapewniona jest przede wszystkim poprzez sieć średniego napięcia 15 KV, stacje transformatorowe i sieć niskiego napięcia.

Dostawcą energii elektrycznej na terenie gminy Sompolno jest Koncern Energetyczny ENERGA S.A. Oddział Energetyka Kaliska w Kaliszu. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci średniego i niskiego napięcia dla zaopatrzenia nowych odbiorców na terenach przewidzianych do zainwestowania i pod dalszy rozwój. Dopuszcza się ewentualną przebudowę lub budowę nowych odcinków linii wysokiego napięcia 110 kV.

Budowa stacji elektroenergetycznych lub linii elektroenergetycznych, o napięciu znamionowym 110 kV należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i w związku z tym może wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Studium nie przewiduje lokalizacji nowych linii 220 kV.

Zgodnie z polskim ustawodawstwem corocznie coraz większa część zapotrzebowania na energię elektryczną ma być pokrywana ze źródeł odnawialnych. Przewiduje się, że wśród nich istotną rolę odegra energia wiatru.

W związku z tym na terenie gminy Sompolno studium zakłada możliwość produkcji energii ze źródeł odnawialnych, czyli z energii wiatru, a także energii promieniowania słonecznego i biomasy.

Do tej pory wydano dwie decyzje o ustaleniu lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy, w Lubstówku - 6 siłowni wiatrowych oraz w Mostkach - 4 siłownie. Przewiduje się dalszą możliwość lokalizacji zgodnie z warunkami podanymi w ustaleniach szczegółowych studium opisanymi poniżej.

Ustalenia ogólne w zakresie infrastruktury elektroenergetycznej

- ustala się możliwość lokalizacji na terenie gminy nowych obiektów i urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, w tym nowych stacji transformatorowych oraz nowych linii zasilających o napięciu 110 KV i poniżej a także prawo ich przebudowy
- przewiduje się rezerwę terenu pod lokalizację stacji transformatorowej 110/15 kV GPZ Sompolno przy ul. Kaliskiej
- istniejące urządzenia elektroenergetyczne należy wkomponować w projektowane zagospodarowanie terenu, zachowując bezpieczne odległości, należy przy tym uwzględnić przepisy w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (Dz. U. Nr 192 poz. 1883 z 2003r.) oraz w zakresie urządzania stanowisk pracy, składowisk materiałów i elementów budowlanych lub maszyn i urządzeń budowlanych (Dz.U. Nr 47 poz. 401 z 2003r.)
- odległości projektowanych obiektów w stosunku do linii WN 110 kV zarówno w okresie budowy jak i docelowej lokalizacji, powinny wynosić nie mniej niż po 15 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,

- w przypadku niemożności zachowania dopuszczalnych odległości projektowanej zabudowy od istniejących obiektów elektroenergetycznych, należy na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego rozstrzygnąć kwestie przebudowy sieci elektroenergetycznej w uzgodnieniu i w oparciu o warunki, które określi Koncern Energetyczny ENERGA S.A. Oddział Energetyka Kaliska w Kaliszu (koszty ewentualnej przebudowy obciążają podmiot wchodzący w kolizję)
- w sprawie ewentualnych inwestycji w sąsiedztwie linii elektroenergetycznej 220 kV należy wystąpić o opinię do Polskich Sieci Energetycznych S.A. (ul. Mysia 2, 00-494 Warszawa)
- dla linii 220 kV odległość projektowanych obiektów powinna wynosić nie mniej niż 26m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii
- w studium nie przewiduje się na terenie gminy lokalizacji nowych linii elektroenergetycznych o napięciu 220 KV i powyżej
- ewentualne nowe linie 30 KV dla potrzeb KWB Konin S.A. należy lokalizować przede wszystkim w korytarzach infrastruktury technicznej, omówionych w odrębnym punkcie
- ustala się prawo lokalizacji inwestycji związanych z pozyskiwaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ramach określonych obowiązującymi przepisami prawa o ile nie stoją w sprzeczności z pozostałymi ustaleniami studium.

Ustalenia w sprawie lokalizacji elektrowni wiatrowych

Uwaga - Energetyka wiatrowa jest w praktyce planistycznej zagadnieniem nowym, dlatego też w niniejszym opisie poświęcono mu więcej uwagi. Zawarte poniżej ustalenia sporządzono w oparciu o obowiązujący w Polsce system prawny oraz doświadczenia europejskie (w tym także nieliczne polskie), w zakresie wykorzystania energii wiatru. Poniższe ustalenia studium należy stosować również w przypadku ustalania lokalizacji elektrowni wiatrowych w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub ustalaniu warunków zabudowy

- na terenie gminy ustala się możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych odpowiednio do obowiązujących w tym zakresie przepisów szczególnych oraz o ile nie stoją w sprzeczności z pozostałymi ustaleniami studium
- za miejsca preferowane do lokalizacji elektrowni wiatrowych uznaje się przede wszystkim tereny otwarte, użytkowane rolniczo, na wysoczyznach, stanowiące tereny nie zabudowane, jednocześnie oddalone od zabudowy mieszkaniowej, w studium są to tereny rolnicze występujące w strefie RP1 i RP2 polityki przestrzennej gminy oraz tereny rekultywacji górniczej oznaczone jako strefa PER
- z uwagi na ochronę gleb, nie jest wskazane lokalizowanie elektrowni wiatrowych na obszarach występowania gleb wysokiej klasy bonitacyjnej w zwartych kompleksach
- wprowadza się zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych w miejscach stanowiących główne osie widokowe na objęte ochroną zespoły architektoniczno - krajobrazowe a także w sąsiedztwie obiektów zabytkowych oraz innych obiektów chronionych z uwagi na wartości kulturowe oraz w miejscach zakłócających wartościowe krajobrazowo panoramy widokowe
- wprowadza się zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych w obszarze korytarzy ekologicznych (patrz opracowanie ekofizjograficzne), na terenie rezerwatów

przyrody istniejących oraz projektowanych, na trasach przelotów ptaków, szczególnie w rejonie projektowanego rezerwatu „Stefanowo”

- nie należy lokalizować elektrowni wiatrowych na terenach leśnych oraz przewidzianych do zalesienia
- ponieważ turbiny siłowni wiatrowych stanowią źródło hałasu, zależne m.in. od mocy i rodzaju turbiny, przy lokalizacji elektrowni szczególną uwagę zwraca się na konieczność respektowania przepisów określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w rozporządzeniu tym dopuszczalny poziom hałasu pochodzący z instalacji lub innych obiektów ustalono na 40 dB dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 45 dB dla zabudowy zagrodowej (w porze nocnej),
- wymagane jest zachowanie bezpiecznych odległości lokalizowanych elektrowni od obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi z uwagi na szkodliwe promieniowanie elektromagnetyczne urządzeń
- dla urządzeń wiatrowych o wysokości całkowitej 30 m i więcej (liczonej wraz ze śmigłem) należy zasięgnąć opinii w sprawie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w myśl przepisów o ochronie środowiska, zaleca się w obszarze chronionego krajobrazu obligatoryjne wykonanie takiego raportu,
- w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych w obszarze chronionego krajobrazu należy zapewnić ich najkorzystniejsze wkomponowanie w krajobraz poprzez,
 - umieszczanie elektrowni na konstrukcjach rurowych (nie należy projektować i stosować konstrukcji kratownicowych)
 - kolory konstrukcji turbin wiatrowych nie powinny kontrastować z otoczeniem, dopuszcza się wyłącznie kolor biały lub jasnopopielaty (srebrny),
 - obowiązuje ujednolicenie typu elektrowni oraz koloru konstrukcji w ramach jednej farmy
 - nie zezwala się na umieszczanie reklam na konstrukcjach elektrowni za wyjątkiem standardowych oznaczeń producenta
- konstrukcje nieczynnych elektrowni należy zdemontować nie później niż rok od zaprzestania produkcji energii
- ewentualną lokalizację obiektów elektrowni o wysokości 50 m i więcej należy uzgodnić z właściwym organem nadzoru nad lotnictwem wojskowym, obowiązkowi temu podlegają wszystkie stałe lub tymczasowe obiekty budowlane o wysokości 50 m i więcej (ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze)
- studium nie przewiduje lokalizacji instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii na lądzie o sumarycznej mocy nominalnej 100 MW i powyżej, jako zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Warunki jakim powinny odpowiadać miejsca lokalizacji nowobudowanych farm wiatrowych

Wybór miejsca pod lokalizację profesjonalnych farm wiatrowych wymaga szeregu analiz. Wśród nich wymienić należy analizę wietrzności jako czynnika podstawowego decydującego o wydajności siłowni i opłacalności przedsięwzięcia. Z drugiej strony najważniejszym

elementem decydującym o lokalizacji siłowni wiatrowych powinna być minimalizacja niekorzystnych skutków tego przedsięwzięcia na środowisko oraz zdrowie ludzi.

- Przy ustalaniu lokalizacji elektrowni wiatrowej szczególny nacisk należy położyć na zachowanie odpowiedniej odległości planowanej lokalizacji turbin od zabudowy mieszkaniowej oraz innych obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi. Odległość ta wynika z uwarunkowań technicznych i prawnych oraz doświadczeń zebranych w innych krajach nad minimalizacją skutków sąsiedztwa farm wiatrowych w stosunku do stałych siedzib ludzkich. Dotyczy to głównie oddziaływań typu hałas i efekt stroboskopowy oraz subiektywnych odczuć mieszkańców na skutek ciągłego przebywania w sąsiedztwie dużych poruszających się elementów w krajobrazie. Zalecana jest minimalna odległość 200 m. Rzeczywista minimalna odległość dla większych przedsięwzięć powinna być przedmiotem raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Jak wykazały niektóre badania, tereny pod lokalizację dużych profesjonalnych Farm Wiatrowych, ze względu na obowiązujące przepisy dotyczące dopuszczalnego natężenia hałasu, w zależności od wielkości przedsięwzięcia, rodzaju i mocy użytych turbin wiatrowych, powinny znajdować się w odległości nawet powyżej 500 metrów od zabudowy mieszkaniowej.
- Przy wyborze miejsca lokalizacji należy zwrócić uwagę na położenie projektowanej elektrowni względem otaczającego terenu i ustalenie na podstawie studium jakie będzie w przyszłości przeznaczenie terenu w otoczeniu planowanej lokalizacji. Odpowiedni dla lokalizacji teren powinien być odsłonięty od strony zachodniej i południowo-zachodniej na przestrzeni nawet paru kilometrów. Ważnym zagadnieniem jest także dostępność komunikacyjna z uwagi na kłopotliwy transport dużych elementów konstrukcji elektrowni na miejsce montażu.
- Na etapie wyboru odpowiedniej lokalizacji należy zwrócić uwagę na konieczność uzyskania technicznych warunków przyłączenia do sieci wraz z zawarciem umowy przyłączeniowej oraz zawarcie kontaktu na sprzedaż wyprodukowanej energii. Należy rozważyć jak planowany park wiatrowy będzie podłączony do istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej. W praktyce istnieją dwa rozwiązania: wykorzystanie linii średniego napięcia 15kV lub linii wysokiego napięcia 110 kV. Pierwsze może nawet umożliwić podłączenie turbiny bezpośrednio do linii (w nowoczesnych turbinach wiatrowych dużej mocy znajdują się już transformatory 690V/15kV), maksymalna moc jaką można w ten sposób zainstalować wynosi ok. 6MW. Rozwiązanie drugie wymaga wybudowania przez inwestora stacji przekątnikowej 15kV/110kV. Z praktyki wynika, że rozwiązanie takie jest uzasadnione dopiero w przypadku parków wiatrowych o mocy większej niż 12MW.

Uwarunkowania prawne dotyczące budowy urządzeń energetycznych wykorzystujących energię wiatru

Zagadnienia produkcji energii ze źródeł odnawialnych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1504 z późn. zm.). Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne i

ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 91, poz. 875), prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii bez względu na ich moc, wymaga uzyskania koncesji. Koncesjonowaniu podlega więc każda działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii.

W zakresie projektowania i lokalizacji elektrowni wiatrowych, w tym także wymaganych odległości urządzeń wiatrowych od granicy działki i innych obiektów, należy kierować się ustawą Prawo budowlane oraz obowiązującymi w Polsce przepisami techniczno - budowlanymi, przepisami z zakresu ochrony środowiska a także sanitarnymi, przeciwpożarowymi i BHP. W wielu przypadkach lokalizacja siłowni wiatrowych może wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Jeżeli projektowane rozwiązania techniczne przedsięwzięcia nie znajdują pełnego potwierdzenia w polskich przepisach, przy ubieganiu się o pozwolenie na budowę, może być wymagana specjalistyczna opinia biegłego. Mówi o tym zapis art. 33 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane: „do wniosku o pozwolenie na budowę obiektów, które zawierają nowe, nie sprawdzone w krajowej praktyce rozwiązania techniczne nie znajdujące podstaw w przepisach i Polskich Normach należy dołączyć specjalistyczną opinię wydaną przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną wskazaną przez właściwego ministra”.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Gmina Sompolno jest całkowicie stelefonizowana w zakresie telefonii stacjonarnej, ponadto na jej terenie działa trzech operatorów telefonii komórkowej. Zlokalizowane są trzy maszty stanowiące stacje bazowe telefonii komórkowej. Sygnał radiowo - telewizyjny odbierany jest z przekaźnika w Żółwieńcu gm. Ślesin lub drogą satelitarną. Dostęp do internetu zapewnia przede wszystkim operator telefonii stacjonarnej.

Przewiduje się możliwość lokalizacji kolejnych obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej w zakresie łączności przewodowej i bezprzewodowej, takich jak: linie kablowe, maszty, anteny itp. wraz z osprzętem, w tym także dla operatorów świadczących usługi dostępu do internetu.

W myśl obowiązujących przepisów, instalacje radiokomunikacyjne emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, i których równoważna moc promieniowana wynosi 100 W lub powyżej, zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; natomiast tego samego typu urządzenia, których równoważna moc promieniowana wynosi 15 W lub powyżej, zaliczane są do przedsięwzięć które mogą wymagać porządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Zasady i warunki prowadzenia działalności telekomunikacyjnej określa ustawa z dnia 16 lipca 2004r. Prawo Telekomunikacyjne.

Ustalenia:

- urządzenia infrastruktury telekomunikacyjnej należy lokalizować tak, aby w zasięgu ich szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego nie znalazły się istniejące ani projektowane obiekty przeznaczone na pobyt ludzi oraz zwierząt, wielkość strefy oddziaływania należy ustalać na etapie lokalizacji inwestycji
- wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów wysokich typu maszty, na terenach przeznaczonych pod projektowane rezerваты przyrody oraz w innych miejscach chronionych z uwagi na zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego a także w miejscach panoram widokowych o najwyższych walorach krajobrazowych w obszarze chronionego krajobrazu
- wprowadza się zakaz lokalizowania obiektów wysokich w miejscach stanowiących główne osie widokowe na objęte ochroną zespoły architektoniczno - krajobrazowe a także w sąsiedztwie obiektów zabytkowych oraz innych obiektów chronionych z uwagi na wartości kulturowe ,
- ewentualną lokalizację obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej o wysokości 50 m i więcej należy uzgodnić z właściwym organem nadzoru nad lotnictwem wojskowym, obowiązkiem temu podlegają wszystkie stałe lub tymczasowe obiekty budowlane o wysokości 50 m i więcej (ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze)
- nie przewiduje się lokalizacji urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej i radiokomunikacyjnej zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Rurociąg do transportu ropy naftowej

Przez teren gminy przebiega trasa dalekosiężnego rurociągu do transportu ropy naftowej „Przyjaźń”. W związku z tym obowiązuje strefa ograniczonego użytkowania po obu stronach trasy. Strefa ta stanowi jednocześnie korytarz infrastruktury w zakresie łączności światłowodowej.

Ustalenia:

- Wymagane jest opiniowanie każdej inwestycji lokalizowanej w odległości 100 m z każdej strony od naftociągu przez Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Płocku.
- Strefa ograniczonego użytkowania związana z trasą ropociągu może być w miarę potrzeb i możliwości technicznych wykorzystana jako korytarz infrastruktury technicznej w zakresie nie kolidującym z podstawowym przeznaczeniem.

Gazociąg wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia

Dla zapewnienia równomiernego zaopatrzenia w gaz całego obszaru całej Wielkopolski Plan zagospodarowania przestrzennego dla województwa wielkopolskiego przewiduje realizację gazociągu wysokiego ciśnienia średnicy 200 mm relacji Babiak - Sompolno -Kleczew - Witkowo, jako odgałęzienie magistrali gazowej Odolanów - Włocławek średnicy 500 mm p. nom 6,3 MPa. Na wysokości miasta Sompolno przewidziane jest odgałęzienie w kierunku Wierzbinka 100 mm. Na terenie gminy Sompolno przewidziano lokalizację dwóch stacji redukcyjnych. Proponowana trasa gazociągu pokazana w rysunku planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przebiega po terenach użytkowanych rolniczo

w kierunku wschód - zachód w sposób zbliżony do przebiegu drogi wojewódzkiej nr 263 z odgałęzieniem w kierunku północnym zbliżonym do przebiegu drogi wojewódzkiej nr 266.

Na etapie opracowania szczegółowego trasy przebiegu magistrali gazowej wskazane jest rozważenie możliwości wykorzystania istniejącego korytarza infrastruktury technicznej związanego z trasą ropociągu „Przyjaźń”, który wymaga rezerwowania pasa terenu ograniczonego użytkowania o szerokości po 100 m w obie strony od osi ropociągu, tym bardziej, że trasa ropociągu przebiega przez miasto Sompolno, ograniczając zainwestowanie terenu od jego północnej strony. Propozycję częściowego wykorzystania korytarza ropociągu „Przyjaźń” uzasadniać to może także fakt, iż korytarz infrastruktury związany z trasą ropociągu przebiega również przez inne gminy przewidziane do gazyfikacji, takie jak np. Ślesin i Kleczew.

Po wybudowaniu odpowiednich tras wysokiego ciśnienia, przewiduje się realizację sieci średniego i niskiego ciśnienia dla bezpośredniego zaopatrzenia odbiorców.

W myśl aktualnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lokalizacja przebiegu trasy gazociągu możliwa jest w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, trasa gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy 200 mm wymaga wyznaczenia wzdłuż jego osi, strefy kontrolnej o szerokości 6 m pozbawionej zabudowy, placów składowych i magazynów oraz bez zadrzewień, dla gazociągów średniego i niskiego ciśnienia wymagana jest strefa kontrolna o szerokości 1m. Dla gazociągów biegnących w przecinkach leśnych wymagany jest wydzielony pas terenu o szerokości po 2 m od osi gazociągu, pozbawiony drzew i krzewów. Przebieg sieci gazowej względem innych urządzeń uzbrojenia terenu, wymagane minimalne odległości od budynków i innych obiektów regulują odrębne przepisy.

W Programie Rozwoju Lokalnego gazyfikacja miasta i gminy Sompolno przewidziana jest w latach 2006 - 2009.

W załącznikach graficznych - patrz rys. Wyciąg z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego POLITYKA PRZESTRZENNA - POWIAT KONIN infrastruktura techniczna

Ustalenia

Ustala się możliwość budowy magistrali gazowej wysokiego ciśnienia oraz sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia na terenie gminy Sompolno. Lokalizacja trasy gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia może nastąpić w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w myśl obowiązujących przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz pod warunkiem zgodności z pozostałymi ustaleniami studium oraz odrębnymi przepisami prawa.

Korytarze infrastruktury technicznej dla potrzeb Kopalni Węgla Brunatnego KWB Konin S.A.

Studium adaptuje istniejące trasy węglowe na trasach Odkrywka Lubstów - Patnów - Odkrywka Drzewce wraz z towarzyszącą trasie kolejowej infrastrukturą techniczną.

Przewiduje się możliwość utworzenia korytarza infrastruktury technicznej i komunikacyjnej dla potrzeb KWB Konin S.A. w związku z planowanym uruchomieniem Odkrywki Tomisławice ok. roku 2012. W studium przedstawiono dwa warianty przebiegu trasy węglowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną oraz ewentualną trasę taśmociągu w formie obudowanej estakady do transportu nadkładu z projektowanej odkrywki Tomisławice do wyrobiska O/Lubstów.

Przedstawione w studium warianty korytarzy infrastruktury mają charakter wstępny, decyzja o budowie Odkrywki Tomisławice przesądzi o wyborze wariantu w wersji ostatecznej.

Przez gminę Sompolno przebiega tylko część projektowanego korytarza, który po przejściu drogi wojewódzkiej nr 263 wkracza na teren gminy Wierzbinek. Przebieg trasy został skoordynowany ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzbinek. Konieczna będzie dalsza koordynacja działań na etapie decyzji administracyjnych oraz koordynacja w zakresie ewentualnego przebiegu przez teren gminy Ślesin.

Gospodarka wodno - ściekowa

Zamierzenia gminy w zakresie gospodarki wodno - ściekowej jako zadania własne gminy, zostały ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy, gdzie przewiduje się:

- w zakresie wodociągowania dalszą rozbudowę sieci wodociągowej oraz modernizację i remonty sieci istniejącej
- w zakresie kanalizacji sanitarnej dalszą rozbudowę sieci na bazie istniejących oczyszczalni, modernizację i remont istniejących sieci i oczyszczalni, podłączanie nowych gospodarstw.

Kanalizacja sanitarna

Gospodarka ściekowa na terenie gminy musi być poddana szczególnym reżimom ze względu na położenie znacznej części gminy w obszarze chronionego złoża wód podziemnych oraz w strefie chronionego krajobrazu. Dużej uwagi wymaga w tym zakresie przede wszystkim samo miasto Sompolno wraz z terenami przyległymi wyznaczonymi w studium jako obszary rozwojowe oraz rejon przyległy do jezior Mąkolno i Lubstowskiego z uwagi na rozwijające się tam budownictwo, w tym również budownictwo lotniskowe.

Na terenach gdzie nie ma możliwości przyłączenia i korzystania z kanalizacji zbiorowej, wymagane jest bezwzględne egzekwowanie szczelności zbiorników bezodpływowych ścieków sanitarnych. Jako alternatywę dla oczyszczalni komunalnych przewiduje się oczyszczalnie przydomowe.

Szczegółnej uwagę zwraca się na konieczność rozwiązania zagadnienia odprowadzenia ścieków sanitarnych z terenów przewidzianych w studium pod nową zabudowę. Wskazane jest wykorzystanie rezerw przepustowości istniejących oczyszczalni lub ewentualna ich rozbudowa i włączanie kolejnych obszarów w system kanalizacji sanitarnej poprzez budowę sieci kolektorów sanitarnych i przepompowni. Dotyczy to przede wszystkim nowych większych obszarów rozwojowych.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy do roku 2013 nie przewiduje ewentualnej budowy nowej oczyszczalni ścieków komunalnych. Zakłada się wykorzystanie dla potrzeb gminy

oczyszczalni ścieków KWB Konin Odkrywka Lubstów, poprzez jej modernizację i rozbudowę, co da możliwość włączenia wsi Lubstów oraz wsi sąsiednich do systemu kanalizacji sanitarnej.

W porozumieniu z gminą Kramsk należy rozważyć możliwość podłączenia terenów sołectw Stefanowo, Marianowo i Lubstówek do projektowanej w gminie Kramsk nowej oczyszczalni ścieków sanitarnych zlokalizowanej na obrzeżu Doliny Grójeckiej w rejonie wsi Jabłków.

W studium zakłada się, że oddziaływanie oczyszczalni na środowisko nie powinno wykraczać poza granice terenu pozostającego we władaniu użytkownika. Na obszarze w zasięgu oddziaływania obowiązują ograniczenia w sposobie zagospodarowania i użytkowaniu gruntów:

- zakaz wznoszenia obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi (nie dotyczy obiektów zaplecza oczyszczalni),
- zakaz lokalizowania obiektów do magazynowania i przetwarzania żywności,
- zakaz lokalizacji ogrodów działkowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych,
- zakaz upraw owoców miękkich i warzyw spożywanych w stanie surowym oraz zakładania sadów.

W stosunku do oczyszczalni ścieków w zakresie warunków ich lokalizowania i eksploatacji obowiązują przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska i ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo Wodne wraz z odpowiednimi rozporządzeniami a także ustawy Prawo budowlane i rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Zaopatrzenie w wodę

Dla zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Sompolno działają 4 ujęcia wód podziemnych, największe z nich to ujęcie zaopatrujące przede wszystkim miasto Sompolno, zlokalizowane jest we wsi Biele, ponadto istnieją ujęcia w Marianowie i Motkach oraz ujęcie w Lubstowie.

W zakresie zaopatrzenia w wodę nie przewiduje się lokalizacji nowych ujęć wody, ponieważ istniejące na terenie gminy ujęcia wód podziemnych w wystarczającym stopniu zaspokajają jej potrzeby. Zaopatrzenie w wodę nowych terenów inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez ewentualną dalszą rozbudowę ujęć istniejących oraz rozbudowę gminnej sieci wodociągowej.

Należy zwrócić uwagę na zabezpieczenie wody do celów przeciwpożarowych na terenie jednostek osadniczych m.in. poprzez właściwą lokalizację hydrantów p-poż na sieci wodociągowej istniejącej i projektowanej, wymagane przepisami odległości pomiędzy hydrantami przeciwpożarowymi powinny wynosić nie mniej niż 100 m na terenach zabudowy miast i 150 na terenach zabudowy wsi.

Zasady ochrony ujęć wód podziemnych

Wokół ujęć wody podziemnej dla zaopatrzenia ludności obowiązują strefy ochrony bezpośredniej obejmujące obszar w promieniu 10 m od ujęcia.

W strefie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Teren ochrony bezpośredniej

należy zagospodarować zielenią, ogrodzić i umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Z uwagi na lokalne warunki hydrogeologiczne, hydrologiczne i geomorfologiczne nie zostały ustanowione strefy ochrony pośredniej. Pomimo to w studium zaleca się wprowadzenie ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenu na obszarze przyległym do ujęcia wody podziemnej przy sporządzaniu planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy lub lokalizacji inwestycji.

Studium wprowadza następujące zasady zagospodarowania terenu w obszarze przyległym do strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej. Za obszar przyległy należy traktować teren w promieniu 100 m od ujęcia wody, na którym zabrania się wykonywania robót oraz innych czynności mogących spowodować zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- budowy szamb
- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz rolniczego wykorzystania ścieków,
- lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm hodowlanych,
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- lokalizowanie myjni pojazdów mechanicznych, stacji paliw, urządzenie parkingów o liczbie stanowisk większej niż 4,
- lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Gospodarka odpadami

Aktualnie odpady komunalne nie poddane segregacji są gromadzone na składowisku w Sompolnie na ulicy Leśnej. W związku z tym, iż wysypisko nie spełnia wymogów sanitarnych i stwarza zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, szczególnie wód powierzchniowych i podziemnych, zostało przewidziane do zamknięcia już w 2005 roku. W październiku 2004r. Starosta Koniński w oparciu o sporządzony przez Gminę projekt, wydał decyzję zobowiązującą Gminę do rekultywacji terenu składowiska. Ustalono jest leśny kierunek rekultywacji na obszarze o pow. ok. 1 ha, termin rekultywacji technicznej wynosi 5 lat od zaprzestania składowania a rekultywacji biologicznej 10 lat.

W zakresie gospodarki odpadami wymagane jest:

- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie całej gminy
- bezpieczny transport
- składowanie, segregacja, odzysk
- unieszkodliwianie

Studium nie przewiduje lokalizacji nowego składowiska odpadów na terenie gminy. Składowanie odpadów przewiduje się poza terenem gminy, poprzez udział Gminy Sompolno w międzygminnym programie gospodarki odpadami komunalnymi. Studium nie przewiduje również lokalizacji składowisk odpadów przemysłowych na terenie gminy.

6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, tereny ofertowe.

Planowane inwestycje Gminy Sompolno na jej terenie gminy wynikają przede wszystkim z przyjętej przez Gminę strategii rozwoju.

Strategię społeczno - gospodarczą rozwoju gminy określają następujące dokumenty:

- 1) Strategia rozwoju Miasta i Gminy Sompolno
- 2) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sompolno na lata 2004 - 2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013r.)

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Sompolno określono następujące cele i kierunki działania:

Cele

Samorząd gminy Sompolno czuje się odpowiedzialny za tworzenie klimatu i warunków dla wzrostu zamożności gminy i dobrobytu jej mieszkańców. Ważnym celem jest podniesienie atrakcyjności gminy dla inwestorów, oznacza to równocześnie przeciwdziałanie bezrobociu, głównie poprzez podnoszenie poziomu jakości infrastruktury technicznej i społecznej.

Kierunki

- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej
- Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej
- Rozwój obszarów wiejskich

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sompolno oparty jest na założeniach ujętych w Strategii rozwoju Gminy Sompolno i stanowi ich praktyczne przybliżenie oraz rozwinięcie z uwzględnieniem czasu realizacji i źródeł finansowania. Jest to dokument określający strategię społeczno - gospodarczą Gminy Sompolno na lata 2004 - 2006 oraz wskazującym planowe działania w latach 2007-2013.

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Sompolno zawarto szereg zadań inwestycyjnych Gminy Sompolno, są to następujące zadania określone na lata 2004-2013:

Lp	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	Wodociągowanie gminy -budowa sieci -modernizacja i remont sieci	2004-2013
2	Budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy - budowa kanalizacji - modernizacja i remont sieci oraz oczyszczalni - podłączenie gospodarstw - oczyszczalnie przydomowe - odprowadzenie wód deszczowych	2004-2013
3	Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych i oświetlenia ulicznego	2004-2009

4	Budowa, modernizacja i poprawa jakości dróg - budowa i modernizacja dróg gminnych - 10,5km - budowa i modernizacja dróg dojazdowych - budowa chodników	2004-2010
5	Gazyfikacja miasta i gminy	2006-2009
6	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej - szkoły, biblioteki - MGOK - Remizy OSP - Budownictwo mieszkaniowe socjalne	2004-2013
7	Rozbudowa i modernizacja stadionów i boisk sportowych w gminie	2004-2010
8	Budowa basenu kąpielowego w Sompolnie	2006-2008
9	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń na terenie gminy	2004-2013
10	Zagospodarowanie odpadów stałych	2004-2013

7. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zgodnie z art. 54b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan zagospodarowania przestrzennego województwa powinien uwzględniać zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisane do rejestru oraz zadania samorządu województwa zawarte w programach wojewódzkich. Do zadań rządowych na terenie województwa wielkopolskiego zaliczony został jedynie pakiet inwestycyjny wynikający z udziału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, obejmujący na terenie byłego woj. konińskiego modernizację lotniska w Powidzu.

Poza tym w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego brak zadań wynikających z rejestru (z uwagi na brak rejestru), zapisane zostały tylko propozycje zadań służących dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikające z innych dokumentów, takich jak:

- „Raport o stanie województwa”
- „Diagnoza stanu”
- „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego”,
- „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”,
- obowiązujące akty prawne (ustawy, rozporządzenia, uchwały),
- dokumentacje techniczne, programy

oraz z opracowań nie posiadających jeszcze mocy prawnej, jednak ujmujących istotne dla regionu elementy zagospodarowania przestrzeni, jak np. koncepcje i opracowania studialne w zakresie elementów infrastruktury technicznej.

Propozycje zadań i wnioski wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zostały opisane i uwzględnione w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno.

8. Obszary dla których sporządzenie planu jest obowiązkowe

Na terenie gminy Sompolno obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze, która

mówi w art.53 ust.1, że dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w trybie określonym odrębnymi przepisami, jeśli ustawa nie stanowi inaczej. Rada Miejska w Sompolnie na podstawie art. 53 ust. 6. ww. ustawy podjęła Uchwałę Nr XXII/194/04 z dnia 27 września 2004r. o odstąpieniu od sporządzenia planu dla terenu górniczego na terenie gminy Sompolno z uwagi na nieznaczny szkodliwy wpływ na środowisko prowadzonej działalności górniczej.

9. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego

Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz działalności gospodarczej a także inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji w zależności od potrzeb będą objęte opracowaniem w formie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub w postaci decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Gmina zamierza przystąpić do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tych terenów, których dotyczą indywidualne wnioski o ustalenie przeznaczenia terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski Gminy Sompolno.

Złożone wnioski indywidualne dotyczą w szczególności:

- terenów zabudowy mieszkaniowej
- terenów działalności gospodarczej
- terenów wypoczynku i rekreacji
- terenów dolesień

Wnioski Gminy Sompolno dotyczą przede wszystkim:

- przeznaczenia terenów stanowiących własność Gminy na cele działalności gospodarczej jako oferty dla potencjalnych inwestorów
- przeznaczenia terenów na cele sportu i rekreacji - głównie pod nowe lub modernizowane boiska sportowe oraz stadion miejski

Zamierzenia inwestycyjne Gminy Sompolno jako inwestycje celu aktualnie można realizować w oparciu o decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje takie zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wydaje Burmistrz Miasta pod warunkiem ich zgodności z innymi przepisami prawa.

Złożone wnioski indywidualne dotyczą terenów na obszarze całej gminy, jednak w największym stopniu terenów budownictwa jednorodzinnego i działalności gospodarczej w samym mieście Sompolno oraz na jego obrzeżach, w szczególności w obrębie geodezyjnym Biele i Sopolinek. Część wnioskodawców wystąpiła o decyzje o warunkach zabudowy i decyzje takie zostały wydane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Tereny dla których wskazane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na większym obszarze:

- tereny budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego oraz działalności gospodarczej wyznaczone do opracowania planów szczegółowych w planach miejscowych uchwalonych przed 1994r. na terenie miasta Sopolno w rejonie ulicy Polnej i ulicy Krycha

- obszar zabytkowego układu urbanistycznego miasta Sompolno
- nowe tereny inwestycyjne wyznaczone w studium na terenie stykowym pomiędzy miastem Sompolno a sołectwem Biele a także w samym sołectwie Biele w sąsiedztwie ujęcia wody
- tereny przewidziane do zalesienia

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zagadnienie omówiono w punkcie - strefy polityki przestrzennej oraz w punkcie - przeznaczenie terenów.

Główne wnioski:

Rolnictwo posiada dobre warunki rozwoju szczególnie we wschodniej części gminy gdzie występują znaczne obszary gleb dobrych i b. dobrych i rozwinięte jest sadownictwo. Tak jak w całym kraju rolnictwo wymaga dostosowania do nowych standardów w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz możliwością wykorzystania funduszy unijnych na dofinansowanie rolnictwa oraz działań modernizacyjnych i dostosowawczych.

Na terenie gminy preferować należy ekologiczne gospodarstwa rolne oraz stwarzać warunki do zakładania ekologicznych gospodarstw agroturystycznych. Kierunek ekologiczny w rolnictwie daje możliwość sięgnięcia po celowe dotacje z ekofunduszy unijnych.

Zwiększenie powierzchni lasów poprzez planowe dolesienia uznano za konieczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, z uwagi na niski wskaźnik lesistości gminy, deficyt zasobów wody z uwagi na położenie na obszarze wododziału oraz w obszarze leja depresji wód przypowierzchniowych i podziemnych spowodowanego działalnością górniczą.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Na terenie gminy Sompolno ryzyko powodziowe jest niewielkie. Nie występują tu obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo Wodne. Jedynym obszarem narażonym na niebezpieczeństwo powodzi jest obszar potencjalnego zagrożenia powodzią na skutek przerwania wałów rzeki Warty (na terenie gminy Kramsk). Obejmuje on część Doliny Grójeckiej na południowo - zachodnim skraju gminy. Zasięg występowania wody 1% stuletniej na wypadek przerwania wałów rzeki Warty zaznaczono na rysunku studium w oparciu o Operat Przeciwpowodziowy Województwa Konińskiego opracowany w 1989r. Teren ten opisano jako „obszar potencjalnego zagrożenia powodzią w wyniku przerwania wałów rzeki Warty”.

Na terenie tym grunty wykorzystywane są jako łąki i pastwiska. Obszar potencjalnego zagrożenia powodzią należy traktować jako wyłączony spod zabudowy obiektami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Przebiegające tędy urządzenia infrastruktury liniowej pozostają w dotychczasowym użytkowaniu.

12. Kierunki rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Planowany przybliżony termin zakończenia eksploatacji węgla w Odkrywce Lubstów przypada na rok 2010. Wyłączenie terenu eksploatacji górniczej z rolniczego i leśnego

użytkowania oraz ich całkowite przekształcenie, po zakończeniu wydobywania wymaga procesu rekultywacji.

Zrekultywowane zostało już zwałowisko zewnętrzne Odkrywki Lubstów, w wyniku czego w kierunku leśnym zagospodarowano ok. 332 ha, a w kierunku rolniczym ok. 143 ha, co łącznie stanowi powierzchnię ok. 475 ha.

Obecnie zdejmowany nadkład zwałowany jest na zwałowisku wewnętrznym w granicach odkrywki.

Na terenie zwałowiska wewnętrznego odkrywki Lubstów grunty przekształcone na skutek działalności górniczej, docelowo zostaną wyniku rekultywacji zagospodarowane rolniczo i leśnie, natomiast wyrobisko końcowe przeznaczone będzie na zbiornik wodny.

Po uzyskaniu decyzji o prawidłowo zakończonej rekultywacji tereny zrekultywowane mogą być przeznaczone do sprzedaży. Do tej pory 69 ha gruntów pokopanianych w rejonie wsi Lubstów uzyskało decyzje o zakończeniu rekultywacji rolniczej. Grunty te, zostały nabyte przez rolników na cele upraw polowych.

W oparciu o wydane decyzje Starosty Konińskiego z 2002r. w sprawie rekultywacji i zagospodarowania gruntów pogórnich Odkrywki Lubstów na terenie gminy Sompolno przewidziany jest:

- leśny kierunek rekultywacji na powierzchni 186 ha
- rolny kierunek rekultywacji na powierzchni 26 ha
- inny kierunek rekultywacji na powierzchni 98 ha
- wodny kierunek rekultywacji wyrobiska końcowego odkrywki na powierzchni około 475 ha

Ustalony został także termin do 5 lat od zaprzestania działalności górniczej na dokonanie prawidłowej rekultywacji i zagospodarowania gruntów.

Na powierzchni przeznaczonej na inne kierunki rekultywacji planowane było m.in. urządzenie gminnego składowiska odpadów komunalnych. Teren został zrekultywowany, częściowo zalesiony. Gmina odstąpiła jednak od planów urządzenia tam składowiska odpadów a problem gospodarki odpadami, zgodnie z nowymi tendencjami, zostanie rozwiązany w skali ponadlokalnej. W związku z tym obszar może być zrekultywowany w kierunku rolniczym, leśnym lub częściowo wykorzystany na inne cele. Aktualnie grunt o powierzchni ok. 20 ha jest zalesiony, pozostała część jest zrekultywowana rolniczo. Po uzyskaniu decyzji o zakończonej rekultywacji grunt można potraktować jako ofertę terenową dla przyszłego potencjalnego użytkownika. W przyszłości, kiedy grunt osiągnie parametry umożliwiające posadowienie obiektów budowlanych, możliwe będzie wykorzystanie terenu na cele inwestycyjne. Z uwagi na planowane sąsiedztwo zbiornika wodnego urządzenie składowiska odpadów komunalnych w tym miejscu nie byłoby wskazane. Grunt o pow. ok. 85 ha nabyła Gmina Sompolno. Z uwagi na atrakcyjne położenie terenu nie zaleca się jego odsprzedaży na obecnym etapie, ponieważ z czasem wartość gruntu będzie wzrastała. Możliwe będzie wówczas ustalenie jego przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego na określone cele inwestycyjne w zależności od potrzeb. Wskazane jest wykorzystanie docelowe na cele szeroko pojętej rekreacji w tym także usług o charakterze komercyjnym. Skłania do tego sąsiedztwo planowanego zbiornika wodnego oraz głównego szlaku komunikacyjnego a także atrakcyjna ekspozycja widokowa.

Zbiornik wodny w wyrobisku końcowym

Koncepcja zagospodarowania wyrobiska końcowego KWB KONIN S.A. zakłada utworzenie w wyrobisku zbiornika wodnego o powierzchni lustra wody około 475 ha. Jest to

powierzchnia zwierciadła wody planowanego na rzędnej 83 m npm. Wokół zbiornika rezerwuje się pas terenu o szerokości około 100m przewidziany do rekultywacji technicznej i biologicznej m. in. na wykonanie obudowy zbiornika, w tym ukształtowanie zboczy zbiornika i ich zabezpieczenie przeciwerozylne oraz jako pas ochronny przeznaczony do zalesienia.

Łącznie powierzchnia zbiornika wraz ze zrekultywowanym terenem przyległym zajmie powierzchnię ponad 600 ha. Przewiduje się różne warianty napełniania zbiornika, przede wszystkim jednak wypełnienie następować będzie w sposób naturalny po wyłączeniu pomp odwadniających odkrywkę, w miarę wypełniania się wodą istniejącego wokół odkrywki leja depresji. Natomiast dodatkowym źródłem zasilania mogą być wody kopalniane z odwodnienia O/Drzewce doprowadzane systemem rurociągów.

Planowana pojemność ok. 144 mln m³

Głębokość zbiornika od 6 do 61 m

Czas napełniania

- przy zasilaniu naturalnym ok. 46 lat
- przy zasilaniu dodatkowym z O/Drzewce w zależności od wariantu zasilania ok. 5 lub ok. 10 lat

Budowa zbiornika, z uwagi na jego wielkość, należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

13. Stan prawny w planowaniu przestrzennym w kraju i wynikające z tego skutki dla gminy

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed 1994r. straciły ważność. Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów na obszarze gminy, jednak nie zaspakaja to wszystkich potrzeb w tym zakresie.

Obowiązująca ustawa nie narzuca obowiązku sporządzenia planu na obszar całej gminy. Jednocześnie byłoby to trudno wykonalne z powodów finansowych i praktycznych - ustawa wymaga aby plany sporządzane były w skali 1:1000 lub 1:2000, podczas gdy poprzednio obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego gminy opracowany był w skali 1:10000 a dla miasta 1:5000. Jedynie plany miejscowe terenów przewidzianych do zalesienia oraz wyłączonych spod zabudowy mogą być sporządzane w skali 1:5000. Interpretując więc ustawę można wnosić, że plany sporządzane będą dla wybranych obszarów w zależności od potrzeb a także możliwości finansowych Gminy.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art.9 ust.4 wprowadziła zapis: „ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych”. Wynika z tego w sposób praktyczny, że jeżeli Gmina przyjmuje wnioski o przeznaczenie terenu w planie zagospodarowania przestrzennego i wnioski te są racjonalnie uzasadnione, a nie mają to swojego odbicia w studium, w pierwszej kolejności należy zmienić studium a następnie przystąpić do sporządzenia planów miejscowych. W sensie merytorycznym jest to jak najbardziej uzasadnione, jednak w wymiarze praktycznym stanowi ogromne wydłużenie drogi od momentu złożenia wniosku do chwili uchwalenia planu czyli tym samym do podjęcia inwestycji, jako że studium nie jest aktem prawa miejscowego, dopiero uchwalony plan daje podstawę do ubiegania się o pozwolenie na budowę.

Istotnym zapisem ustawy w tej sytuacji jest możliwość lokalizowania inwestycji celu publicznego w oparciu o decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego a pozostałych inwestycji w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

W 2004r. w Polsce prowadzone były prace nad dwoma projektami ustaw dotyczącymi planowania przestrzennego, były to:

- zmiana ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zmieniająca część ustawy dotyczącą planowania przestrzennego w gminach)
- ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym gmin (jako odrębna ustawa)

Oba projekty ustaw proponują dość radykalne zmiany w podejściu do zagadnień planowania przestrzennego w gminie. Ponieważ jednak są na etapie projektów, nie wiadomo w jakiej ostatecznej formie, kiedy i czy w ogóle zostaną one przyjęte przez parlament.

14. Podsumowanie

SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

W strukturze przestrzenno - funkcjonalnej gminy nie przewiduje się zasadniczych zmian kierunkowych, lecz przede wszystkim zmiany jakościowe. Struktura sieci osadniczej, układ komunikacyjny, rolnicza funkcja na przeważającym obszarze gminy nie ulegną zmianie. Najistotniejsze zmiany w strukturze przestrzennej związane będą z zakończeniem eksploatacji węgla w Odkrywcę Lubstów i wynikającej z tego rekultywacji terenów pokopalnianych. Prawidłowo i skutecznie przeprowadzona rekultywacja z czasem otworzy nowe możliwości wykorzystania terenów zdegradowanych działalnością górniczą.

Podstawowe kierunki rozwoju przestrzennego gminy to:

- zagospodarowanie terenów budownictwa mieszkaniowego, wyznaczenie nowych terenów na ten cel, uzbrojenie techniczne i budowa dróg dojazdowych, w szczególności w rejonie miasta Sompolno
- nowe tereny na cele usług i drobnej przedsiębiorczości czyli szeroko pojętej aktywizacji gospodarczej
- zagospodarowanie terenów turystyki i wypoczynku szczególnie w rejonie jeziora Mąkolno i jeziora Lubstowskiego
- rozwój gospodarki leśnej poprzez zalesienie gruntach słabych
- dalsza eksploatacja złoża węgla brunatnego oraz rekultywacja i zagospodarowanie terenów pokopalnianych

Zmiany jakościowe w kierunkach rozwoju to:

- dalsza poprawa warunków życia mieszkańców szczególnie w zakresie warunków mieszkaniowych i infrastruktury społecznej

- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej w miarę jej technicznego zużycia i dalsza niezbędna rozbudowa
- remonty i budowa nawierzchni istniejących dróg
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie kanalizacji sanitarnej oraz zaopatrzenia w gaz
- inwestycje gminne w zakresie zapewnienia mieszkańcom możliwości aktywnej rekreacji ruchowej - boiska, stadiony, sale sportowe
- modernizacja gospodarstw rolnych i dostosowanie do standardów europejskich
- rozwój rolnictwa ekologicznego
- promowanie agroturystyki
- popieranie inwestycji tworzących nowe miejsca pracy
- poprawa stanu ochrony środowiska oraz ochrony zdrowia mieszkańców
 - ochrona gleb, czystości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez edukację oraz skuteczne formy zbiorowego oraz indywidualnego oczyszczania, odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków
 - ochrona czystości powietrza poprzez inwestycje modernizacyjne ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery oraz promowanie proekologicznych rozwiązań w zakresie nowych przedsięwzięć,
 - promowanie budowy kotłowni gazowych z chwilą zgazyfikowania gminy
 - zagospodarowanie odpadów komunalnych, segregacja, bezpieczne składowanie w sposób nie zagrażający środowisku
 - rekultywacja terenów zdegradowanych przyrodniczo, w tym także w wyniku działalności eksploatacyjnej
 - likwidacja gminnego wysypiska opadów komunalnych oraz innych dzikich wysypisk połączone z rekultywacją terenu
 - promowanie produkcji energii ze źródeł odnawialnych
 - egzekwowanie zasad ochrony poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na obszarach wskazanych w studium do ochrony
 - ochrona walorów krajobrazu przyrodniczego - kulturowego poprzez rygorystyczne ustalanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w planów miejscowych lub w postaci decyzji, szczególnie w obszarze chronionego krajobrazu
 - zwiększanie wysiłków w celu zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń
 - prowadzenie aktywnej gospodarki leśnej, poprawa różnorodności gatunkowej lasów i zwiększanie lesistości gminy
 - egzekwowanie realizacji działań zapobiegających wpływowi realizowanej inwestycji na zdrowie i jakość życia mieszkańców w zakresie szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego i przedsięwzięć stanowiących źródła hałasu przekraczającego dopuszczalne normy
 - zapobieganie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie przewidzianych w ustaleniach studium

Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sompolno zostały zawarte w części tekstowej i części graficznej, które każdorazowo należy

rozpatrywać łącznie. Ustalenia Studium, zarówno w części tekstowej jak i graficznej, są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Każde zagadnienie przedstawione w części graficznej znajduje swoje odbicie oraz rozszerzenie w części tekstowej.

W celu zapewnienia jednolitej polityki przestrzennej na terenie gminy zaleca się respektowanie ustaleń niniejszego Studium nie tylko przy sporządzaniu planów miejscowych, ale również przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego.

Treść ustaleń studium nie narusza przepisów aktów prawnych obowiązujących w Polsce.

Opracowała

mgr inż. arch. Agnieszka Wiśniewska

Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów Nr Z – 338

MATERIAŁY WYJŚCIOWE

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno uchwalone uchwałą nr XXVI/187/2000 Rady Miejskiej w Sompolnie z dnia 27 października 2000r., autor projektu mgr inż. arch. Włodzimierz Leszczuk
- opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Sompolno wykonane dla potrzeb studium, listopad 2004r.
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (uchwała nr XLII/628/2001 sejmiku województwa wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2001r.)
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sompolno na lata 2004 - 2010 „GMINA 2010”
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sompolno na lata 2004 - 2006 (z przedłużonym okresem programowania do 2013r.) uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Sompolnie nr XXI/180/04 z dnia 31 sierpnia 2004r.
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie miasta i gminy (uchwalone po 1994r.)
- zbiór wniosków indywidualnych o ustalenie zmiany przeznaczenia terenu w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Sompolno
- zbiór wniosków Gminy Sompolno o ustalenie zmiany przeznaczenia terenu w planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Sompolno
- wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym
- wnioski konserwatorskie do studium Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu, Kierownik Delegatury w Koninie
- dane KWB Konin do studium nt. kierunków rekultywacji odkrywki Lubstów, granicy obszaru górniczego Odkrywki Drzewce oraz projektowanej trasy węglowej
- wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenie gminy Sompolno po 31.12.2004r.
- System Informacji Drogowej Gminy Sompolno
- Program małej retencji wód WZMiUW do 2015 roku na terenie byłego woj. konińskiego
- Operat Przeciwpowodziowy Województwa Konińskiego Wojewódzkiego Komitetu Przeciwpowodziowego w Koninie (umowa z dnia 15.03.1989r. nr 30/88/89) - materiały WZMiUW Oddział w Koninie